AGATHA CHRISTIE

GÖRDÜ ve ÖLDÜ

AKBA POLİS ROMANLARI

17

KURULUŞU: 1932

BU KİTAP
1963 SENESİNDE
A K B A
Y A Y I N E V İ
TARAFINDAN
İSTANBULDA
YAYINLANMIŞTIR.

AGATHA CHRISTIE

GÖRDÜ ve ÖLDÜ

(Mrs. McGinty's Dead / Blood Will Tell (1952))

Çevirmen : Hikmet Niven

KÖYDEKİ CİNAYETLE İLGİSİ OLANLAR:

Mrs. McGinty: Gündelikçi. Fazla meraklıydı.
James Bentley: Çekingen bir genç. Ondan pek hoşlanmıyorlardı.
Bessie Burch: Gündelikçinin yeğeni. Halasıyla fazla sıkı fıkı değildi.
Joe Burch: Bessie'nin kocası. Endişeli gibiydi.
Maureen Summerhayes: Genç bir kadın. Fazla dalgındı.
Johnnie Summerhayes: Maureen'in kocası. Çabuk öfkelenen bir insandı.
Dr. Rendell: Neşeli bir adam. Dost canlısıydı.
Shelagh Rendell: Doktorun karısı. Bir şeyden korkuyordu.
Laura Upward: Yaşlı bir kadın. Tekerlekli iskemleyle dolaşıyordu.
Robin Upward: Mrs. Upward'ın oğlu. Yetenekli bir oyun yazarıydı.
Eve Carpenter: Sarışın bir güzel. Biraz kabaca davranıyordu.
Guy Carpenter: Eve'in kocası. Kendisine pek güveniyordu.
Edith Wetherby: Hastalık hastası bir kadın. Fazla rol yapıyordu.
Roger Wetherby: Edith'in kocası. Pek soğuk bir adamdı.
Deirdre Henderson: Edith'in kızı. Annesine çok düşkündü.
Maude Williams: Saçları boyalı bir kız. Pek azimliydi.
Ariadne Oliver: Cinai romanlar yazarı. Katili bildiğine inanıyordu.
Spence: Müfettiş. Bir hata yapmaktan korkuyordu. ve

HERCULE POIROT

POİROT'NUN ELİNDE ŞU İPUÇLARI VARDI:

#Bir yazı dizisi
#Eski dört fotoğraf
#Geçmişte işlenmiş cinayetler
#Telefonla yapılan bir davet
#Gazeteye yazılan bir mektup
#Sarışın bir kadın
Pahalı bir parfüm
#Dudak boyası izleri
#Bir şişe mürekkep
#Hatıra eşyalar

POİROT'NUN ŞU SORULARI CEVAPLAMASI GEREKİYORDU:

#Gündelikçi kadını neden öldürmüşlerdi?
#Cinayetlerin eski fotoğraflarla ne ilgisi vardı?
#Poirot'yu öldürmeye çalışan kimdi?
#Mrs. Upward fotoğrafı nerede görmüştü?
#Eski katillerden biri köyde miydi?
#Shelagh Rendell neden korkuyordu?
#Eve Carpenter neyi gizlemeye çalışıyordu?
#Yaşlı kadın neden villaya üç kişiyi çağırmıştı?
#Katil kurbanını nasıl bir şeyle öldürmüştü?
#Edna'nın gördüğü kimdi?

Hercule Poirot, «Yaşlı Büyükanne» lokantasından sokağa çıkarken, paltosunun yakasını kaldırdı. Gece soğuk değildi ama Belçikalı detektif, «Benim yaşımda bir insan kendisini boş yere tehlikeye atmamalıdır,» der ve her zaman ihtiyatlı davranırdı.

Poirot'nun gözlerindeki ifadeden o akşam yediği yemekleri pek beğendiği anlaşılıyordu. «Sümüklü böcekler çok lezzetliydi. O küçücük, loş lokantayı bulmam iyi oldu...» Dudaklarını yaladı, sonra da mendiliyle pos bıyığını kuruladı.

«Gerçekten nefis bir yemek yedim.. Ama şimdi ne yapacağım?»

Sokaktan geçen boş bir taksi onu çağırıyormuş gibi ağırlaştı. Belçikalı bir an kararsızca durdu. «Ama taksiye binip de ne olacak? Eve, uyku saatinden çok önce gitmekle elime ne geçecek? önümde upuzun bir gece var zaten...»

Poirot, «Ah, keşke sevgili Hastings burada olsaydı,» diye içini çekti, «İngiltere'de edindiğim ilk dost o... Bana ne büyük bir hayranlık duyar. Onu kolaylıkla şaşırtırım. Hem de tek yalan söylemeden. Benim olayın başında sezdiğim gerçeği o çok sonra öğrenir ve o zaman da şaşırıp kalır... Sevgili Hastings... Açıkçası ben gösterişten hoşlanırım. Ama Hastings bunu katiyen anlıyamaz...»Belçikalı, Shaftesbury caddesine çıktı. «Acaba bir sinemaya gitsem mi? Ama filmlerin çoğu sinirime dokunuyor. Saçma sapan konular. Mantığa aykırı tezler... Nizam ve intizama önem vermiyorlar. Zarif şeylerden anlamıyorlar. Adi, kanlı, vahşice sahnelere düşkünler.»

Belçika'dayken polislik yapmış olan Poirot, vahşilikten tiksinmişti. Gençlik yıllarında kanlı sahnelerle çok karşılaşmıştı.. Zalimliği ve kabalığı insanı yoran, budalaca şeyler sayıyordu.

Poirot, evine doğru yürümeye başladı. Gazete satan bir çocuğun önünden geçerken başlıklara bir göz attı.

«McGinty davası sonuçlandı.»

Bu haber Belçikalıyı ilgilendirmedi, öyle ilgi çekici olmayan bir cinayet olayıydı bu. «Yanılmıyorsam bir kadıncağızın beynini birkaç kuruş uğruna dağıtmışlardı... Son günlere özgü o anlamsız, vahşice olaylardan biri daha...»

Poirot, apartmanına girerken derin bir gurur duydu. Pek düzgün ve simetrikti bu bina. Belçikalının dairesi ve eşyaları da öyle.

Poirot, anahtarıyla dairesinin kapısını açarak içeri girdi. Antre kare biçimde, duvarlar da beyaza boyalıydı.

Uşağı George sessizce yanına yaklaştı. «Hoş geldiniz, efendim. Bir centilmen sizinle görüşmek için bekliyor.»

«Ya?» Poirot, George'un 'centilmen' kelimesinden önce belli belirsiz bir şekilde durakladığını farketmişti. Uşağının züppeliği tutuyordu bazan. «Adı nedir?» diye sordu.

«Mr. Spence, efendim.»

«Spence mi?» Poirot önce misafirinin kim olduğunu kavrayamadı. Bu ad kendisine yabancı gelmiyordu ama... Poirot, ay nada bıyığını düzeltti. Sonra da salona girdi.

Spence, dört köşe koltuklardan birine yerleşmişti. Poirot'yu görünce sevinçle ayağa kalktı. «Merhaba, Mösyö Poirot. Belki beni hatırlamayacaksınız... Tabii aradan yıllar geçti. Ben Müfettiş Spence'im.»

Poirot, dostça bir tavırla adamın elini sıktı. «Sizi çok iyi hatırlıyorum. Kilchester'den Müfettiş Mr. Spence... Bir şey içer misiniz? Nane likörü?»

Kapı açılarak George içeri girdi. Elindeki tepside bir viski şişesiyle kadehler vardı. Konuğa bakarak usulca, «Acaba birayı mı tercih ederdiniz, efendim?» diye sordu.

Müfettiş Spence'in iri, kırmızı yüzünde memnunluk dolu bir ifade belirdi. «Bira hoşuma gider gerçekten.»

Poirot, uşağına baktı. Gözlerinde hem hayret ve hem de hayranlık vardı. «Evde bira olduğunu bilmiyordum,» diye düşündü. «Spence'in de likör yerine bira içmek isteyeceği aklımın köşesinden bile geçmezdi.»

George, Spence'e bira getirdi. Poirot da kadehine nane likörü koydu. «Gelmeniz beni çok sevindirdi. Gerçekten... Şimdi neredesiniz?»

«Yine Kilchester'deyim. Altı ay sonra emekliye ayrılıyorum. Aslında bunu bir buçuk yıl önce yapabilirdim. Ama işe devam etmemi söylediler. Ben de buna razı oldum.»

Poirot, «Çok akıllıca davranmışsınız,» dedi.

«Sahi mi? Ben pek de öyle düşünmüyorum.»

Belçikalı, «Bana inanın,» diye ısrar etti. «Gerçekten akıllıca davranmışsınız. İnsan emekliye ayrıldıktan sonra çok sıkılıyor.»

«Ben oyalanacak bir şeyler bulurum. Geçen yıl taşındığımız evin bahçesi çok büyük ama bakımlı değil. Bu ara ben de bahçeyle ilgilenemiyorum.»

«Ah... Ben de vaktiyle bahçeli bir eve yerleşip ve bal kabağı yetiştirmeyi denemiştim. Ama başarılı olduğumu söyleyemem. Öyle şeyler bana göre değil.»

Spence heyecanlandı. «Ah, geçen yıl yetiştirdiğim bal kabaklarını görmenizi isterdim. Şahaneydi onlar. Ya güller?...» Durdu. «Ah, ama ben buraya bahçemi anlatmak için gelmedim.»

«Bundan eminim. Eski bir dostunuzu aramak istediniz. Gerçekten çok naziksiniz.»

«Aslında mesele bu değil. Ama benimki de küstahlık. Beni öfkeyle kovarsanız, buna hiç şaşmam.»Poirot, «Böyle bir şey aklımdan bile geçmiyor,» dedi.

«Mösyö Poirot, şu McGinty olayından söz etmek istiyorum. Herhalde olanları gazetelerde okudunuz. »

Belçikalı, «Evet,» diye karşılık verdi. « Ama olayla pek ilgilenmedim. McGinty ihtiyar bir kadındı sanırım. Zavallının ölüsünü buldular. Evde ya da bir dükkanda... Onu nasıl öldürdüklerini bana açıklar mısınız?»

Spence hayretle düşünüyordu. «Bu bana çocukluğumu hatırlattı... Çok garip... Bunu şimdiye kadar nasıl da farketmedim?»

«Neyi?»

«Çocukken oynadığımız bir oyun aklıma geldi, Mösyö Poirot. Sıraya dizilirdik. Sonra birbirimize soru sorar ve bunu cevaplardık.

'Mrs. McGinty öldü?'

'Nasıl öldü?'

'Böyle diz çöküp öldü.'

«Sonra, 'Mrs. McGinty öldü.'

'Nasıl öldü?'

'Böyle elini uzatıp öldü.'

Hepimiz de cevaplara göre, diz çöker, sonra elimizi uzatırdık. En son soru şöyleydi.

'Mrs. McGinty öldü.'

'Nasıl öldü?'

'Böyle öldü!'

«Sıranın başındaki kendisini yere atardı. Yanlamasına. Biz de onu izlerdik.» Spence neşeyle gülmeye başladı.

Poirot nazik nazik bekledi. Hayatının yarısını İngiltere'de geçirmiş sayılırdı. Ama böyle anlarda İngilizleri hiçbir zaman anlayamayacağını düşünüyordu. Çocukluğunda o da türlü oyunlar oynamıştı ama onları düşünmek bile hoşuna gitmeyecekti. Spence'in gülmesi sona erince, «Onu nasıl öldürdüklerini bana açıklar mısınız?» diye tekrarladı. Sesinde hafif bir bıkkınlık vardı.

Spence birdenbire ciddileşti. «Katil, Mrs. McGinty'nin başının arkasına vurmuştu. Ağır bir cisimle. Odasını alt üst etmiş, zavallının biriktirdiği parayı da çalmıştı. Otuz sterlini yani. Parayı bahçede bir yere saklamıştı. Mrs. McGinty küçük bir evde oturuyordu. Bir de pansiyoner almıştı. James Bentley adında bir genci.»

«Ah, evet, şimdi hatırladım. Bentley...»

«Katilin eve dışarıdan girmediği anlaşılıyordu. Kapılar da, pencereler de kapalıydı. James Bentley kötü durumdaydı. Onu işten atmışlardı. Mrs. McGinty'e iki aydır oda kirasını ödeyememişti. Ceketinin kolunda kan lekeleri olduğu görüldü. Birkaç saç teli de. Kan grubu Mrs. McGinty'ninkine uyuyordu. Saçlar da onundu.»

«Cesedi kim buldu?»

«Ekmekçi. Mrs. McGinty adama o gün para vereceğini söylemişti. Kapıyı ona James Bentley açtı. Mrs. McGinty'nin kapısı na vurduğunu ama kadının sesi çıkmadığını söyledi. Ekmekçi kadınca-

ğızın kriz geçirdiğini sandı. Komşu evdeki bir kadını çağırıp, onu Mrs. McGinty'nin odasına gönderdi. Ama kadın odasında yoktu. Komşu endişeyle aşağıya koşarak, yatağın bozulmamış olduğumu haber verdi. Fakat oda alt üst edilmiş, yerdeki tahtalar bile kaldırılmıştı. Ancak ondan sonra misafir odası akıllarına geldi. Mrs. McGinty oradaydı. Yerde yatıyordu. Tabii polise durumu bildirdiler.»

«Anlıyorum... Polis sonunda James Bentley'i tutukladı sanırım.»

«Evet. Genç adamı dün yargıcın karşısına çıkardılar. Yargılanması pek kısa sürdü. Kanıtlar ortadaydı. Jüri, James Bentley'in katil olduğuna karar verdi. Artık onu asacaklar.»

Belçikalı detektif Müfettişe dikkatle baktı. «Ve siz kararı öğrenir öğrenmez Londra'ya, bana koştunuz. Neden?»

Spence, «Çünkü...» diye mırıldandı. «James Bentley'in katil olduğunu sanmıyorum.» Gözlerini bira bardağına dikmişti.

Kısa bir sessizlik oldu...

Sonra Poirot, «Ve bana geldiniz...» dedi.

Müfettiş başını kaldırdı. Taşralılara has o iri yüzü, daha da kızarmıştı. Bakışları dürüst ve zekiydi. Kendisine güvendiği, iyiyle kötüyü kolaylıkla ayırt ettiği belliydi. «Ben yıllardan beri bu meslekteyim. Tecrübeli bir polisim ve insan sarrafıyım. Çok şey gördüm. Ama bu güne kadar suçsuz bir insanın asılmasına tanık olmadım. Olmayı da istemiyorum.»

Belçikalı onu süzdü. «Ve şimdi böyle bir olaya tanık ola cağınızı düşünüyorsunuz. Niçin?»

Spence, «Neler söyleyeceğinizi tahmin edebiliyorum,» diye onun sözünü kesti. «Sorularınızı siz sormadan cevaplayabilirim. Mrs. McGinty olayının araştırılması bana verildi. Görevim kesin kanıtlar bulmak ve katili ortaya çıkarmaktı. Bulduğum her ip ucu katilin James Bentley olduğunu gösteriyordu. Ortada başka hiçbir şüpheli yoktu. Sonunda raporumu verdim. Böylece olayla olan ilişkim sona erdi. Savcı da raporuma göre Bentley'in tutuklanmasını istedi. Zaten

eldeki kanıtlara göre bunu yapmak zorundaydı. Bu gün jüri de Bentley'in katil olduğuna karar verdi.»

«Ama siz bunun doğru olmadığına inanıyorsunuz.»

«Evet.»

«Neden?»

Spence düşünceli düşünceli, «Bilmiyorum...» diye içini çekti. «Kesin bir neden olduğunu söyleyemem. Her halde jüri Bentley'in tam bir katil tipi olduğunu düşündü. Ama ben o fikirde değilim. Ve ben jüri üyelerinden daha tecrübeliyim.»

«Bu doğru. Siz bir uzmansınız.»

«Mösyö Poirot, James Bentley kendisini beğenmiş bir insan değil. Oysa katillerin çoğu kendilerini pek beğenirler. Uzun mes lek hayatım bana bunu öğretti. Bu katiller polisi aldattıklarına, herkesden çok daha zeki olduklarına inanırlar. Yargıcın karşısına çıkarıldıkları an bile baş rolü oynadıkları için acaip bir sevinç ve gurur duyarlar. Evet, katillerin hepsi de kendilerini beğenirler.» Spence bu son sözleri söylerken sesi kesindi. «Ne demek istediğimi anladığınızdan eminim, Mösyö Poirot.»

«Evet, neyi kasdettiğinizi anlıyorum. James Bentley, kendisini beğenen bir genç değil, öyle mi?»

«Hayır. O başından beri çok korkuyordu. Tabii bazı kimseler bu korkusunun da onun suçlu olduğunu gösterdiğini söylediler. Ama ben öyle düşünmüyorum.»

«Anlıyorum. Ben de aynı fikirdeyim. Şimdi bana anlatın. Bu James Bentley nasıl bir insan?»

«Soluk yüzlü, gözlüklü. Orta boyda. Otuz üç yaşında.»

Poirot elini kaldırdı. «Ben bunu sormadım. Bana Bentley'in karakterini anlatın.»

«Ah, anladım...» Spence bir an durarak kafasını topladı. «Sinirli bir tip. Dikkati çekmeyen bir insan. Telaşlı ve endişeli. Karşısındakinin yüzüne bakamıyor. Onu yan gözle usul usul süz meye çalışıyor. Tabii bu sinsice bir şey ve jürinin üzerinde de hoş bir etki yapmadı...» Bir an durdu sonra da daha yumuşak bir sesle ekledi.

«Aslında utangaç ve çekingen bir adam o. Kuzinlerimden birine benzetiyorum Bentley'i. O da sıkıştığı zaman yalan uydurur ve bunu yüzüne gözüne bulaştırır. Kimseyi de inandıramaz.»

«James Bentley pek de hoşa gidecek bir genç değil sanırım..»

«Bu doğru... Hoşa gidecek gibi değil. Ama bu yüzden asılması da kötü olur.»

«Bentley'in asılacağı kesin mi?»

«Asılmaması için bir neden yok ki. Tabii avukatı temyize baş vuracak. Ama onun müvekkilinin suçsuz olduğunu gösterecek kanıtlar ileri sürebileceğini de sanmıyorum.»

«Bentley'in avukatı işini iyi biliyor muydu?»

«'Fıkaraların Savunulması Yasası'nı bilirsiniz. Buna göre mahkeme ona bir avukat buldu. Graybrook'u. Genç bir adamdır o. Graybrook çok uğraştı.»

«Kısacası durum şöyle. James Bentley'i adilce yargıladılar. Dürüst üyelerden oluşan bir jüri de onun katil olduğuna karar verdi.»

«Evet. Jüriyi hiçbir şekilde kötüleyemem. üyelerin hepsi de aklı başında, dürüst kimselerdi. Yargıç Stanisdale de öyle.»

«O halde her şey İngiltere yasalarına uygun bir şekilde yapıldı. James Bentley'in de yakınmaya hakkı yok.»

«Eğer suçsuzca o zaman yakınmaya çok hakkı var.»

«Orası öyle...»

«Araştırmayı ben yaptım, Mösyö Poirot. Kanıtları ben buldum ve sonunda da raporu ben yazdım. Ve James Bentley'e, bütün bunlara dayanılarak ölüm cezası verildi. Beni sarsan da bu.»

Belçikalı Dedektif, Spence'e baktı. Adamın iyice kızarmış yüzünde büyük bir endişe vardı. «Pekala... Şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz?»

Müfettiş utanmıştı. «Size neden geldiğimi anladınız sanırım. McGinty olayı çoktan sona erdi. Bana ise başka bir görev verildi. Bir dolandırıcılık olayı. Bu yüzden bu akşam İskoçya'ya gitmem gerekiyor. Yani hiç zamanım yok.»

«Oysa benim zamanım bol. Bunu söylemek istiyordunuz değil mi?»

Spence, utana sıkıla, «Evet,» dedi. «Öyle... Tabii bu yaptığım büyük bir küstahlık. Ama çaresiz durumdayım. Araştırmalar sırasında çok çabaladım. Türlü ihtimalin üzerinde durdum. Fakat başarıya erişemedim. Zamanım da olsa, yine sonuç değişmeye cek sanırım. Ama siz başarıya erişebilirsiniz. Olaylara tamamiyle değişik bir açıdan bakıyorsunuz. Belki bu cinayete de böyle bir açıdan bakmak gerekiyordu. James Bentley katil değilse, o zaman Mrs. McGinty'i başka biri öldürdü. Belki ben bazı ipuçlarını farkedemedim. Belki siz bunları bulursunuz. Ama sırf benim yüzümden zahmete girmenizi de isteyemem. Dediğim gibi benimki küstahça bir istek. Ama zor durumdayım. Fakat sıkıntıya girmeyi istemiyorsanız zaten bir çaba göstermeniz için de bir neden yok.»

Belçikalı, «Aksine, bir çok neden var,» diye Müfettişin sözünü kesti. «Zamanım çok. Olay ilgimi çekiyor. Anlattıklarınızla gri hücrelerime meydan okudunuz sanki. Ayrıca sizi severim. Altı ay sonra emekliye ayrılacaksınız. Ama bahçenizde güllerinizle uğraşırken hiç de mutlu olmayacaksınız. Çünkü bu olayı unutmaya çalışacaksınız, işte ben bunu istemiyorum.» Bir an durdu sonra da kesin bir tavırla ekledi. «Prensiplerimden hiçbir zaman vazgeçmem ben. Bentley katil değilse, idam edilmemesi de gerekir. Ama ya gerçekten kati İse ?... O zaman ne yapacaksınız?»

«İçim rahat edecek. Yani bunu kesinlikle öğrenirsem. Ve size karşı da derin bir minnet duyacağım.»

«Güzel. Artık kesin kararımızı verdik sayılır. Ben hemen araştırmaya başlayacağım. Kaybedecek zamanımız olmadığı belli. İpuçlarının da çoktan kaybolduğundan eminim. Mrs. McGinty'i ne zaman öldürdüler?»

«22 Kasımda.»

«Şimdi olayın önemli taraflarını inceleyelim.»

«Notlarımı size getirdim.»

«Güzel. Ama ben şimdi olayı bana özetlemenizi istiyorum. James Bentley'in suçsuz olduğunu düşünelim. O halde Mrs. McGinty'i kim öldürdü?»

Spence omzunu silkti.

«Başka şüpheli yok.»

«Ama buna inanmıyoruz artık. Her cinayetin bir nedeni olduğunu siz de bilirsiniz. Mrs. McGinty'i öldürmelerinin sebebi nedir? intikam alma isteği, korku, kıskançlık, çıkar? Çıkarı alalım. Bu nedenlerin en basidini. Mrs. McGinty'nin ölümü kim için çıkar sağladı. Bu olay kimi zengin etti?»

«Hiç kimseyi zengin etmedi. Mrs. McGinty'nin bankadaki hesabında iki yüz sterlini olduğunu öğrendik. Sonradan bu para kadının yeğenine verildi.»

«İki yüz sterlin pek önemsiz! Ama bazan bundan daha az bir para için bile birini öldürebilirler. Onun için şimdi kadının yeğenini incelemeliyiz. Afedersiniz, dostum. Sizin bütün bu ihtimallerin üzerinde durduğunuzu biliyorum. Ama her şeyi birlikte incelememiz iyi olur.»

Müfettiş iri kafasını salladı. «Mrs. McGinty'nin yeğenini araştırdık tabii. Kadın otuz sekiz yaşında kadar. Kocası badanacı. Çok dürüst ve zeki bir adam. Yapılarda çalışıyor. Pek çalışkan. Kadın da iyi bir insan ama biraz çenesi düşük. Halasını, yani Mrs. McGinty'i pek sevmezmiş sanırım, iki yüz sterline ihtiyacı olmadığı belli. Kocasının da öyle. Ama parayı memnunlukla aldılar.»

«Mrs. McGinty'nin evi de yeğenine kalmadı mı?»

«Orası kadının değildi. Mrs. McGinty evi kiralamıştı.»

«Pekala. Şimdi gelelim Mrs. McGinty'e. Bana ondan söz edin. Ama yalnız görünüşünden değil.»

Spence güldü. «Yani polis raporlarına yakışacak bir tanımlama olmamalı bu. İyi ya. Mrs. McGinty, altmış dört yaşında dul bir kadındı. Kocası yedi yıl önce ölmüş ve kadın da ondan sonra temizlik için evlere gitmeye başlamıştı. Mrs. McGinty'nin oturduğu Broadhinny aslında pek küçük bir köydür. Kalabalık değildir. Birkaç

emekli, doktor filan oturur orada. Biraz ilerideki Cullenquay'ı siz de biliyorsunuz. Orası güzel bir sayfiye yeridir. Kilchester'den Cullenquay'e otobüs ve tren seferleri vardır. Broadhinny köyü ise bu söylediğim kasabalardan birkaç kilometre uzaktadır ama o eski, sevimli havasını hala korumaktadır. Drymouth-Kilchester yolu da köyün biraz ilerisindedir... Mrs. McGinty, köyün içindeki dört evin birini kiralamıştı.»

«Ve o pansiyoner alıyordu, öyle mi?»

«Evet. Kocasının sağlığında sadece yazları pansiyoner alı yordu. Adam öldükten sonra mevsimlik kısıtlamadan vaz geçti. James Bentley de Mrs. McGinty'nin yanına olaydan birkaç ay önce yerleşti.»

«Ah, evet... Karşımıza yine James Bentley çıktı.»

«Bentley, daha önce Cullenquay'da oturuyordu. Annesinin yanında. Kadın hastaydı ve Bentley de gece gündüz onunla ilgileniyor, kendisine bakıyordu. Bentley, diğer gençler gibi gezip eğlenme meraklısı değildi. Annesi ölünce, kadının aylığı da kesildi. Bentley zor durumda kaldı. Bir iş bulmaya çalıştı. İyi eğitilmişti ama kendisine hayatını kazanmasına yardım edecek hiçbir şey de öğretilmemişti. Ayrıca karşısındakini etkileyebilen bir insan değildi, iş aradı durdu ama uygun bir şey de bulamadı.Sonunda Kilchoster'de bir emlakcinin yanına girdi, önemli olmayan bir büroya. Emlakcı, yanında çalışanların sayısını azaltmaya karar verdiği zaman herkesden önce Bentley'in işine son verdi. Genç adam başka bir iş bulamadı. Elindeki para da çok geçmeden tükendi tabii. Artık Mrs. McGinty'e pansiyon ücretini de veremiyordu. Kadına iki aylık borcu vardı. Parası da bitmişti. Bentley, harıl harıl iş bulmaya çalışıyordu. Tabii Mrs. McGinty de onu kira için sıkıştırıyordu.»

«Bentley, evde, kadının otuz sterlini olduğunu öğrenmiş miydi? Ha, aklıma gelmişken... Mrs. McGinty o parayı neden evde tutuyordu? Madem bankada hesabı vardı, neden yirmi sterlini de oraya yatırmamıştı?»

«Bankalara güvenmediği için... Mrs. McGinty birkaç tanıdığına, 'İki yüz sterlinimi aldılar ama bundan sonra kuruş vermem,' de-

mişti. Yirmi sterlini yatak odasına saklamıştı. Yerdeki tahtalardan birinin altına. Kolaylıkla bulunacak bir yere yani. Ve Bentley de Mrs. McGinty'nin parasını nereye sakladığını bildiğini sonunda itiraf etti.»

«Harika! Ya Mrs. McGinty'nin yeğeniyle kocası? Onlar da paranın yerini öğrenmişler miydi?»

«Evet.»

«Öyleyse başlangıçtaki soruma dönelim. Mrs. McGinty nasıl öldü?»

«22 kasım akşamı, yediyle on arası öldürüldü o. Polis dok toru tespit etti bunu. Otopsi sonucu Mrs. McGinty'nin akşam yemeğini yemiş olduğu anlaşıldı. Komşular kadının akşamları altı buçukta sofraya oturduğunu söylediler. Polis doktoru kadının buna göre sekiz buçuk dokuzda öldürülmüş olabileceğini açıkladı. James Bentley, sorgu sırasında o gece yürüyüş yapmak için evden yediyi çeyrek geçe çıktığını ve dokuzdan sonra döndüğünü söyledi. Zaten her akşam böyle yürüyüşler yapıyordu. Bentley, eve dokuzdan sonra döndüğünü, kapıyı anahtarıyla açtığını ve doğru odasına çıktığını iddia etti. Yarım saat kadar kitap okumuş, sonra yatmıştı. Ne şüphelenmesine sebep olacak bir şey görmüş, ne de bir gürültü duymuştu. Ertesi sabah mutfağa indiği zaman kahvaltısının hazırlanmamış olduğunu farketmiş ve kısa bir duraklamadan sonra çıkıp Mrs. McGinty'nin kapısına vurmuştu. Yani böyle söylüyordu. Demin de anlattığım gibi daha sonra ekmekçi geldi. Adam Mrs. McGinty'nin komşusu olan Mrs. Elliot'u çağırdı. Sonunda Mrs. McGinty'nin ölüsünü misafir odasında buldular. Kadının başının arkasına satır gibi keskin ve büyükçe bir şeyle vurulmuş olduğu anlaşılıyordu. Ölümü ani olmuştu. Yatak odası alt üsttü. Çekmecelerdeki eşyalar etrafa saçılmış, yerdeki tahtalar kaldırılmıştı. Para çalınmıştı. Pencereler ve panjurlar içeriden sıkıca kapatılmış ve sürgüleri de sürülmüştü. Yani hırsız dışarıdan girmemişti.»

Poirot başını salladı. «O halde katil ya James Bentley, ya da Mrs. McGinty genç adam yürüyüşteyken caniyi kendisi içeri aldı.»

«Evet. Katilin içeriye zorla girmediği belliydi. Şimdi Mrs. McGinty, kimlerin içeri girmesine izin verirdi? Komşularının, yeğeninin ve onun kocasının. Komşuların olayla bir ilgileri olmadığını öğrendik. Kadının yeğeniyle kocası ise o gece sinemaya gitmişlerdi. Birinden biri yine de katil olabilirdi. Yani sinemadan usulca çıkmış bisiklete binerek Mrs. McGinty'e gitmişti belki de. Yaşlı kadını öldürmüş, paraları alıp başka bir yere saklamıştı. Sonra da tekrar sinemaya dönmüştü. Bu da bir ihtimaldi. Ama bunu destekleyen bir tek kanıt bile yoktu... Zaten katil Mrs. McGinty'nin yeğeni veya onun kocası olsaydı, parayı alıp götürmeye de bir gerek duymazdı. Nasıl olsa yirmi sterlini sonradan onlara vereceklerdi. Acele para gerektiğini düşünelim. O zaman da yeğen veya kocası parayı evin hemen dışında bir yere saklamazdı. Çünkü sonradan yirmi sterlini oradan kimseye belli etmeden kolay lıkla alamazlardı. Onlar parayı yollarının üzerinde bir yere gizlerlerdi. Paranın evin dışına saklanmasının bir tek nedeni ola bilirdi...»

Poirot, Müfettişin cümlesini tamamladı. «Çünkü katil o evde oturuyordu. Parayı da odasına ya da evde bir yere saklamayı istemiyordu... Evet, karşımızda yine James Bentley var.»

«Öyle... Ne yaparsanız yapın, her ip ucunun sizi Bentley'e götürdüğünü göreceksiniz... Demin size adamın kolunda kan lekeleri olduğunu söylemiştim sanırım.»

«Evet, söylediniz. 0 kan izlerini nasıl izah etti?»

«Cinayetten bir gün önce kasabın önünden geçerken kolu etlere sürünmüşmüş. Gülünç bir hikayeydi bu. Kolundaki hayvan kanı değildi ki.»

«Bentley, hep aynı hikayeyi mi tekrarladı?»

«Ne gezer? Mahkemede ağız değiştirdi. Kolunda Mrs. McGinty'nin saçlarından bir iki tel de bulunmuştu. Bentley'in bunları da açıklaması gerekiyordu. Sonunda cinayet akşamı yürüyüşten döndükten sonra misafir odasına girdiğini itiraf etmek zorunda kaldı. 'Kadın yerde yatıyordu,' diye anlattı, «öldüğünü anladım ama yine de emin olmam gerekiyordu. Yanına yaklaşarak üzerine eğildim. Neredeyse bayılıyordum. Kana bakamam. Odama nasıl çıktığımı

bilmiyorum... Ertesi sabah Mrs. McGinty'nin öldürüldüğünü bildiğimi söyleyemedim. Korktum çünkü.»

Belçikalı, «Hikayesi inanılacak gibi değil,» diye mırıldandı.

«Öyle...» Spence'in yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. «Ama bu hikayenin doğru olması ihtimali de var. Ben Bentley gibileri çok gördüm. Öyleleri kritik anlarda iyice bocalarlar. Adeta felce uğrarlar, özellikle çekingen kimseler. Bentley gibi biri bir kadının cesediyle karşılaşır. Komşuları ya da polisi çağırması gerektiğini bilir. Ama kendisini toplayıp doğru dürüst hareket edemez. Sonunda da olaydan haberi yokmuş gibi davranmaya karar verir. Bu davranışının nedeni gizli bir korku ve endişedir. Katil sanılma korkusu. Bu yüzden hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranmaya kalkışır ve idam fermanını kendi eliyle imzalamış olur... Evet, belki de Bentley'in hikayesi doğru.»

Poirot da düşünceli düşünceli başını salladı. «Evet, belki...»

«Ama bu masalı avukatının hazırlamış olması ihtimali de var... Ancak Bentley'in Kilchester'de her zaman yemek yediği lokantada çalışan kadın garson, onun diğer müşterilerden uzakta bir yer seçtiğini söyledi. 'Onları göremeyeceği bir masaya oturur, ya da yüzünü duvara dönerdi,' dedi. James Bentley'in karakteri böyle. Bence o biraz kaçık. Ama cinayet işleyecek kadar değil. Bazı sabit fikirleri olduğunu da sanmıyorum.» Spence, umutla Poirot'ya bir göz attı.

Ama Belçikalı sesini çıkarmadı. Derin derin düşünüyordu. İki adam bir süre karşılıklı sessizce oturdular.

Sonra Poirot, derin bir nefes aldı. «Pekala... Para konusunu inceledik sayılır. Şimdi gelelim diğer ihtimallere. Mrs. McGinty'nin düşmanları var mıydı? Birinin kendisine bir kötülük etmesin den çekiniyor muydu?»

«Öyle bir şey olduğunu sanmıyorum.»

«Peki komşular ne söylediler?»

«Pek bir şey anlatmadılar. Tabii kimse polise fazla açılmaya yanaşmaz. Ancak onların bir şey gizlemediklerinden de hemen hemen eminim. Sadece, 'Mrs. McGirrty herkesle kolay kolay ahbap olmazdı,' dediler. Bu da doğal. Bizim köylüler pek sokulgan kimse-

ler sayılmazlar. Anladığım kadarıyla Mrs. McGinty, komşularıyla dostluk ediyordu ama onlarla sıkı fıkı da olmamıştı.»

«Mrs. McGinty Broadhinny köyüne ne zaman yerleşmiş?»

«Yirmi yıl kadar önce.»

«Ondan önceki kırk yıl nerede oturmuş?»

«Bu bir sır değil, Mösyö Poirot. Mrs. McGinty, Kuzey Devon'lu bir çiftçinin kızıymış. Kocasıyla bir süre o bölgede oturmuş, sonra da Kilchester'e gelmişler. Kasabanın dışında bir kulübeleri varmış. Ama orası fazla nemliymiş. Bu yüzden sonunda Broadhinny'e taşınmışlar. Karı koca dürüst insanlarmış.»

«Ama Mrs. McGinty yine de öldürüldü.»

«Doğru... Yine de öldürüldü.»

«Yeğeni, halasına kimlerin düşman olduğunu bilmiyor mu?»

«Halasının hiçbir düşmanı olmadığını söylüyor.»

Poirot, burnunun ucunu kaşıdı. «Keşke Mrs. McGinty, Mrs.McGinty olmasaydı. O zaman bu iş de kolaylaşırdı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz sanırım. Yani Mrs. McGinty esrarlı, geçmişi karanlık bir kadın olsaydı, sorunu çabucak çözümlerdik.»

Spence, «Ama Mrs. McGinty öyle bir kadın değildi,» diye hatırlattı. «Gündelikçiydi o. Oldukça cahildi. Evine pansiyoner alıyordu, İngiltere'de onun gibi gündelikçi çok...»

«Ama onları öldürmüyorlar.»

«Doğru...»

«Öyleyse Mrs. McGinty'nin öldürülmesinin sebebi nedir? Bu sorunun bildiğimiz karşılığını red ediyoruz. O halde?... Eli mizde başka ne var? Katil olduğunu pek sanmadığımız bir yeğen... Ya da bilinmeyen bir yabancı... Ama ya gerçekler?... Biz gerçekleri görmemezlikten gelemeyiz... Şimdi gerçekleri sayalım. Yaşlıca bir gündelikçi kadın öldürüldü. Çekingen ve sinsi bir genç adam tutuklandı. Jüri onun katil olduğuna karar verdi... Sahi, Bentley'i neden tutukladınız?»

Spence, Poirot'ya baka kaldı. «Demin anlattım ya. Bulduğum kanıtlar »

«Evet, biliyorum, kanıtlar. Ama bunlar gerçek kanıtlar mıydı? Yoksa biri bunları hazırlamış mıydı?»

«Hazırlamak mı?»

«Evet. Şimdi James Pentley'in suçsuz olduğunu kabul edelim. O zaman iki ihtimal belirir. Bir: katil kanıtları Bentley'in asılmasına yol açacak şekilde, bilerek, isteyerek hazırladı, iki: aslında Bentley birtakım rastlantıların kurbanı oldu.»

Müfettiş düşünüyordu. «Evet, anlıyorum...»

«Kanıtların hazırlandığını gösteren bir ip ucu bulunamadı sanırım. Ama bunların gerçek olduklarını gösterecek bir şey de yok. Mrs. McGinty'nin parasını kadının gizlediği yerden almışlar. Ve bunu evin dışında, kolayca bulunabilecek bir yere saklamışlar. Katil, yirmi sterlini Bentley'in odasına saklamamış. Çünkü bu kadar bariz bir şey polisin şüphelenmesine yol açardı. Katil, kadını James Bentley yürüyüşe çıktığı sırada öldürdü. Genç adamın kolu onun söylediği gibi mi kana bulaştı? Yoksa bu da mı katilin işi? Yani cani karanlıkta Bentley'e yaklaştı ve usulca koluna kan mı sürdü?»

«Pek sanmıyorum, Mösyö Poirot.»

«Olabilir. Ama biz en olmayacak ihtimalleri bile dikkate almak zorundayız. Esrarın anahtarı karanlıklar arasında bir yerde gizli. Ve biz ona nasıl erişeceğimizi bilemiyoruz. Çünkü Mrs. McGinty sıradan bir gündelikçiydi. Öyleyse katili ilgi çekici bir insan. Tamam, durum açık. Bu olayda ilginç olan kurban değil, katili. Aslında çoğu zaman bunun tersi olur. Kurban bir esrar perdesine bürünür. Ben de genellikle morgda sessizce yatan kurbanla ilgilenirim. Onun sevgilerini, nefretlerini, davranışlarını öğrenmeye çabalarım. Kurbanı tanımak gereklidir. Bunu başardığınız an onunla konuşursunuz da. Ölmüş olan o insanın soğuk dudakları kıpırdar ve o size bir adı açıklar, öğrenmek için sabırsızlandığınız o adı.»

Spence çok sıkılmıştı. «Ah bu yabancılar da!..» diye düşündüğü belliydi.

Belçikalı dedektif sözlerini sürdürdü. «Ama şimdi durum ters. Karanlıkların arasına saklanmış olan esrarlı bir insanı bulmamız gerekiyor. Mrs. McGinty'i nasıl öldürdüler? Niçin öldürdüler? Bu soru-

ların cevabını kadının hayatında bulamayacağız. Bunları ancak katilin karakterini anladıktan sonra cevaplayabileceğiz. Siz de benim gibi mi düşünüyorsunuz?»

Müfettiş ihtiyatlı bir tavır takındı. «Şey... Galiba...»

«O insanın gayesi neydi? Gerçek maksadı? Mrs. McGinty'i öldürmek mi? Yoksa James Bentley'i astırtmak mı?»

«Hımm...» Müfettişin sesi kuşku doluydu.

«Evet, bence önce bu nokta aydınlatılmalı. Gerçek kurban kim?»

Spence hayretle, «Katilin, Bentley'in asılmasını sağlamak için zavallı bir kadını öldürdüğünü mü düşünüyorsunuz?» diye bağırdı

«Fransızların bir atasözleri vardır. 'Omlet yapmak için önce yumurtaları kırmak gerekir,' derler. Belki katil Mrs. McGinty'i yumurta saydı, Bentley'i de omlet... Onun için şimdi genç adamı incelemeliyiz. Bana onun hakkında bilgi verin.»

«Bentley konusunda fazla bir bilgim yok. Babası doktormuş, Bentley dokuz yaşındayken ölmüş. Annesi ise despotun biriymiş. Bentley küçük özel okullardan birinde eğitim görmüş.»

Poirot, «Evet...» diye mırıldandı. «Bazı ihtimaller beliriyor. Bentley'in yaşamının gündelikçi kadınınkinden daha ilginç olduğu belli.»

«Mösyö Poirot, buna gerçekten inanıyor musunuz?»

«Şu ara hiçbir şeye inandığım yok. Ama izleyebileceğimiz iki yol olduğu da kesin. Bunlardan birini hemen seçmemiz de gerekiyor.»

«Ne yapmayı düşünüyorsunuz, Mösyö Poirot?»

«Önce James Bentley'le konuşacağım.»

«Bunu kolaylıkla sağlayabilirim. Onun avukatıyla konuşmam yeter.»

«O konuşmadan elde edeceğim sonuçlara göre Broadhinny köyüne gideceğim. Ama fazla umudum olmadığını da söyleme liyim. Köyde soruşturmalara başlayacağım. Bunun için notlarınız dan yararlanacağım. Sizinle aynı yolu izleyeceğim.»

Spence hafif bir alayla gülümsedi. «Belki bazı şeyleri farkedemedim.»

«Bunu sanmıyorum. Sadece benim bazı olaylara tamamiyle başka bir açıdan baktığımı söyleyebiliriz, insanların belirli bir olaya gösterdikleri tepki hiçbir zaman birbirinin aynı değildir. Başlarından geçenler de yine farklıdır... Neyse... Demin söylediğim yollardan birini seçmemiz şart. Bir numaralı yol Mrs. McGinty. Bunun bir yarar sağlayıp sağlayamayacağını anlamadan, iki numaralı yolu seçmek doğru olmaz... Broadhinny'de rahat bir han var mı, Mr. Spence?»«Üç Ördek hanı var ama artık yolcu almıyor orası... Ancak köyde bir pansiyon açıldığını biliyorum. Genç bir çift kendilerine kalan büyük ve eski bir köşkü pansiyon olarak işletmeye çalışıyorlar.» Spence, endişeyle Poirot'ya bakıyordu. «Oranın rahat bir yer olduğunu söyleyemeyeceğim.»

Ufak tefek detektif ıstırapla gözlerini yumdu. «.Eh... Anlaşılan o derde katlanmaktan başka çare yok.»

Müfettiş, «Tabii Broadhinny'lilerden kim olduğunuzu saklamanız gerekecek,» dedi. «Ama operacı olduğunuzu söyleyebilirsiniz. 'Sesim bozulduğu için dinlenmem gerekiyor,' dersiniz.»

«Kim olduğumu saklayacak değilim.» Poirot bir kral edasıyla konuşmuştu.

Spence, «Ama bu uygun mu?» diye dudaklarını büzdü.

«Tabii. Hatta böyle davranmaktan başka çarem olmadığını da söyleyebiliriz.. Zamanımız az. Bildiklerimiz bir işe yarayacak gibi değil. Onun için şimdi çok önemli esrarları çözmüşüm gibi davranmam şart. Ben Hercule Poirot'yum. Ünlü ve ulu Hercule Poirot. Ve ben Hercule Poirot, McGinty davasında verilen kararı beğenmedim. Çünkü esrarı aydınlatmak üzereyim. Onun için de köyde araştırma yapıyorum. Anlatabiliyor muyum?»

«Evet. Ama sonra?»

«Ondan sonra herkesin tepkisini inceleyeceğim. Bazı olaylarla karşılaşacağımdan eminim.»

Spence, Belçikalıya endişeyle baktı. «Mösyö Poirot, sakın kendinizi tehlikeye atayım demeyin. Başınıza bir şey gelmesi hiç hoşuma gitmez.»

«Ama başıma bir şey gelirse, Bentley'in suçsuz olduğunu da kesinlikle anlarsınız.»

Müfettiş homurdandı. «Şüphelerimin bu yoldan desteklenmesi hiç de hoş olmaz.»

* * *

Hercule Poirot, yüzünde tiksinti dolu bir ifadeyle odada etrafına bakmıyordu. Her taraf toz içerisindeydi, öyle olacağını anlamıştı zaten. Belçikalı detektif, eski divana ihtiyatla oturdu. Bunun yayları gıcırdayarak çöküverdiler. Ama örtüleri solmuş iki koltuk daha da kötü durumdaydılar. Dördüncü koltuk ise biraz daha rahattı ama buna da yabani suratlı, iri bir köpek yerleşmişti. Hayvan gözlerini hafifçe açarak Poirot'ya hırladı. Ufak tefek detektif, «Onun uyuz olduğu belli,» diye düşündü.

Oda iyice genişti. Duvarlardaki tabloların hepsi de çarpıktı. Örtüler hem soluktu, hem de kirli. Halı yer yer delinmişti, masaların ayakları kırıktı. Pencerelerden birinin kapatılması imkansızdı. Kapılardan biri ise kapalıydı ama bunun da kilidi bozuktu. Rüzgar esti mi hemen açılıyor ve odaya soğuk bir hava doluveriyordu.

Poirot kendi kendisine pek acımaya başlamıştı. «Azap çekiyorum... Korkunç bir azap.»

Kapı gürültüyle açıldı ve Mrs. Summerhayes rüzgarla birlikte içeri daldı. Genç kadın telaşla etrafına bakındı. Sonra da, dışarıda birine, «Ne?» diye bağırarak odadan fırladı. Köşkün sahibiydi o. Hoş bir kadındı. Saçları kızıl, yüzü de çilliydi.

Hercule Poirot telaşla koşarak kapıyı kapattı.

Ama bu iki dakika sonra tekrar açıldı ve Mrs. Summerhayes gözüktü. Bir leğenle bir bıçak vardı elinde.

Dışarıda bir erkek avaz avaz bağırıyordu. «Maureen! Maureen! Kedi yine kustu. Ne yapayım dersin?»

Mrs. Summerhaye, «Geliyorum, sevgilim,» diye seslendi. «Sen endişelenme.» Yine odadan fırladı. Leğeni ve bıçağı içeride bırakmıştı.

Poirot yine kalktı. «Evet... Azabım büyük...» Kapıyı tekrar sıkıca kapattı.

Köşkün önünde bir araba dururken iri köpek de koltuktan fırladı. Gök gürültüsü gibi bir sesle havlıyordu. Pencerenin önündeki küçük masaya sıçradı. Ve masa parçalandı.

Poirot, «Tanrım...» dedi. «Buraya dayanamayacağım.»

Kapı gürültüyle açılarak, buz gibi rüzgar odada dolaştı. Hala havlamakta olan köpek dışarı fırladı.

Maureen Summerhayes ise dışarıda öfkeyle bağırıp duru yordu. «Johnnie! Arka kapıyı açık bırakmışsın yine. Tavuklar kilere girmişler.»

Belçikalı öfkeyle, «Bu insanlar benden haftada yedi sterlin alacaklar,» diye homurdandı.

Kapı kendi kendine çarparak kapandı. Dışarıda tavuklar öfkeyle gıdaklıyorlardı.

Kapı yine açıldı ve Maureen Summerhayes hızla içeri girdi. Sevinçle adeta leğenin üzerine atılarak, «Hah!» diye haykırdı. «Ben de bunu nerede bıraktığımı hatırlamaya çalışıyordum! Sizce bir sakıncası yok ya, Mösyö şey... Şey yani fasulyeleri burada ayıklayabilirim değil mi? Mutfak pek kötü kokuyor.»

«Bu beni çok sevindirir, Madam.» Aslında bu sözlerin Poirot 'nun duygularını gerçek bir şekilde açıkladıkları İddia edilemezdi. Detektif köşkte geçirdiği yirmi dört saat içerisinde ev sahibesiyle ancak altı saniye kadar konuşabilmişti.

Genç kadın bir iskemleye yerleşerek fasulye ayıklamaya başladı. Bu işi beceriksizce ama hızla yapıyordu. «Çok rahatsız olmadığınızı umarım. Değiştirilmesini istediğiniz bir şey var mı?»

Belçikalı Detektif pansiyon haline sokulan Uzun Mera köşkünde sadece Maureen Summerhayes'e katlanabileceğim anlamıştı. «Çok naziksiniz. Sizin için uygun birkaç hizmetçi bulmayı isterdim.»

Genç kadın güldü. «Hizmetçi mi? Bu imkansız. Artık iyi bir temizlikçi bile bulunamıyor. Bir gündelikçimiz vardı. Gerçekten iyi çalışıyordu. Ama onu öldürdüler.

Poirot fırsatı kaçırmadı. «Mrs. McGinty'i kasdediyorsunuz sanırım.»

«Evet. Onu nasıl aradığımı bilemezsiniz. Kadıncağız öldürüldükten sonra hepimiz de heyecana kapıldık. Hayatımızda ilk defa tanıdığımız biri bir cinayete kurban gidiyordu. Ama bu olay bizi kötü bir şekilde etkiledi. Gündelikçi olmadığı için işlere yetişemiyorum.»

«Mrs. McGinty'i severdiniz sanırım.»

«Dürüst bir insandı. Kaytarmazdı. Belirli günlerde burada olurdu. Şimdi onun yerini Burp adlı kadın aldı. Ama o işi asıp duruyor. Güya yaşlı annesi fenalık geçiriyor, ya da kocası. Beş çocuğu da sık sık hastalanıyorlar.»

«Mrs. McGinty'e güvenirdiniz değil mi?»

«Hırsızlığı yoktu. Yiyecek bile çalmaya kalkışmazdı. Yalnız fazla meraklıydı. Her işe karışırdı. Mektuplarımızı da gizlice okurdu. Ama ben bunu normal karşılardım. Her halde temizlikçi kadınların hayatları pek tatsız tutsuz.»

«Mrs. McGinty'nin hayatı da tatsız tutsuz muydu sizce?»

Mrs. Summerhayes, «Her halde...» dedi. «Eğer ben her sa bah birtakım yabancıların bulaşıklarını yıkamak zorunda kalsaydım, biri hayatıma son verdiği için her halde sevinirdim.»

Mr. Summerhayes, dışarıda, pencerenin önünde belirdi. Genç kadın ayağa fırlarken fasulyeler etrafa saçıldı. Maureen atu larak, pencereyi açtı.

«Maureen, o lanet olasıca köpek tavukların yemlerini yemiş yine.»

«Eyvah! Her halde bu sefer de o kusar'»

Johnnie Summerhayes elindeki kabı karısına doğru uzattı. «Bu kadar ıspanak yeter mi?»

«Ne münasebet!»

«Ama neden? Kap ıspanak dolu.»

«Bunlar piştiği zaman bir tabak bile etmez.»

«Ah...»

«Balıklar geldi mi?»

«Yok canım.»

«Tanrım... Ne yapalım, biz de konserve açarız. O işi sen hallet, hayatım. Dolaptaki kutulardan birini açıver. Biraz kabarmış gibi duran o kutu var ya, onu.»

«Ya ıspanaklar?»

«O işi ben hallederim.» Genç kadın, pencereden bahçeye atladı. Kocasıyla uzaklaşıp gitti. Hercule Poirot, «Tanrım!» diye homurdanarak, pencereyi kapatmak için çabaladı.

Aynı anda rüzgar Johnnie Summerhayes'in sesini kulaklarına kadar getirdi.

«Yeni müşteri nasıl bir insan, Maureen? Gözüm hiç tutmadı onu. ismi neydi sahi?»

«Dur bakayım... Hah, Poirot. O Fransız olmalı.»

«Maureen, bu ad bana hiç yabancı gelmedi.»

«Her halde adamın ismini perma reklamlarında gördün. Yeni müşterimiz berbere benziyor.»

Poirot irkildi.

«Hayır, hayır... Perma reklamlarında görmediğimden em inim... Galiba bu turşularla ilgiliydi. Neyse... Sen adamdan yedi sterlini hemen iste.»

Sesler duyulmaz oldu.

Poirot eğilerek yerdeki fasulyeleri toplamaya başladı.

Biraz sonra Maureen tekrar odaya giriyordu. Poirot, fasulyeleri nazik nazik genç kadına verdi. «Buyurun, efendim.»

«Ah, çok teşekkür ederim. Ama bu fasulyelerin rengi dönmüş. Sebzeleri dayanmaları için kaplara bastırıp tuzluyoruz. Ama galiba bu fasulyeler çürümüş. Tatlarının iyi olmadığından da eminim.»

«izninizle kapıyı kapatabilir miyim? Ceryan yapıyor.»

«Tabii kapatabilirsiniz. Ama o kapı iyice kapanmaz. Doğrusunu isterseniz köşk yıkılmak üzere. Burası kayın pederimindi. Ama para bulup da evi tamir ettiremediler. Johnnie'yle buraya Hindistan'dan döndük. Bizim de onarıma ayıracak paramız pek yoktu. Ama çocuklar köşkten memnunlar. Tatillerde burada pek eğleniyorlar. Büyük bir bahçe... Boş odalar. Burası tam onlara göre. Açıkçası pansiyonerlerimizden aldığımız ücretle kıt kanaat geçinebiliyoruz. Ama onlar bakımından bazan hayal kırıklığına d a uğruyoruz.»

«Bu ara köşkte benden başka kimse yok sanırım.»

«Hayır, bir misafirimiz daha var. Yaşlı bir kadın. Ona yukarı katta bir oda verdik. Buraya ilk geldiği gün güya hastalandı. Ama ben sağlığının yerinde olduğundan eminim. Odasından dışarı adımını atmıyor. Ben de yemeklerini yukarı taşımak zorunda kalıyorum, iştahının kapalı olduğunu da söyleyemem. Neyse... Yarın buradan gidiyor. Bir süre yeğenlerinden birinde kalacakmış.» Maureen bir an durdu. «Balıkçı da biraz sonra gelir.» Sesi biraz acaipti. «Şey acaba haftalık ücreti verebilir misiniz? Galiba bir hafta kalacağınızdan söz etmiştiniz.»

«Burada daha da uzun bir süre kalabilirim.»

«Afedersiniz, sizi sıkıyorum ama satıcılar insandan peşin para istiyorlar.»

«Rica ederim, Madam. Özür dilenecek bir şey yok ki.» Poirot cüzdanını çıkararak istenilen parayı genç kadına verdi.

Maureen pek sevindi. «Teşekkürler.»

«Galiba size kim olduğumu açıklamam gerekiyor. Adım Hercule Poirot.»

Bu açıklama kadını pek etkilemedi. «Adınız pek güzel. Arjantinlisiniz sanırım.»

Poirot bu sözlere aldırmayarak konuşmasını, «Ben detektifim,» diye sürdürdü. «Bunu bildiğinizden eminim. Dünyanın en ünlü özel detektifi benim.»

Maureen neşeyle güldü. «Şaka ediyorsunuz!» Tekrar fasulyeleri ayıklamaya başlamıştı. «Hangi yöntemi uyguluyorsunuz? Sigara

küllerini mi inceliyorsunuz? Ayak izlerinin kalıplarını mı alıyorsunuz?»

Poirot, «Ben Mrs. McGinty'nin öldürülmesi olayını incele meye geldim,» diye açıkladı. «Şaka da etmiyorum.»

Genç kadın birdenbire, «Ah...» diye bağırdı. «Parmağımı kestim!» Bir an parmağını inceledi sonra da Poirot'ya baktı. «Ciddi misiniz? O olay sona ermedi mi? Mrs. McGinty'nin pansiyoneri olan o ahmağı yargıladılar. Hatta belki zavallı çoktan asıldı.»

Belçikalı başını salladı. «Hayır, Bentley henüz asılmadı. O olay da sona ermiş sayılmaz. Ünlü şairlerinizden birinin dediği gibi, 'Sorun doğru biçimde çözümlenmezse, hiç halledilmemiş sayılır.»

Maureen, bağırdı. «Ah, kanlar fasulyelerin üzerine akmış. Oysa ben bunları öğle yemeğine yetiştirmeye çalışıyordum. A ma neyse... Fasulyeleri nasıl olsa kaynatacağım. Böylece tadları da yerine gelir sanırım.»

Poirot usulca, «Korkarım ben öğle yemeğini burada yiyemeyeceğim,» dedi.

* * *

Mrs. Burch üçüncü defa, «Bilmiyorum...» diye tekrarladı. Karşısındaki siyah pos bıyıklı yabancı bütün şüphelerinin uyanmasına neden olmuştu. Üstelik bu adam, içine kürk geçirilmiş, kalın bir paltoya da sarınmıştı. «Bilmiyorum... Açıkçası çok zor günlerdi onlar. Halamın öldürülmesi olayı... Polisin eve dadanıp bizi her dakika sorguya çekmesi... Konu komşunun dedikoduları... Ya kaynanam? Neler söylemedi neler. Efendim, onların ailesinde böyle olaylara hiç rastlanmazmış! Öldürülen halamdı ama kadın bana hiç acımadı... Yalnız ben artık olayın sona erdiğini sanıyordum.»

«Bentley suçsuzsa?»

Mrs. Burch, «Suçsuzsa mı?» dedi. «Haydi oradan. O basbayağı suçlu. Katilin James Bentley olduğu belli bir şey. Zaten ondan her zaman şüphelendim. Sokakta yürürken kendi kendine, konuşurdu hep. Halamı da uyardım. Ona Bentley'i evine almasının doğru olmadığını, adamın birdenbire kaçırıvereceğini söyledim. Ama halam onu

savundu. Bentley'in sessiz ve sakin bir adam olduğunu iddia etti. Tabii sonunda yanıldığını da feci bir şekilde öğrendi.»

Poirot, düşünceli düşünceli Mrs. Bessie Burch'ü inceledi.

Uzun boylu, enine boyuna, kırmızı yanaklı bir kadındı o. Evine düşkün ve şen bir insan olduğu da belliydi. En önemlisi onun halasını satırla öldürecek tiynette bir kadın olmadığı hemen anlaşılıyordu. Ayrıca o kocasını halasını öldürmeye zorlayacak bir insan da değildi.

Poirot kadının yabancılara karşı duyduğu güvensizliği yen meye çalıştı. Mrs. McGinty'den söz etti. Konuşmaları sırasında Bessie Burch'un aslında halasını pek de iyi tanımadığını anladı. Onların pek sıkı fıkı olmadıkları belliydi.

«Ayda bir defa kocam Joe'yla halama yemeğe giderdik. O da bize gelirdi. Halamın para biriktirdiğini ve o öldüğü zaman bunun bize kalacağını biliyorduk.» Mrs. Burch kızardı. «Ama onun parasına ihtiyacımız olduğunu da söyleyemezler. Biz de bankaya para koyuyoruz. Halam için şahane bir cenaze töreni de tertipledik...»

Kadın Mrs. McGinty hakkında bir sürü bilgi verdi. «Örgü örmeye meraklıydı. Köpeklerden nefret ederdi. Kedilerden hoşlanırdı. Temizliğe giderek hatırı sayılacak kadar para kazanırdı. Mrs. Carpenter'dan normal gündeliğinden daha fazla para alırdı. Ama Carpenter'lar çok zengin.»

Belçikalı detektif sözü döndürüp dolaştırıp Mrs. Surnmerhayes'la köşke getirdi.

«Halam haftada iki defa köşkte çalışırdı. Summerhayes'ler uzun yıllar Hindistan'da oturmuşlar. Orada çok hizmetkarları varmış. Yani Mrs. Summerhayes'in elinden bu yüzden iş gelmiyor. Ama o gerçek bir lady. Halam Mrs. Maureen'e çok bağlıydı.»

Bessie Burch bir ara da Mrs. McGinty'nin ahlak kurallarına çok önem verdiğini açıkladı. «Bu yüzden bir ressamla karısının yanında çalışmaktan kaçındı. Çünkü onların aslında evli olmadıklarını duymuştu... Kitaplara düşkün değildi. Ama Pazar gazetelerine pek meraklıydı. Kılığı kıyafeti için fazla masraf etmezdi. Fakat yanında çalıştığı kimseler ona güzel kılıklar hediye ederlerdi.»

Poirot tam kalkmaya hazırlandığı sırada Bessie Burch'un kocası Joe da öğle yemeği için eve geldi. Kısa boylu, zayıf ve zeki bakışlı bir adamdı. Ama Bessie'nin aksine insanda güven hissi uyandırmıyordu. Ayrıca Poirot onun endişeli gibi olduğunu da sezdi. Joe Burch, Belçikalıya karısı gibi soğuk da davranmadı. Aksine ona yardım etmek için çabaladı. Bu da Poirot'nun garibine gitti.

Kendi kendine, «İşte ondan böyle bir şeyi hiç beklemezdim,» dedi. «Bunun sebebi adamın korkması mı? Ama bakalım bu endişeleri Mrs. McGinty'nin ölümüyle mi ilgili? Belki de o sırada Joe Burch'ün o iki bin sterline ihtiyacı vardı?... Polis, katilin Mrs. McGinty'i öldürmek için kullandığı o satıra benzeyen cismi bir türlü bulamamış. Katil bunu neden kurbanının yanında bırakmadı? Niçin satırı alıp götürdü? Yoksa bu Burch'ların olduğu herkesçe bilinen bir şey miydi?» Türlü eşyalarla dolu küçük odada etrafına bakındı. «Acaba o satır şimdi burada mı? Joe Burch' un endişesinin sebebi bu mu? Bana yardıma çalışıyormuş gibi davranmasının nedeni?»

«Sanmıyorum... Ama kesin bir şey de söyleyemem...»

* * *

Poirot, James Bentley'in vaktiyle yanında çalıştığı emlakçı Scuttie'a da gitti.

«James Bentley olayını yeniden araştırıyorum. Bunu genç adamın bazı yakınları istediler de.» Poirot gerçeklere o kadar önem vermezdi.

Mr. Scuttle, «Bentley'in yakınları olduğunu bilmiyordum,» dedi. «Ama jüri Bentley'i suçlu buldu. Ve onu idam edecekler.»

«Ama daha etmediler.»

Mr. Scuttle alayla güldü. «Yani hala umut var demek istiyorsunuz. Ama açıkçası onu temize çıkaramayacağınızdan emi nim. Kanıtlar çok kesin... Bentley'in sözünü ettiğiniz akrabaları kimler?»

«Size ancak şu kadarını açıklayabilirim: onlar müthiş zengin ve çok nüfuzlu insanlar.»

«Sahi mi?» Mr. Scuttle'ın o soğuk tavırları birdenbire değişiverdi. 'Müthiş zengin' kelimeleri onu fazla etkilemişti. «Çok garip...»

Poirot hemen, «Mrs. Bentley vaktiyie ailesiyle bütün bağlarını kesmiş,» diye uydurdu. «Oğlunun da onları görmesini yasaklamış.»

«Sahi mi? Aile arasında anlaşmazlık... Yazık... Bentley çok parasızdı. Keşke akrabaları ona daha önce yardıma çalışsalardı.»

Belçikalı ciddi ciddi, «Ne yazık ki felaketi yeni öğrendiler,» diye cevap verdi. «Benden hemen ingiltere'ye gelip, araştırma yapmamı istediler.»

Mr. Scuttle koltuğunda arkasına yaslanarak, «Ama siz ne yapabilirsiniz ki?» dedi. «Belki Bentley'in deli olduğunu iddia edebilirsiniz. Tabii bu bakımdan çok geç artık. Ama tanınmış birkaç mütehassısın yardımını sağlarsanız...»

Poirot ona baktı. «James Bentley vaktiyle burada çalışmış. Bana ondan söz eder misiniz?»

«Anlatılacak ne var ki? Bentley'i yanıma katip olarak aldım. Terbiyeliydi, çalışkandı ama iyi bir satıcı değildi. Müşterileri ikna etmeyi başaramıyordu. Oysa bu bakımdan psikolojiden yararlanmak gerekir.» Scuttle gülümserken birdenbire ışıl ışıl, parlak takma dişleri ortaya çıktı. «Psikoloji çok önemlidir.»

Poirot hemen atıldı. «Psikoloji... Evet... Sizin insan sarrafı olduğunuz belli.»

Emlakçı alçak gönüllü bir adam tavırları takındı. «Galiba...»

«Bu yüzden size James Bentley hakkındaki fikrinizi yeniden sormak istiyorum. Şimdi onun Mrs. McGinty'i öldürdüğüne gerçekten inanıyor musunuz?»

Scuttle şaşırdı. «Tabii.»

«Sizce Bentley böyle bir cinayet işleyecek karakterde bir insan mıydı? Tabii psikoloji açısından.»

«Ah... işe psikoloji karışınca durum da değişiyor. Bence Bentley öyle bir cinayet işleyemezdi. Çok pısırıktı... Ama bana kalırsa kaçırmıştı o. Olayı ancak böyle açıklayabilirsiniz. Aslında denge-

siz bir gençti Bentley. işine son verdikten sonra parası tükendi ve o da aklını kaçırdı.»

«Onu kovmanızın özel bir nedeni yoktu sanırım.»

Scuttle, «Yoktu tabii,» diye karşılık verdi. «O mevsimde faz la alım satım olmaz. Yanımda çalışanlar da büroda uyuklarlar. Bu yüzden katip sayısını azaltmaya karar verdim ve tabii işe en kabiliyetsiz olandan başladım. Bentley mızmız bir mahallebi çocuğuydu. Kimseyi etkileyemiyordu.»

Poirot emlakcidan ayrılırken, «Herkes aynı şeyleri söylüyor,» dedi kendi kendine. «James Bentley kimsenin üzerinde iyi bir izlenim bırakmıyormuş...» Sonra çok kimsenin hayranlığını kaza nan ünlü katilleri hatırladı ve içi de biraz rahat etti.

* * *

«Afedersiniz... Masanıza oturabilir miyim? Sizinle konuşmam gerekiyor da...»

Poirot, başını kaldırarak şaşkın şaşkın baktı. Belçikalı detektif 'Mavi Keçi' lokantasında, küçük bir masada yemek yiyordu. içerisi loştu ama masasının yanında duran genç kadın karanlıkta bile ilgi uyandırdı. Saçları sapsarı, arkasındaki tayyörü par lak bir maviydi. Poirot, «Ben onu bir yerde gördüm sanırım...» diye düşündü.

Sarışın, «Mr. Scuttle'a söylediklerinizin bir bölümünü işittim,» diye ekledi. «Aslında konuşmanızı dinlemiyordum tabii.»Poirot, emlakcının bürosundaki tahta bölmelerin pek ince olduğunu görmüştü. Ama sözlerinin duyulması da onu endişelendirmiyordu. Aksine dedikodunun çabucak yayılmasının daha iyi olacağına inanıyordu.

«Evet... Arka pencerenin önündeki masa da oturuyordunuz. Ve makinede yazı yazıyordunuz.»

Sarışın kadın güldü. Dişleri inci gibi, dolgun vücudu sağlıklıydı. Yaşı otuz beşine yakındı. Saçlarının aslında siyah olduğu da anlaşılıyordu. Genç kadın, «Mr. Bentley...» diye başladı.

«Evet?»

«Avukatı karar temyiz edecek mi? Yeni kanıtlar buldunuz mu? Konuşmanızı işittiğim zaman çok sevindim. Ben onun katil olduğuna hiçbir zaman inanmadım. İnanılacak gibi değildi bu.»

Poirot kaşlarını kaldırdı, «inanmadınız demek?»

«Evet... Önce inanmadım. Polisin büyük bir hata yaptığına karar verdim. Ama sonradan kanıtlar...» Durakladı.

Belçikalı mırıldandı. «Evet, kanıtlar...»

«Ayrıca polisin şüphelenebileceği başka bir kimse olmadığı da belliydi... Bu yüzden Mr. Bentley'in birdenbire kaçırdığını sandım.»

«Mr. Bentley her zaman normal miydi?»

«Ne münasebet! O anormal değildi. Yalnız fazla sıkılgan ve utangaçtı. Kendisine hiç güvenemiyordu.»

Poirot, sarışın kadını süzdü. Onun kendisine güvendiği anlaşılıyordu. Hem de çok güvendiği. «Bentley'i beğenir miydiniz?»

Sarışın kadın birdenbire kızarıverdi. «Evet, beğenirdim. Ama büroda çalışan arkadaşım Amy onu aşağı görürdü. Mr. Bentley'e, 'Mızmız' ismini vermişti. Oysa ben ondan çok hoşlanırdım. Terbiyeli ve duygulu bir insandı. Çok bilgiliydi, iyi eğitilmişti. Ki tapiara çok düşkündü.»

«Hayatı da sadece kitaplardan öğrendiği anlaşılıyor.»

«Annesi öldüğü için kendisini çok yalnız hissediyordu. Anladığım kadarıyla Mrs. Bentley hastaymış. Mr. Bentley de yıllar boyunca ona bakmış.»

O tip anneleri çok iyi bilen Poirot usulca başını salladı.

«Mrs. Bentley de her zaman oğlunun sağlığıyla ilgilenmiş.

Mr. Bentley'in ciğerleri zayıfmış. Annesi özellikle kışın onun aldığı besine özen göstermiş.»

Poirot sordu. «Mr. Bentley'le dost muydunuz?»

«Ne söyleyeyim bilmem ki... Aslında pek samimi sayılmazdık. Arada sırada konuştuğumuz olurdu. Mr. Bentley, emlak bürosundan ayrıldıktan sonra onunla fazla karşılaşmadık. Ben bir keresinde ona bir mektup da yazdım. Ama cevap alamadım.»

Belçikalı usulca, «Ama ondan hoşlanıyorsunuz...» dedi.

«Evet, hoşlanıyorum.» Sarışın kadının meydan okuyormuş gibi bir hali vardı.

Poirot, «Şahane!» diye bağırdı.

Gözlerinin önünde James Bentley canlanmıştı, idama mahkum edilen genç adam pek silik bir tipti. Vücudu zayıf ve biçim sizdi. Kahverengi, parlak olmayan saçları, iri, kemikli elleri vardı. Boynu sıska, gırtlak kemiği de iyice çıkıktı. Utangaç bakışlarında sinsice bir ifade var gibiydi. James Bentley ilk karşılaştığı bir kimsede hiç de İyi bir izlenim yaratmıyordu. «Sinsi, güvenile meyecek, kaba, dürüst olmayan, homurdanarak cevap veren, hoşa gitmeyecek bir tip...» Tabii yargılanması sırasında jüride de aynı izlenimi bırakmıştı.

Ama insan sarrafı olan Müfettiş Spence aynı fikirde değildi. Poirot da öyle. Ve şimdi bu kız...

Poirot, «Adınızı öğrenebilir miyim?» dedi.

«Maude Williams. Acaba size yardım etmeme izin verir misiniz? Benim yapabileceğim bir şey varsa...»

«Olabilir, Miss Williams. Birkaç kişi Bentley'in suçsuz olduğunu düşünüyor. Bunu kanıtlamayı istiyorlar. Ve bu uğurda canla başla çalışıyorlar. Araştırmayı ben yönetiyorum. Bir hayli iler leme de kaydettik.» Poirot, yalan söylemenin gerekli olduğuna inanıyordu. Çünkü henüz kim olduğunu bilmediği katili ancak böyle telaşlandırabilirdi. Maude Williams'in bu sözlerini başkalarına tekrarlayacağını biliyordu. «Bentley'le ahbapmışsınız,» diye ekledi. «O size aile hayatından söz etmiş. Laf arasında kendisine ya da annesine düşman olan kimselerden hiç söz açıldı mı?»

Sarışın kadın düşündü. «Hayır... Sadece sözlerinden anne sinin genç kadınları pek hoş karşılamadığını sezdim.»

«Oğulları kendilerine şefkatle bakan anneler genç kadınlara düşman olurlar. Ama benim kastettiğim bu değildi. Bentley' in ya da annesinin düşmanları olup olmadığını anlamaya çalışıyorum. Böyle birileri var mıydı acaba?»

Maude William «Bu konu hiç açılmadı,» dedi.

«Bentley, pansiyoncu Mrs. McGinty'den söz eder miydi?»

«Adını pek söylemezdi...» Genç kadın hafifçe titredi. «Ama bir gün, 'O kadın da, bana hep tuzlu balık veriyor,' diye yakındı. Bir başka gün de Mrs. McGinty'nin kedisinin kaybolduğunu anlattı. Buna üzülmüştü.»

«Bentley, Mrs. McGinty'nin parasının yerini biliyor muydu? Miss Williams, bu sorumu açıkça cevaplamanızı istiyorum.»

Sarışın kadın bembeyaz kesildi ama Poirot'ya yine de mey dan okuyormuş gibi bakıyordu. «Evet, biliyordu. Bir gün söz bankalara güvenmeyen kimselerden açılmıştı. Mr. Bentley de, 'Pansiyoncum paralarını yerdeki tahtaların altına saklıyor, dedi. 'O evden ayrıldığı zaman parasını çalabilirim. Hem de kolaylıkla.' Sanki şaka ediyormuş gibi konuşmuyordu. Zaten o böyle şakalar yapmazdı. Daha çok Mrs. McGinty'nin bu davranışına endişeleniyormuş gibiydi.»

Poirot, «Bakın bu iyi,» dedi. «Bentley'in hırsızlığı evde kim se yokken yapılacak bir iş saydığı anlaşılıyor. Yani, değişik karakterde bir kimse, 'Günün birinde kadının kafasına vurup paralarını çalacaklar,' diye konuşurdu.»

«Her halde... Zaten Mr. Bentley hırsızlık edemezdi. O sözleri de laf arasında söylemişti.»

«Evet ama en önemsiz bir konuşma bile kişiliğimizi açıklar. Aklı başında bir insan, eğer suçluysa, hiç konuşmaz. Fakat suç işleyenlerin çoğu kafasızdır. Onlar kendilerini çok da beğenirler. Fazla konuşurlar. Ve sonunda da bu gevezelikleri yüzünden kendilerini ele verirler.»

Maude Williams birdenbire bağırdı. Ama Mrs. McGinty'i biri öldürdü!»

«Orası öyle.»

«Kim? Katilin kim olduğunu biliyor musunuz?»

Belçikalı detektif, «Evet,» diye yalan söyledi. «Bu konuda kesin bir düşüncem var. Ama şunu da unutmayın: henüz işin başındayız.» Sarışın kadın saatine bir göz attı. «Artık büroya dönmem gerekiyor, öğle tatili sadece yarım saat. Bu kasaba kadar sıkıcı bir yer

olamaz. Daha önce Londra'da çalışıyordum... Neyse... Yapabileceğim bir şey olursa bana haber vermenizi rica edeceğim.»

Poirot, bir kart çıkararak bunun üzerine 'Uzun Mera' diye yazdı. «Ben bu pansiyondayım.»

Maude Williams karta baktı ama Poirot'nun adı onu hiç etkilemedi.

Belçikalı detektif üzüntüyle içini çekti. «Artık gençler ünlü kimseleri tanıyamıyorlar.»

Poirot, Broadhinny'e gitmek için otobüse binerken bir hayli keyifliydi. «Eh, benim gibi Bentley'in suçsuz olduğuna inanan biri daha çıktı. Bentley de sandığı kadar yalnız değil. Onun tarafını tutan biri var.»

Poirot'nun genç adamla hapishanede yaptığı konuşma hiç de heyecanlı olmamıştı. Bentley, umuda kapılmamış, Belçikalının sözlerini de ilgisizce dinlemişti.

Kuru bir sesle, «Çok teşekkür ederim,» «Ama bana kimse yardım edemez...» diye mırıldanmıştı.

Poirot'nun sorusuna da, «Düşmanım olmadığından eminim,» diye cevap vermişti. «Ben kimsenin dikkatini çekmiyorum. Bana neden düşman olsunlar?»

«Annenizin düşmanı var mıydı?»

«Saçmalamayın!» Bentley'in sesinde hafif bir öfke belirmiş ti. «Annemi tanıyanlar ona sevgi ve saygı duyarlardı.»

«Arkadaşlarınıza gelelim.»

«Benim hiç arkadaşım yok...»

Ama işte bu doğru değildi. Maude Williams' in Bentley'© karşı dostça duygular beslediği anlaşılıyordu.»

Poirot kendi kendine, «Tabiat ana hiçbir zaman adaletsizlik yapmıyor,» diye düşündü. «Bir erkek ne kadar biçimsiz olursa olsun',yine de bir kadın onu beğeniyor. Maude Williams seksi görünüşlü ama aslında analık duygularının çok güçlü olduğu belli. Bentley' in eksik yarılarını o tamamlar. Maude başarıya erişmek için

durmadan çabalayacak, yenilgiye boyun eğmeyecek, azimli ve güçlü bir kadın.»

Belçikalı, «Bu gün türlü yalan söyledim,» diye içini çekti. «Ama başka çarem yoktu.» İngiltere'ye geldikten sonra öğrendiği atasözlerini kafasından geçirmeye başladı. «Gemisini kurtaran kaptandır. Köprüyü geçinceye kadar ayıya dayı denir.. Saman altından su yürüten o katilin kim olduğunu öğreneceğim.»

Mrs. McGinty'nin evinin önünde iki çocuk oynuyordu. Biri kurtlu bir elmayı yerken, diğeri de elindeki tenekeyi kapıya vura rak avaz avaz haykırıyordu.

Poirot da gürültü yarışmasına katılarak kapıyı yumrukladı. Sonunda, evin köşesinden karmakarışık saçlı, önlüklü bir kadın gözüktü. «Ernie, gürültüyü kes!»

Ernie, «Kesmeyeceğim!» diye bağırdı. Söylediği gibi de davrandı.

Poirot kadına doğru gitti.

O, «Çocuklara söz geçirilmiyor, değil mi?» diyerek içini çekti.

Poirot aynı fikirde değildi ama bir şey söylemedi.

Kadın, «Ön kapı sürgülü, efendim,» diyerek Poirot'yu arkadaki pis bir mutfağa soktu. «Katil onu burada öldürmedi. Olay oturma odasında oldu.»

Belçikalı şaşırdı.

Kadın ekledi. «Buraya o olay yüzünden geldiğinizi biliyorum. Siz Summerhayes'lerin köşkünde oturan yabancı bey değil, misiniz?»

Poirot memnun olmuştu. «Benim kim olduğumu bildiğiniz anlaşılıyor,» diye gülümsedi. «Mrs?»

«Kiddle. Mrs. Kiddle. Kocam Bert boyacılık yapar. Buraya dört ay önce taşındık. Bert'in annesinin yanındaydık. Bazıları ci nayet işlenmiş bir evde oturmaya kalkmamıza şaştılar. Ama ben aldırmadım. Küçücük bir odada oturmaktan bıkmıştım. Bildiğiniz gibi kiralık ev bulmak çok zor artık... Neme lazım, burada gayet rahatız. Başlangıçta kadının hayaletinin ortalıkta dolaşacağını düşünerek

korkuyorduk. Cinayete kurban gidenlerin horladıklarını söylerler ya. Ama neyse korktuğumuza uğramadık... Şimdi zavallı kadını öldürdükleri odayı görmek istersiniz sanırım.»

Poirot kendisini bir an bir turiste benzeterek, yavaşça, ‘Evet,’ der gibi başını salladı.

Mrs. Kiddle’ın peşi sıra türlü eşyalarla doldurulmuş küçük, bir odaya gitti.

«Mrs. McGinty, burada yerde yatıyormuş. Başının arka tarafı çökmüş. Komşu Mrs. Elliot çok fena olmuş, ölüyü o bulmuş çünkü. Yanında da ekmekçi varmış. Katil, yukarı odaya çıkarak Mrs. McGinty’nin paralarını almış. Size orayı da göstereyim.

Kadın Belçikalıyı yukarıya çıkararak, onu çocuk elbiseleri dolu bir odaya soktu. «Paralarını buraya saklıyormuş,» diye açıkladı. Sesinde gurur vardı.

«Bu eşyalar Mrs. McGinty’nin değil sanırım.»

«Öyle, efendim. Onun eşyalarını yeğeni gelip aldı.»

Evde Mrs. McGinty’le ilgili hiçbir şey kalmamıştı. Kiddle‘lar evi sarmışlardı. Çünkü hayat, her zaman ölümden güçlüydü.

«Bu doğru. Mrs. McGinty’i ben buldum.»

Komşu Mrs. Elliot, uzun boylu, sıska, esmer ve çirkin bir kadındı. Ama evi Kiddle’larınkinin tersine pek derli topluydu. Melodrama bayıldığı anlaşılan Mrs. Elliot hayatının o en önemli anlarını hikaye etti.

«Ekmekçi Larkin, bana geldi. Mrs. McGinty’nin sesinin çıkmadığını söyledi. Onun bayıldığını düşünüyordu. Açıkçası ben de başlangıçta öyle sandım. Mrs. McGinty’nin zaman zaman çarpıntısı tutardı. Kalp krizi geçirdiğinden endişe ettim. Hemen evine koştum. Tabii erkeklerin bir kadının yatak odasına girmeleri doğru olmazdı.»

Poirot takdir dolu bir sesle bir şeyler mırıldandı.

Kadın sözlerini sürdürdü. «Merdivenlerden çıkarken ‘O’nun sahanlıkta beklediğini gördüm. Beti benzi kül gibiydi. Ama o sı rada ‘O’ndan şüphelenmedim. Neden şüphelenecektim? Daha olaydan haberim yoktu ki. Kapıyı yumrukladım. içeriden ses seda çıkmayınca

da odaya girdim, içerisi alt üst olmuştu. Yerdeki tahtalar da kaldırmıştı. 'Biri Mrs. McGinty'nin paralarını çalmış,' diye bağırdım. 'Ama kendisi nereye gitti?' Ancak o zaman salo na bakmayı akıl edebildik. Mrs. McGinty oradaydı gerçekten. Kafası kırılmıştı. Olayın bir cinayet olduğu belliydi. Avaz avaz bağırmaya başladım. Neredeyse bayılıyordum.»

Poirot, kadının sözlerini ustalıkla kesti. «Mrs. McGinty'i en son ne zaman gördüğünüzü hatırlıyor musunuz? Yani o sağken?»

«Galiba bir gün önca. Tavuklara yem veriyordum. Mrs. Mc Ginty de maydanoz toplamak için arka bahçeye çıktı.»

«Mrs. McGinty'i cinayete kurban gittiği gün hiç görmediniz mi?»

«Hayır. Ama O'nu gördüm.» Kadın sesini hafifletmişti. «Sa bah. On bir sularında. Yolda, her zaman olduğu gibi ayaklarını sürüyerek yürüyordu.»

Poirot sordu. «Polis Bentley'i tutukladığı zaman bu sizi şaşırttı mı?»

«Açıkçası hem şaşırdığımı söyleyeceğim, hem de hiç hayret etmediğimi. Aslında Bentley'in dengesiz bir insan olduğunu biliyordum. Bazan öyle deliler kan da dökerler. Bana sorarsanız Bentley'i asamayacaklar. Onu bir akıl hastahanesine yollayacaklar. Polis size onun parayı nereye sakladığını söyledi her halde. Pek aptalca bir şeydi bu da. Sanki Bentley polisin parayı bulmasını istiyordu. Evet, Bentley hem dengesiz, hem de geri zekalıydı.»

Poirot, «Sanki polisin parayı bulmasını istiyordu,» diye tekrarladı. «Mrs. Elliot, bir satırınız kayboldu mu? Ya da baltanız?»

«Hayır, kaybolmadı, efendim. Bunu bana polis de sordu.. Bentley'in Mrs. McGinty'i öldürmek için nasıl bir silah kullandığını hala öğrenemediler, işte size kimsenin aydınlatamadığı bir esrar.»

* * *

Poirot, postahaneye doğru gidiyordu. «Katil paranın bulunmasını istemiş. Satırın ise bulunmamasını. Çünkü para bulunduğu za-

man polis hemen Bentley'den şüphelendi. Ya satır bulunur sa ne olacak? Ortaya hangi yeni katil adayı çıkacak?»

Belçikalı detektif diğer iki komşuya da uğramıştı. Onlar kı saca Mrs. McGinty'nin kimseye fazla, sokulmayan, saygıdeğer bir kadın olduğunu söylemişlerdi. Onun bir düşmanı olduğuna da hiç ihtimal vermiyorlardı.

Poirot, «Bir ipucu bile bulamadım,» diye içini çekti. «Müfettiş Spence'in neden o kadar kötümser olduğu belli. Ama ben Spence değil, Hercule Poirot'yum. Onun için umutsuzluğa kapılmamalıyım. Benim olayı kolaylıkla hemen aydınlığa çıkarmam da gerekir.»

Poirot yüzünü buruşturdu. Sivri burunlu rugan ayakkabılarından biri bir su birikintisine girmişti. «Ben ünlü Poirot 'yum ama aslında da yaşlı bir adamım. Bu ayakkabılar da ayağımı sıkıyor.»

Postahanenin kapısından girdi.

Burası bir dükkandı aslında. Bir taraf postahane haline sokulmuştu. Diğer tarafta ise türlü şeyler satılıyordu.

Dükkanın sahibi Mrs. Sweetiman, kırk yaşlarında, zeki bakışlı bir kadındı. Belçikalı detektif ondan pul istedi.

Mrs. Sweetiman, bunları Poirot'ya uzatırken, «Başka bir şey istiyor musunuz?» diye sordu. Belçikalıyı dikkatle süzüyordu.

Dipteki kapıdan ise bir kız başını uzatmıştı. Merakla onlar» dinlemeye hazırlandığı belliydi. Durmadan burnunu çekmesinden nezle olduğu anlaşılıyordu. Saçları ise hiç tarak yüzü görmemiş gibiydi.

Poirot, ciddi ciddi, «Ben yabancıyım,» diye açıkladı.

Mrs. Sweetiman, «Londra'dan geldiniz sanırım,» dedi.

«Her halde buraya geliş sebebimi benden önce öğrendiniz.»Kadın hiç duraklamadı. «Hayır, efendim. Öğrenmedim.»

Poirot mırıldandı. «Mrs. McGirıty olayı...»

Mrs. Sweetiman, «Ah,» dedi. «Gerçekten korkunç bir olaydı o.»

«Mrs. McGinty'i tanıyordunuz sanırım?»

«Evet. Buraya alış verişe gelirdi. Biraz oturup benimle konuşurdu. Sonra korkunç bir cinayete kurban gitti. Cinayetin içyüzü de hala öğrenilemedi. Yani ben öyle duydum.»

«Bazı kimseler, Bentley'in suçlu olmadığını düşünüyorlar.»Mrs. Sweetiman, «Polisin suçsuz birini tutukladığı da görülmüştür,» diye cevap verdi. «Ama bu olayda hata yapmadıklarından eminim. Fakat başlangıçta Bentley'in günün birinde cinayet işleyebileceği aklımın köşesinden bile geçmemişti. Utangaç, silik bir insandı o. Kimsede tehlikeli bir insan izlenimi uyandırmazdı. Tabii insanlar belli olmaz...»

Poirot, «Mektup kağıdı rica edecektim,» dedi.

«Peki, efendim. Lütfen diğer tarafa gelin.» Kadın, öbür yandaki tezgahın arkasında durdu. «Bentley' in katil olmadığını bir an düşünelim, öyleyse cani kim?» Raftan aldığı zarf ve kağıtları Poirot'ya uzattı.

Belçikalı detektif, para verdi. «Mrs. McGinty birinden korkuyor muydu?»

«Bana böyle bir şeyden hiç söz etmedi. Ama aslında o ça bucak telaşlanıp korkuya kapılan bir kadın da değildi. Bazan Carpenter'ların tepedeki köşklerinde geç saatlere kadar kalırdı. Carpenter'lar Hoimleigh Villasında sık sık ziyafetler tertiplerler. Mrs. McGinty, öyle zamanlarda bulaşıkların yıkanmasına yardım ederdi. Karanlık bastıktan sonra tepeden buraya inerdi. Açıkçası benden böyle bir şey isteseler düşünürüm. O yokuş çok karanlıktır.»

«Mrs. McGinty'nun yeğeni Mrs, Burch'le tanışıyor musunuz ?»

«Evet. Bazan kocasıyla buradan alış veriş yapıyorlar.»

«Mrs. McGinty yeğenine düşkün müydü?»

«Evet, öyle sanırım. Ama bunu açıklamazdı pek.»

«Peki, ya yeğeninin kocası Joe Burch'a?»

«Her halde onu da severdi...» Mrs. Sweetiman'ın yüzü şimdi iyice ifadesizleşmişti.

«Mrs. McGinty'i en son ne zaman gördüğünüzü hatırlıyor musunuz?»

Kadın bir an düşündü. «Hatırlamaya çalışayım...» Kapıda duran kıza döndü. «Onu en son ne zaman gördüm, Edna?» Ama kız sesini çıkarmayarak sadece burnunu çekmekle yetindi. Mrs. Sweetiman, «Mrs. McGinty buraya öldüğü gün mü uğradı?» dedi. «Hayır, bir gün yok, iki gün önce. Yani Pazartesi günü. O Çarşamba günü de cinayete kurban gitti değil mi? Tamam. Buraya Pazartesi uğradı. Bir şişe mürekkep almak için.»

«Mürekkep almak için mi?»

Mrs. Sweetiman güldü. «Mektup yazmayı düşünüyordu her halde.»

«Mrs. McGinty her zamanki gibi mi davrandı? Yoksa tavırları değişmiş miydi?»

«Şey... Galiba her zamanki gibi davrandı...»

Edna, burnunu çekerek dükkana girdi. «Hayır, davranışı her zamankinden farklıydı. Çok sevinçliydi! Ah, hayır! Sevinçli değil >çok heyecanlıydı.»

Mrs. Sweetiman, «Sen haklısın, Edna.» diye mırıldandı. «Şimdi hatırladım. Mrs. McGinty pek keyifliydi o gün.»

«Nelerden söz etti?»

«Bentley'den söz ettiğini sanmıyorum. Daha çok yanında çalıştığı kimseleri anlattı.»

«Ah, ben de size Mrs. McGinty'nin çalıştığı yerleri sormak, istiyordum.»

Mrs. Sweetiman, çabucak, «Pazartesi ve Perşembe günleri Summerhayes'lerde çalışırdı,» diye karşılık verdi. «Daha doğrusu Pazartesi günleri öğleden sonra, Perşembeleri de sabahları Uzun Mera köşküne giderdi. Salı günleri öğleden önce Dr. Rendell'de temizlik yapardı. Öğleden sonraları da Sarı Salkım Villasında. Yani Mrs. Upward, oldukça yaşlıdır. Oğluyla birlikte oturuyor. Bir hizmetçileri de var ama o da ihtiyar. Bu yüzden Mrs. Mc Ginty haftada bir Sarı Salkım villasında temizlik yapardı. Mrs. Wetherby, hasta bir

kadın. Ona hizmetçi de fazla dayanmaz... Carpenter'ların villası şahane bir yer. Demin de dediğim gibi sık sık ziyafet veriyorlar. Bu saydığım kimselerin hepsinin de çok iyi insanlar olduklarını söylemeliyim.»

Poirot, Broadhinny'liler konusundaki bu kesin yargıyı kabui ederek dükkandan çıktı. Canı iyice sıkılıyordu. «Burada ne öğrenebildim ki? Mrs. McGinty, öldürülmeden iki gün önce heyecanla dükkana gelmiş ve bir şişe mürekkep almış...» Birdenbire durdu. «Bu bir ipucu olabilir mi? Mrs. Sweetiman demin, 'Mektup yazmayı düşünüyordu sanırım,' dedi. Tabii böyle bir şey benim için önemsiz bir oiay. Ama Mrs. McGinty benim gibi bir insan değil ki. Her halde mektup yazmak onun için olağanüstü, bir olaydı, ilk iş gidip mürekkep aldı... Acaba bir şişe mürekkeple bu kadar ilgilenmem saçma mı? Ama elimde de başka ipucu yok ki...

Bir şişe mürekkep...»Mrs. Bessie Burch, «Hayır, efendim,» diye cevap verdi. «Halam bana mektup yazmadı. Yazması için bir sebep yoktu ki.»

Poirot, «Belki size bir şeyi açıklamak istedi,» dedi.

«Halam mektup yazmayı sevmezdi. Yetmişini geçmişti. Öyle iyi eğitim de görmemişti.»

«Ama okuma yazma biliyordu değil mi?»

«Evet, biliyordu. Kitap pek okumazdı ama gazetelerin Pazar ilavelerine çok meraklıydı, özellikle 'Dünya Haberleri' ve 'Pazar Arkadaşı'na. Mektup yazmakta zorluk çekerdi. Bize bir haber vermek istediği zaman da komşumuz olan Mr. Benson'u telefonla arardı. Mr. Benson eczacıdır. Halam telefon edince, o da çırağıyla bize durumu bildirirdi. Bur aya telefon etmek çok ucuzdur.»

Poirct, «Mrs. McGinty için bu önemliydi sanırım,» diye düşündü. «Kadının biraz cimri olduğu anlaşılıyor. Hatta belki onda para hırsı da vardı.» Sonra, «Belki halanız bazı arkadaşlarıyla mektuplaşıyordu,» dedi.

«Arkadaşları öldüler. Bir iki yıl kadar önce.»

«Öyleyse halanız kendisine gelen bir mektuba cevap vermek zorunda kaldı.»

Bessie Burch başını salladı. «Halama kim mektup yazacaktı?» Birdenbire bağırdı. «Ah, halam belki de Hükümete bir mektup yazdı... Ah, o işleri bilirim, insana doldurması için sürüyle kağıt yollarlar. Saygıdeğer insanların hoşlarına gitmeyecek soru lar sorarlar.»

«Yani Mrs. McGinty'e hükümetten bir mektup geldi öyle mi? Halanız da bunu cevapladı.»

«Bilmiyorum... Ama Hükümetten bir mektup alsaydı, hemen Joe'dan yardım isterdi. Resmi belgeler filan halamı şaşırtırdı. Hatta onu endişelendirirdi. Bu yüzden Joe'yu yardımına çağırırdı.»

«Halanın eşyalarının arasından öyle bir mektup çıktı mı?»

«Bunu hatırlamıyorum. Önce polis evi mühürledi zaten. Halamın eşyalarını almama uzun bir süre sonra izin verdiler.»

«O eşyalar şimdi nerede?»

«Bazıları burada. Mesela şu büfe. Mutfak eşyaları. Yukarıdaki elbise dolabı. Diğer eşyaları koyacak yerimiz yoktu, bu yüz den onları sattık.»

Poirot, «Ben halanızın kişisel eşyalarının ne olduğunu öğrenmek istedim,» diye açıkladı. «Fırça, tarak gibi şeyler... Resimler, elbiseler...»

«Ha, onları mı soruyordunuz? Onların hepsi de tavan arasındaki sandıkta. Halamın eşyalarını o pis eskicilere satmam doğru olmayacaktı.»

«Sandıktaki eşyalara bakabilir miyim?»

«Tabii, neden bakmayasınız? Ama işinize yarayacak bir şey olduuğndan da pek emin değilim. Polis onları iyice inceledi.»

«Biliyorum... Ama bir kere de ben bakayım.»

Mrs. Burch, Belçikalı detektifj tavan arasına çıkararak sandığı açtı. Sonra da ateşte yemek olduğunu söyleyerek mutfağa indi. Orada yalnız kalmak Poriot'nun da işine geliyordu.

Belçikalı sandığı açtığı zaman genzine müthiş bir naftalin! kokusu doldu. Sonra Poirot, ölmüş olan kadının eşyalarını incelemeye başladı. Siyah uzun bir manto, iki kazak, bir etek ceket. Gazeteye sarılmış iki çift ayakkabı. Belçikalı gazeteyi açtı. Ayakkabılar fena

sayılmazdı. Eski de değillerdi bunlar. Poirot, ayakkabıları gazeteye tekrar saracağı sırada birdenbire irkildi.

Çünkü bunun yukarısında, ‘Pazar Arkadaşı — 1 Kasım’ yazılıydı.

«Mrs. McGinty, 2 Kasımda öldürüldü,» diye düşündü. «Yani o ölmeden önce son Pazar bu gazeteyi aldı. Bessie Burch, kadının eşyalarını sararken, odada bulduğu eski gazetelerden yararlanmış olmalı. 19 Kasım Pazar... Mrs. McGinty, Pazartesi günü gidip mürekkep almış... Yoksa Pazar gazetesindeki bir yazı mı sebep oldu buna?»

Poirot, gazeteyi okumaya karar vererek bunun buruşuklarını eliyle düzeltti. Ama orta sahifeyi açtığı zaman, buradan dik dörtgen biçiminde bir kısmın kesilmiş olduğunu gördü. Gazetede bundan başka ilgi çekecek bir şey yoktu. Belçikalı detektif, eşyaları toplayarak sandığa koydu. Aşağıya inerken derin derin düşünüyordu.

Bessie Burch, hala yemekle meşguldü. «Bir şey bulamadınız sanırım?»

Poirot, «Öyle...» diye içini çekti. «Ha, aklıma gelmişken. Halanızın eşyaları arasında gazeteden kesilmiş bir haber var mıydı?»

«Sanmıyorum... Ama belki bunu polis aldı.»

Ancak Poirot, Spence’in kendisine bıraktığı notları tekrar tekrar, dikkatle okumuştu. Polisin kupürü almadığını da biliyordu bu yüzden.

Poirot, «Ah...» diye düşündü. «Artık işler kolaylaştı. Belki hayal kırıklığına uğrayacağım. Ama belki de gerçeğe biraz daha yaklaşacağım.»

* * *

Hercule Poirot, iskemlede hareketsiz oturuyordu, önünde tozlu bir gazete vardı. «Yanılmamışım... Mürekkep şişesiyle ilgi lenmem çok iyi oldu.»

Pazar Arkadaşı adlı gazete eski olayları yeniden, romantikçe canlandırmaya meraklıydı.

Poirot'nun önünde duran da Pazar Arkadaşı'nın 19 Kasım günü çıkan sayısıydı.

Orta sahifedeki bir başlık dikkati çekiyordu.

«Artık unutulup giden eski felaketlerin kurbanı olan bu zavallı kadınlar şimdi neredeler acaba?»

Bunun altına uzun yıllar önce çekilmiş olan dört resmin kopyeleri basılmıştı. Fotoğraflar bir hayli bulanıktı. Resimdeki kadınlar pek de 'zavallı' diye tanımlanacak gibi değillerdi. Üstelik eski moda kılıkları insana pek gülünç geliyordu.

Resimlerin altına birer satırlık izah da yazılmıştı.

«Eve Kane — Ünlü Craig olayına karışan 'Sevgili '.

«Janice Courtland — İnsan biçimindeki bir canavarla evlenen zavallı kız.

«Küçük Lily Gamboll — Bu kalabalık ve gürültülü çağımızın bir kurbanı.

«Vera Blake — Bir caninin hiçbir şeyden haberi olmayan saf eşi.»

Daha altta da bir soru dikkati çekiyordu:

«BU ZAVALLI KADINLAR ŞİMDİ NEREDELER?»

Poirot, gözlerini kırpıştırdı. Sonra da eski fotoğraflardaki kadınların yaşamlarını okumaya başladı. Bunlar mide bulandıracak kadar romantikçe bir uslupla yazılmışlardı.

Eve Kane adını hatırlamıştı Poirot. Çünkü Craig olayı bütün dünyada yankılar uyandırmıştı.

Olay özetle şöyle olmuştu:

Alfred Craig, silik, kısa boylu, zayıf, çalışkan ve terbiyeli bir adamdı. Parminster'in Belediye Encümeni üyelerindendi. Karısı şımarık, aklına estiği gibi davranan, suratsız bir kadındı. Çok müsrifti. Kocasını müthiş borca sokmuştu. Ama buna rağmen yine de hayatından memnun değildi. Kocasına bağırıp çağırıyor, kavga çıkarıyordu. Ayrıca sık sık hasta olduğundan dem vuruyordu. Ama ahbapları bunun rol olduğunu düşünüyorlardı. Eve Kane ise Craig'lerin yanında dadılık ediyordu. On dokuz yaşındaydı. Çok saf ve şahane güzel

bir kızdı. Craig'le birbirlerine aşık oldular. Hem de çılgıncasına. Sonunda bir gün Mr. Craig komşularına doktorların karısının hemen bir yolculuk yapmasının iyi olacağını söylediklerini açıkladı. Güya bir gece Mrs. Craig'i Londra'ya götürdü. Karısını oradan Fransa'nın güneyine yolladı. Alfred Craig artık evde dadıyla yalnızdı. Zaman zaman karısından mektup aldığını ama onun hala iyileşmediğini söylüyordu. Eve Kane'le evde başbaşa oturması yüzünden çok geçmeden dedikodu çıktı. Bir süre sonra da Alfred Craig dostlarına karısının öldüğünü açıkladı. Hemen kasabadan ayrıldı. Bir hafta sonra döndüğü zaman da Mrs. Craig'in cenaze töreni konusunda uzun hikayeler anlatmaya başladı.

Aslında Alfred Craig akıllı bir adam sayılmazdı pek. Çünkü aptalca davranarak karısının öldüğü kentin adını açıkladı. Riviera'nın tanınmış bir sayfiye kentinin adını. Parminster'lilerden biri de orada oturan bir akrabasına bir mektup yazdı hemen. Ve çok geçmeden de orada Mrs. Craig adında birinin ölmediğini, öyle bir cenaze töreninin yapılmadığını öğrendi. Dedikodu ayyuka çıktı. Sonunda biri durumu polise haber verdi.

Tabii işin iç yüzü çabucak anlaşıldı.

Mrs. Craig Riviera'ya gitmemişti. Kadının evin bodrumuna gömülmüş olan cesedi bulundu. Katil kadının vücudunu itinayla parça parça ayırmıştı. Polis Alfred Craig'i tutukladı. Eve Kane'in de cinayet işlemesi için ona yardım ettiğini düşünerek kızı da yakaladılar. Ama çok geçmeden kızın suçsuz olduğu ortaya çıktı,. Eve Kane'in hiçbir şeyden haberi yoktu. Alfred Craig, sonunda suçlu olduğunu itiraf etti. Bir süre sonra da dar ağacında can verdi.

Eve Kane ise Parminster'den hemen ayrıldı. Kız hamileydi.

Pazar Arkadaşı, Eve Kane'in ondan sonra başından geçen leri yine romantikçe hikaye ediyordu:

«Eve Kane'in Yeni Dünya'daki kalpleri merhamet dolu yakınları biçareyi yarılarına aldılar. Tabii bu talihsiz ve masum kız adını değiştirmişti. Aşağılık bir katilin kendisini aldattığı ingil tere'ye de bir daha dönmeyecekti. Yeni bir hayat uzanıyordu önünde. Kızına alçak babasının adını da hiçbir zaman açıklamayacaktı.

Zavallı Eve Kane! O saf ve temiz kız. Eve Kane, daha çocuk denilecek bir çağda erkeklerin ne kadar adi ve zalim olduklarını anlamıştı. Eve Kane şimdi nerede? Belki de şimdi Amerika'da, küçük bir kentte, komşularının her zaman saygı ve sevgi gösterdiği, oldukça yaşlı, gözleri hüzün dolu bir kadın yaşıyor. Onun neşeli ve mutlu bir kızı da var. Bu kız evli, çocukları da olmuş. Her gün 'sevgili annesine' koşarak ona önemsiz dertlerinden söz ediyor. Çünkü 'sevgili annesinin' geçmişte ne müthiş bir ıstırap çektiğini bilmiyor.»

Poirot, «Ah ah...» dedi. Sonra da ikinci 'zavallı'yla ilgili yazıyı okudu.

Janice Courtland gerçekten zavallı bir kadın sayılabilirdi, insan biçiminde bir canavarla evliydi. Cinsi sapık olan kocasının eziyetlerine sekiz yıl katlandı. Sonra da toy ve idealist bir gençle karşılaştı. Onunla ahbap oldular. Genç adam bir gün Janice'le kocası arasında geçen korkunç bir olaya istemeden tanık oldu. Dehşetle sarsıldı ve adamın üstüne atıldı. Kavga sırasında Janice'in kocası yere yuvarlandı. Başını mermer şöminenin köşesi ne çarparak öldü. Jüri üyeleri genç adamın cinayeti önceden planlamadığına, istemeden bir kazaya sebep olduğuna karar verdiler. Delikanlı beş yıl hapse mahkum edildi.

Talihsiz Janice ise geçmişi geride bırakarak ingiltere'den ayrıldı. Olayın yankıları onu büsbütün mahvetmişti.

Pazar Arkadaşının yazarı, okuyucularına, «Ama Janice olanları unutabildi mi acaba?» diye soruyordu. «Unutulmuş olmasını dileriz. Belki de şimdi uzaklardaki bir kentte mutlu bir eş ve anne yaşıyor. Sessizce işkencelere dayandığı o kabus gibi yılları hatırlamıyor bile.»

Poirot, «Yok canım?» diye homurdandı.

Bu kalabalık ve gürültülü çağımızın bir kurbanı olan Küçük Lily Gamboll'a gelmişti sıra.

Küçük Lily Gamboll'un babasının evi pek kalabalıktı ama kız halalarından birinin yanında oturuyordu. Çocuk bir gün sinemaya gitmeye kalkıştı. Halası buna izin vermedi. Onun üzerine o sırada cn iki yaşlarında olan küçük Lily masadaki satın kaparak kadına doğru

attı. Despot hala ufacık tefecik ve zayıftı. Bir satır vuruşu yüzünden ölüverdi. Lily ise on ikisindeydi ama kaslı vücudu iyice gelişmişti. Beğenilen bir okula kapattılar kızı. Lily'nin de bütün dünyayla ilişkisi kesildi.

Pazar Arkadaşı, «Dünkü küçük Lily artık büyüdü,» diye ha ber veriyordu. «O şimdi olgun bir insan. Bu uygar dünyamızdaki yerini alacak. Kızın, ıslah evinde çok dürüstçe ve uysalca davrandığını, kendisinin model bir öğrenci sayıldığını biliyoruz. Bütün bunlardan suçlunun çocuk değil de, sistem olduğu sonucu çıkmıyor mu? Fakir bir mahallede, bilgisizce yetişen küçük Lily aslında çevresinin kurbanıydı. Ama artık o topluma olan borcunu ödedi. Şimdi Lily'nin güzel bir kentte, mutlu bir hayat sürdüğüne inanıyoruz. Onun iyi bir eş, şefkatli bir anne ve örnek bir vatandaş olduğundan eminiz. Zavallı küçük Lily Gamboll.»

Poirot, «Halasına satırla saldıran ve onu bir vuruşta öldüren on iki yaşındaki bir kız pek de hoş bir yaratık olmasa gerek,» diye düşündü. «Ben kıza değil, zavallı halasına acıyorum.»

Sonra Vera Blake'in hikayesini okudu.

Vera Blake her zaman aksiliklerle karşılaşan o insanlardandı. Bir delikanlıya aşık oldu. Kısa bir süre sonra sevgilisinin korkunç bir gangster olduğu anlaşıldı. Polis onun peşindeydi. Bu genç adam soyduğu bankanın gece bekçisini de öldürmüştü. Bu olay dan sonra Vera Blake bir tüccarla evlendi. Herkesin saygı gösterdiği bir adamdı o. Ama aslında çalınmış mal alıp satıyor ve böylece kazanç sağlıyordu. Yıllar geçti. Vera'nın çocukları oldu. Ama bir süre sonra polis bu çocuklarla da ilgilenmeye başladı. Çünkü bu küçükler anneleriyle alış verişe çıkıyor ve mağazalardan eşya çalıyorlardı. Ama sonunda Vera Blake'in şansı döndü. Kadın 'iyi bir adam'la karşılaştı. Genç adam, sömürgelerden bi rinde oturuyordu. Vera'ya sıcak bir yuva sağlamaya hazırdı. Genç kadınla çocuklarının yozlaşmış İngiltere'den uzaklaşmalarının iyi olacağına da inanıyordu.

Tabii Pazar Arkadaşı hemen müjdeyi de veriyordu. «Artık genç kadın ve çocukları yeni bir hayat kuracaklardı. Vera, kaderin

indirdiği darbelerin altında ezilmişti. Ama artık o kötü günler sona eriyordu.»

Poirot, şüphe dolu bir sesle, «Hele hele...» dedi. «Vera'nın evlendiği o 'iyi adam'ın gemilerde yolcuları dolandıran bir sabıkalı olduğundan eminim...»

Belçikalı detektif iskemlesinde arkasına yaslanarak, resimlerdeki kadınları dikkatle inceledi. Eve Kane pek geniş kenarlı bir şapka giymiş, dağınık buklelerini bunun altından yanaklarına doğru sarkıtmıştı. Elindeki buketi kulağına doğru tutuyordu. Sanki bu bir telefondu. Janice Courtland'in çan gibi şapkası kulaklarına kadar inmiş, elbisesinin beli de kalçalarına kaymıştı. Lily Gamboll, pek çirkindi. Üstelik kalın camlı gözlükleri de vardı. Burnunda polip olduğu, ağzını açık tutmasından belliydi. Fotoğrafta Vera Blake'in suratı pek seçilemiyordu.

Poirot, «Mrs. McGinty bu yazıyı ve fotoğrafları kesip almış,» diye düşündü. «Neden acaba? Hikayeler onu çok mu etkilemişti? Bu yüzden yazıyı saklamayı mı istiyordu? Sanmıyorum... Polis raporları Mrs. McGinty'nin uzun yaşamı boyunca fazla bir şey biriktirmemiş olduğunu açıklıyor.»

«Mrs. McGinty, bu yazıyı Pazar günü gazeteden kesti. Salı günü bir şişe mürekkep aldı. Çünkü mektup yazmaya karar vermişti. Bu bir iş mektubu olsaydı meseleyi Joe Burch'e danışırdı. 0 halde yazmayı düşündüğü bir iş mektubu değildi. Pekala... Mrs. McGinty nasıl bir mektup planlıyordu?»

Poirot, tekrar gazetedeki dört fotoğrafa baktı. Sonra gözleri alttaki soruya kaydı.

«Bu zavallı kadınlar şimdi neredeler?»

Belçikalı detektif, «Belki de bunlardan biri geçen Kasım ayında Broadhinny'deydi,» diye mırıldandı.

Hercule Poirot ertesi gün Pamela Horsefall'la konuşmayı başardı. Kadın hemen Sheffieid'e gitmeye hazırlanıyordu. Belçikalıya ayıracak fazla zamanı yoktu.

Pamela Horsefall, uzun boylu, erkeğe benzer bir kadındı, içki ve sigaraya bayılıyordu. Onu görenler kadının Pazar Arkadaşındaki o

romantik, mide bulandırıcı yazıları yazdığına inanamazlardı. Ama aslında o dokunaklı hikayelerin yazarı gerçekten Pamela Horsefall'du.

«Haydi, anlatın bakalım... Hemen gitmem gerekiyor.» Kadının sesinde sabırsızlık vardı.

«Pazar Arkadaşına çıkan bir yazınızdan söz edecektim. Geçen Kasımda yayınlandı bu. Diziye 'Mutsuz Kadınlar' adı verilmişti.»«Ah, ne kötü bir diziydi o...»

Poirot, bu konudaki fikrini açıklamasının doğru olmayacağını düşündü. «19 Kasımda yayınlanan 'Suçlularla ilişki Kuran Kadınlar' yazınız dikkatimi çekti,» dedi. «Yani Eve Kane, Janice Courtiand, Lily Gamboll ve Vera Blake hakkındaki yazınız.»

Kadın bir kahkaha attı. «Ah, şimdi hatırladım! 'Bu zavallı kadınlar şimdi neredeler?'.»

«Bu yazılarınız yüzünden size sürüyle mektup yazıyorlar sanırım.»

«Yüzlerce mektup. Bana bazılarının hiç işleri yokmuş gibi geliyor. Mektup yazmaktan başka yani. 'Ah, bana inanın, geçen gün sokakta cani Craig'le burun buruna geldim...' 'Size hayatımı anlatırsam, hüngür hüngür ağlarsınız...'»

«Sözünü ettiğim yazı yüzünden Broadhinny'den bir mektup yazdılar mı? Mrs. McGinty adlı bir kadından böyle bir mektup aldınız mı?»

«Ah, nereden bileyim? Bana çuvallarla mektup geliyor. O kadını nasıl hatırlarım?»

Poirot, «Ben de hatırlayacağınızı sanıyordum,» diye cevap verdi. «Çünkü o yazının yayınlanmasından birkaç gün sonra Mrs.. McGinty bir cinayete kurban gitti.»

«Hah, şöyle! Konuşmanız şimdi ilgi çekici bir hal aldı.» Pamela Horsefall, sabırsızlanmayı bir tarafa bırakarak, bir is kemleye ata biner gibi oturdu. Sheffield'e gideceğini de unutmuş gibiydi. «McGinty... Evet, bu adı hatırladım. Pansiyoneri olan genç adam,

onun kafasını ezdi... Ama okuyucularımız bu cinayeti pek beğenmezler. Seksle ilgisi yok çünkü... Demek kadın bana mektup yazdı?»

«Gazeteye yazdı sanırım.»

«Bu aynı kapıya çıkar. Gazetedekiler mektubu bana verirlerdi. Mrs. McGinty... Öldürüldüğüne ve gazetelerin de bu olaydan söz ettiklerine göre, bana mektup yazsaydı kadını kesinlikle hatırlardım.» Yazar birdenbire durakladı. «Bir dakika, bir dakika! Mektup Broadhinny'den değil, Broadway'den postaya verilmişti.»,

«Ah hatırladınız demek?»

«Aslında pek de emin değilim. Ama kadının adı... Bu gülünç bir isim... McGinty... Mektubu yazan kimsenin yazısı kolaylıkla okunmuyordu. İmlası da çok kötüydü. 0 zaman durumu bilseydim... Ancak mektubun Broadway'den postaya verildiğini sanıyorum.»

Poirot, «Yazısı bozukmuş,» dedi. «Belki Broadhinny yazmıştı ama bu Brodway gibi okunuyordu...»

«Olabilir... Zaten insan o garip köy adlarını birbirine karıştırıyor. Ama McGinty adı... Evet, kadının bana mektup yazdığını kesinlikle biliyorum. Belki de bu isim o cinayet yüzünden aklımda kaldı.»

«Mrs. McGinty mektubunda ne yazmıştı? Bunu hatırlıyabilecek misiniz?»

«Bir resimden söz ediyordu o. Gazetede çıkan fotoğrafın bir kopyesini bir yerde görmüştü. Resim için kendisine para verip vermeyeceğimizi soruyordu...»

«Ona cevap verdiniz değil mi?»

«Ah, bizim gazete böyle durumları hiç hoş karşılamaz. Mrs. McGinty'e de bir red cevabı gönderdik. Tabii nazik bir şey yazdık.»

«Demek Mrs. McGinty gazetede çıkan bir fotoğrafın bir kopyesini görmüştü.» Poirot, Maureen Summerhayes'in, gündelikçi kadının çok merakiı olduğundan, mektuplarını gizlice okuduğun dan söz ettiğini hatırladı. «Evet, Mrs. McGinty fazla meraklıydı,» diye düşündü. «Dürüsttü ama başkalarının işlerine burnunu da sokuyordu. Onların sırlarını öğrenmeye çalışıyordu... Herkes geçmişiyle ilgili bazı hatıraları saklar... Sonra da bunları unutur. Her halde Mrs.

McGinty bir gün bir evde kıyıyı köşeyi karıştırır ken o eski fotoğrafı buldu. Daha sonra da Pazar Arkadaşında resmin aynını gördü. Hemen para kazanmak hevesine kapıldı.» Ayağa kalktı. «Çok teşekkür ederim, Miss Horsefall... Yalnız size bir şey sormama izin verir misiniz? Yazılarınız gerçeği mi yansıtıyor? Şunu kasdediyorum: yazı dizisinde Craig'in yargıç karşısına çıkarıldığı tarih yanlıştı. Adamı ondan tam bir yıl sonra yargıladılar. Courtland hikayesinde de hata vardı. Janice'in kocasının adı Herbert'ti yanılmıyorsam, Hubert değil. Küçük Lily Gamboll'un halası Berkshire'da oturmuyordu. O Buckinghamshire'lıydı.»

Yazar, «Yazıların gerçeğe uygun olmaları şart mı?» diyerek sigarasını havada salladı. «O dizi için bir karışım diyebiliriz. Gerçekle hayalin karışmasından oluşmuş romantik hikayeler.»

«Ben şunu kasdettim, Miss Horsefsil: o 'zavallı' karakterleri de tanımladığınız gibi değildi sanırım.» kadınların

Kadın gülerken kişnermiş gibi bir ses çıkardı. «Değildi ya! Durumu anlamadınız mı? Aslında Eve Kane bir ahlaksızın baştan çıkardığı saf ve temiz bir kız değildi. Aşağılık bir şıllıktı o. Janice Courtland cinsi sapık olan kocasının eziyetlerine neden sekiz yıl katlandı? Neden olacak, adam çok zengindi de ondan. Aşığı ise parasızın biriydi.»

«Ya küçük Lily Gamboll'umuz?»

«Ah, o kızın elinde satırla yanıma yaklaşmasına hiç göz yummazdım!»

Poirot, elini kaldırarak parmaklarıyla saymaya başladı. «On lar hakkında şunları yazmışsınız... İngiltere'den ayrılmışlar... Amerika'ya yerleşmişler... Sömürgelerden birine gitmişler... Ye ni bir hayata başlamışlar... Peki, bu kadınlar tekrar ingiltere'ye dönmüş olamazlar mı?»

Pamela Horsefall, «Tabii olabilirler,» diye karşılık verdi. «Neyse... Artık gitmem gerekiyor...»

Poirot o gece Spence'i telefonla aradı.

Müfettiş, «Ben de gitgide meraklanıyordum, Mösyö Poirot,» dedi. «Bir ip ucu bulabildiniz mi?»

Belçikalı detektif ciddi ciddi, «Araştırma yaptım,» diye açıkladı.

«Sonra?»

«Ve Broadhinny'de oturanların hepsinin de çok iyi insanlar olduklarını öğrendim.»

«Mösyö Poirot! Ne demek istiyorsunuz?» «Bir düşünün. 'Onların hepsi de çok iyi insanlar.' Bu güne kadar bu nedenle çok kimse öldürüldü, dostum.»

* * *

Poirot, istasyonun yakınındaki 'Dört Yol' villasının bahçe sine girerken, «Onların hepsi de çok iyi insanlar...» diye tekrarlıyordu. Bahçe kapısının yanındaki pirinç levhada, 'Dr. Rendell' diye yazılıydı.

Doktor, Belçikalıyı sevinçle karşıladı. Bir hayli heyecan lanmış olduğu da belliydi. «Ah, ünlü Hercule Poirot köyümüze şeref verdi! Bunu hiçbir zaman unutmayacağız.»

Bu karşılama Poirot'yu memnun etti. «Ah... Demek adımı biliyorsunuz?» •

«Tabii biliyoruz. Bilmeyen var mı, Mösyö Poirot?»

Belçikalı detektif bu soruyu cevaplamak istemedi. Çünkü adını bilmeyen kimseler olduğunu öğrenmişti.

Dr. Rendell, boylu, boslu, kırk birkırk iki yaşlarında bir adamdı. «Size nasıl yardım edebilirim, Mösyö Poirot? Köye ne den geldiğinizi öğrenmek için sabırsızlanıyorum? Burada tatil mi yapacaksınız? Yoksa biri öldürülmek üzere mi?»

«Öldürüldü bile.»

«Öldürüldü mü? Yani?»

«Mrs. McGinty.»

«Ah, ben onu unutmuştum. Ama aradan bu kadar uzun bir süre geçtikten sonra o olayla ilgilenmeniz garip.»

«Beni savunma avukatı tuttu. Temyize baş vurmak için yeni kanıtlar gerekiyor. Tabii bu açıklamam aramızda kalacak, doktor.»

Rendell meraklanmıştı. «Yani kanıtlar? Onlar nedir?»

«Korkarım bu sorunuzu cevaplama iznim yok.»

«Anlıyorum...»

«Ama bazı garip ve hatta önemli noktaları farkettim. Size gelmemin sebebi ise Mrs. McGinty'nin yanınızda çalışmış olması.»

«Evet, evet. Mrs. McGinty temizliğe gelirdi. Haftada bir. Asıl hizmetçim gerçekten iyidir. Ama o artık büyük temizlik yapacak halde değil. Mrs. McGinty'nin elinden iyi iş gelirdi.»

«Kadının sözüne güvenilir miydi, doktor?»

«Ama bu pek acaip bir soru. Bunu cevaplayamayacağım. Çünkü kesinlikle bilmiyorum. Size sadece Mrs. McGinty'nin bende uyandırdığı intibaı söyleyebilirim. O bana dürüst ve sözüne güvenilir bir insanmış gibi gelirdi.»

«Şöyle diyelim; Mrs. McGinty birine bir şey söylemişti. Şimdi, sizce bu sözü doğru muydu?»

Dr. Rendell sıkıldı. «Ah, ben öyle demek istemedim. Mrs. McGinty'i pek tanımazdım, isterseniz bunu hizmetçime sora bilirim.»

«Yok, yok. Sormamanızı tercih edeceğim.»

«Açıkçası ben de meraklanmaya başladım.» Doktor dostça bir tavır takınmıştı. «Mrs. McGinty birine bir şey mi söylemiş? Kime? Ve ne? Belki de birini çekiştirdi ya da iftira attı.»

Poirot bu soruları cevaplamayarak onun yerine, «Bu konuşmamızdan kimseye söz etmeyin,» dedi. «Araştırmalarıma yeni başladım. Bildiklerimin öğrenilmesi işime gelmez.»

«Elinizi çabuk tutmanız gerekiyor sanırım...» Doktorun sesi alaylıydı.

«Öyle. Zamanım çok az.»

«Buraya gelmeniz beni şaşırttı, Mösyö Poirot. Biz, Mrs. McGinty'i Bentley'in öldürdüğünden emindik.»

«Yani olaya sıradan, çirkin bir cinayet gözüyle bakıyordunuz. Bunun esrarlı bir yanı da yoktu.»

«Evet...»

«James Bentley'i tanıyor muydunuz?»

«Buraya gelip bana birkaç kere muayene olmuştu. Kendince bazı endişeleri vardı. Annesi onun üzerine fazla düşmüş sanırım... Bizim köyde Bentley kadar şımarık biri daha olduğunu söyleyebilirim.»

«Ya?»

«Evet... Mrs. Laura Upward, oğlunun üzerine titriyor. Ama kadın despot da. Genç adamı fazla sıkıyor. Oğlu Robin pek zeki bir genç. Çok da yetenekli. Ama kendisini fazla akıllı sanıyor o da başka.»

«Onlar köye ne zaman geldiler?»

«Üç-dört yıl önce sanırım. Broadhinny'lilerin çoğu buranın yerlisi değillerdir. Asıl köy Uzun Mera ve etrafındaki birkaç ev den oluşmuştu... Siz köşkte kalıyorsunuz sanırım.»

Poirot acı acı, «Evet...» diye içini çekti.

Doktor gülmeye başladı. «Pansiyonu şahane bulduğunuzdan eminim. Zavallı Mrs. Summerhayes pansiyonculuk yapabileceğini de nereden çıkardı bilmem ki? Hindistan'dayken yanında sürüyle hizmetçi çalıştırırmış. Ama şimdi? Köşkte hiç rahat edemediğinizden eminim. Zaten hiçbir pansiyoner Uzun Mera'da fazla kalmaz. Johnnie Summerhayes ise güya sebzecilik yapacak... Ama bunu nasıl başaracak? Fakat karı kocayı sevdiğimi de söylemeliyim. Maureen pek sevimlidir. Johnnie de çok naziktir. Ama zaman zaman sinirlenip somurtur ve tepesi de çok çabuk atar. Fakat aslında çok iyi bir ailenin oğludur o. Babası Albay Summerhayes çok gururlu ve otoriter bir insandı.»

«O, Mr. Summerhayes'in babasıydı değil mi?»

«Evet. Oğluna fazla para bırakmadı. Ama Maureen'le Johnnie o eski köşkten ayrılmayı da istemiyorlar. Belki bu takdirle karşılanacak bir şey, belki de sadece ahmaklık.» Doktor saatine bir göz attı.

Poirot hemen atıldı. «Çalışmanıza engel olmayı istemem.»

«Merak etmeyin, birkaç dakika daha konuşabiliriz. Zaten karımla tanışmanız da gerekiyor, ikimiz de cinayetlere ilgi duyarız. Böyle olaylarla ilgili yazıları hiç kaçırmayız.»

Belçikalı detektif sordu. «Nasıl eserleri tercih ediyorsunuz? Kriminolojiyle ilgili olanları mı? Romanları mı? Yoksa Pazar gazetelerini mi?»

«Bu saydıklarınızın hepsini de okuyoruz.»

«Ya Pazar Arkadaşını?»

Doktor, «O gazete olmazsa Pazarın tadı çıkar mı?» diye güldü.

«Beş ay önce o gazetede ilgi çekici bir dizi yayınlandı. Bunlardan biri cinayet davalarında rol oynamış kadınlar hakkındaydı.»

«Ah, evet. Ama yazıların yarısı uydurmaydı.»

«Ah, öyle mi düşünüyorsunuz?»

«Tabii. Craig olayı konusunda fazla bir fikrim yok. Sadece gazetelerde okuduklarımı biliyorum. Ama Courtland olayı için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Çünkü amcam Courtland'ın doktoruydu. Bu yüzden Janice Courtland'ın gazetede yazıldığı gibi saf bir melek olmadığını gayet iyi biliyordum. Aşağılık ve ahlaksız bir kadındı o. Tabii Courtland da pis bir tipti. Ama Janice de adilik bakımından kocasıyla yarışabilirdi. Kadın, o saf ve tecrübesiz gençle tanıştı. Onu pençesine aldı ve çocuğu cinayet işlemeye zorladı. Zavallı delikanlı sonunda kendisini hapishanede buldu. Janice ise zengin bir duldu artık. Kısa bir süre sonra da yeniden evlendi.»

«Yazıda bundan söz edilmiyordu. Janice Courtland kiminle evlendi?»

«Bilmiyorum... Onun adını bile duymadım sanırım. Ama bazı tanıdıklar bana Janice'in iyi biriyle evlendiğini anlattılar.»

Poirot'nun yüzünde düşünceli bir ifade vardı, «insan o yazıdaki soruyu tekrarlamaktan kendini alamıyor. «O kadınlar şimdj neredeler?»

«Doğru... Belki de bir toplantıda onlardan biriyle karşılaştık ve hatta kendisiyle konuştuk... Ama o kadınların hepsinin de geçmişle-

rini ve sırlarını dikkatle sakladıklarından eminim. Gazetedeki resimlerinden onları tanımak imkansız. Galiba hepsi de pek çirkindi.»

Saat çalıyordu.

Poirot kalktı. «Daha fazla zamanınızı almamalıyım.» «Size bir yardımım dokunmadı sanırım. Açıkçası erkekler eve temizliğe gelen gündelikçilere pek dikkatle bakmazlar... Ama bir dakikanızı rica edeceğim. Sizi karımla tanıştırmak istiyorum. Sizinle konuşamazsa, beni bir daha affetmez.»

Peşinde Poirot'yla hole çıktı. Bir taraftan da, «Shelagh! Shelagh!» diye bağırıyordu.

Bir kadın merdivenlerden hızla inmeye başladı. Saçları açık sarıydı. Çok zayıftı.

«Shelagh! Bak kim geldi! Mösyö Poirot!» «Ya...» Mrs. Rendell endişeyle Belçikalı detektife baktı. Ne söyleyeceğini şaşırmışa benziyordu.

Poirot, yabancılara yakışacak mübalağalı bir tavırla eğilerek onun elini öptü. «Madam...»

«Köye geldiğinizi işitmiştik... Ama biz...» Mrs. Rendell birdenbire susarak uçuk mavi gözleriyle doktora baktı.

Poirot, «Her zaman kocasının emrinde o,» diye düşündü. «Kocası neyi uygun görüyorsa onu yapıyor.» Yine mübalağalı bir nezaketle Rendell'lerle vedalaştı.

Kendi kendine, «Şen Doktor Rendell...» diyordu. «Endişeli ve şaşkın Shelagh Rendell... Mrs. McGinty Salı günleri öğleye kadar onların evinde çalışıyormuş...»

* * *

Avcılar Köşkü eski tip, büyükçe bir evdi. Poirot, yabancı olduğu anlaşılan bir hizmetçinin kendisini götürdüğü soğuk oda da sıkıntıyla etrafına bakındı. Eşyalar biçimsiz, her taraf tozluydu.

Poirot'nun arkasındaki bir kapı açılarak bir kız içeri girdi. «Annem rahatsız. Acaba ben size yardım edebilir miyim?» «Siz Miss Wertherby misiniz?»

«Soyadım Henderson, Mr. Wetherby benim üvey babam. Ben Deirdre Henderson'um.» İri vücutlu, hantalca bir insandı. Otuz yaşlarında kadar duruyordu. Poirot, gözlerinde ihtiyatlı ve hatta endişeli bir ifade olduğunu farketti.

«Annenizle Mrs. McGinty konusunda konuşmak istemiştim. O bir ara burada çalışmış.»

Deirdre, Poirot'ya baka kaldı, «Ama, o öldü.»

Belçikalı detektif başını salladı. «Evet, biliyorum. Ama yine de onunla ilgili bazı sorular sormam gerekiyor.»

«Siz sigortacı mısınız?»

«Hayır, hayır. Ben sigortacı değilim. Bu ara yeni kanıtlar arıyorum.»

«Yeni kanıtlar mı? Yani, cinayetle ilgili kanıtlar mı demek, istiyorsunuz?»

Poirot, «Evet,» diye cevap verdi. «Ben Mr. Bentley adına araştırma yapıyorum. Bunu onun avukatı istedi.»

Deirdre Henderson şaşırmıştı. «Ama, ama katil o değil mi?»

«Jüri öyle düşündü. Ama jürilerin yanıldıkları da olur.»

«Yani, kadını bir başkası mı öldürdü?»

«Olabilir.»

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra Deirdre birdenbire, «Kim?» dedi.

Belçikalı mırıldandı. «Önemli olan da bu.»

«Efendim?»

«Bana Mrs. McGinty hakkında bilgi verebilirsiniz sanırım.»

Deirdre isteksizce, «Belki...» dedi. «Neyi öğrenmek istiyorsunuz?»

«Mesela, kadın hakkındaki düşüncelerinizi...»

«Mrs. McGinty hakkında bir şey düşüncelerinizi...»

«Mrs. McGinty hakkında bir şey düşünmüyordum ki. Alalade bir kadındı o.»

«Ama nasıl bir kadındı? Meraklı mı, kayıtsız mı? Güler yüzlü mü, suratlı mı? Sessiz mi, geveze mi? iyi mi, kötü mü?»

Kız düşünceli bir tavırla, «Mrs. McGinty çok çalışkandı,» diye mırıldandı. «Ama çenesi fazla düşüktü. Zaman zaman acaip şeyler söylerdi. Ondan hoşlandığımı iddia edemeyeceğim.»

Yabancı hizmetçi eşikte durdu. «Miss Deirdre... Anneniz, 'Var getirmek,' diyor.»

«Yani annem misafiri görmek mi istiyor?»

«Evet...»

Deirdre kararsızca Poirot'ya bir göz attı. «Annemle konuşmayı ister miydiniz?»

«Evet. Buna sevinirim.»

Kız, Belçikalı detektifi ikinci kattaki bir odaya çıkardı. Zevk siz biblolardan geçilmiyordu burası. Bu odanın türlü yere giden ve buralardan 'hatıra eşyası' almaya meraklı bir kadına ait olduğu anlaşılıyordu, içerisi çok havasız ve türlü eşyayla da do luydu. Ve bu karmakarışık yerde, ortadaki divanda Mrs. Wertherby yatıyordu. Onun herkesin üzerinde, «Koskocaman bir odada yatan, çaresiz, küçücük kadın» diye bir izlenim yaratmaya çalıştığı belliydi. Ama aslında hiç de 'küçücük' bir kadın sayılmazdı.

«Kalkmadığım için beni affedeceğinizi umarım,» dedi. Pek tatlı bir sesle konuşuyordu. «Ama doktor her gün dinlenmemi is tiyor. Onun istediklerini yapmadığım takdirde hepsi de bana çatıyorlar.»

Poirot, kadının elini tutarak parmaklarını öpmek için eğildi.

Aynı anda Deirdre, «Anne,» dedi. «Bu bey Mrs. McGinty konusunda seninle konuşmak istiyor.»

Kadının Poirot'nun parmakları arasındaki o zarif elinin kasları birdenbire büzülüverdi. Mrs. Wetherby'nin eli şimdi pek aç gözlü ve vahşi bir kuşun pençesine dönmüştü. Kadın artık öyle nazlı nazlı da davranmıyordu.

Ama sonra hafifçe güldü. «Bazan çok saçmalıyorsun, Deirdre. McGinty dediğin de kimmiş?»

«Sanki onun kim olduğunu bilmiyorsun da... Mrs. McGinty, gündelikçiydi ve bize temizliğe gelirdi. Sonra bir cinayete kurban gitti.»

Mrs. Wetherby titredi. «Sus, çocuğum,» diye mırıldanarak gözlerini kapattı. «Pek korkunç bir olaydı bu. Öyle sarsıldım ki, uzun süre kendimi toplayamadım. Zavallı... Ama parasını ban kaya koyması büyük ihtiyatsızlık... Olayı biliyorum. Yalnız gündelikçinin adı aklımda kalmamıştı.»

Deirdre ağır ağır tekrarladı. «Bu bey Mrs. McGinty konusun da seninle konuşmak istiyor...»

«Mösyö Poirot, rica ederim oturun, iyice meraklandım. Demin Mrs. Rendell telefonla bana Broadhinny'e çok tanınmış bir cinayet uzmanının geldiğini haber verdi. Sizin nasıl bir insan olduğunuzu da anlattı tabii. Demin bizim ahmak Frieda birdenbire çıka gelen konuğu tarife çabaladı. O zaman gelenin siz olduğunu anladım... Şimdi bana neler olduğunu anlatır mısınız?»

«Miss Henderson demin söyledi ya. Sizinle Mrs. McGinty den söz etmek istiyorum. O Çarşamba günleri evinizde temizlik yaparmış sanırım. Ve yine bir Çarşamba gecesi bir cinayete kurban gitmiş. O gün buraya gelmişti her halde.»

«Belki... Bu bakımdan kesin bir şey söyleyemeyeceğim. Aradan epey bir zaman geçti.»

«Evet... Aylar. Mrs. McGinty o gün size ilginizi çekecek, bir şey söyledi mi?»

Mrs. Wetherby, Mrs. McGinty'i aşağı gördüğünü belirten bir tavırla dudak büktü. «Onun gibiler fazla geveze olur. Her halde kadının o gece parası yüzünden öldürüleceğinden söz ettiğini düşünmüyorsunuz.»

Belçikalı detektif mırıldandı. «Neden ve sonuç... Bu çok, önemlidir.»

Mrs. Wetherby, «Anlıyamadım,» dedi.

«Belki bunu ben de tam anlamıyle anlıyamıyorum... Olayın? iç yüzünü henüz aydınlatmış değilim... Mrs. Wetherby, Pazar gazetelerini alır mısınız?»

«Tabii alırız...» Kadın mavi gözlerini iri iri açmıştı. «Observer geliyor. Bir de Pazar Sabahı. Ama bunu neden sordunuz?»

«Öğrenmek istedim... Mrs. McGinty, Dünya Haberleriyle Pazar Arkadaşını alıyormuş...» Mahsus bekledi. Ama ana kız seslerini çıkarmadılar.

Sonra, Mrs. Wetherby derin derin nefes aldı. «Ne korkunç bir olaydı o... Mrs. McGinty'nin o zalim pansiyoneri. Onun den gesizin biri olduğu belli. Oysa çok da iyi eğitim görmüş. Tabii bu durumu daha da feci bir hale sokuyor.»

«Öyle mi düşünüyorsunuz?»

«Tabii... Kanlı bir cinayet... Bir vahşet... Kadının başına indirilen bir satır... Tanrım...»

Belçikalı detektif hatırlattı. «Polis cinayet silahını bulamadı.»

«Katilin satırı bir gölcüğe ya da bir havuza attığından eminim.»

Deirdre, «Polis havuzların suyunu boşalttı,» diye söze karıştı. «Gölleri de taradılar. Ben hepsini de seyrettim.»

Mrs. Wetherby, «Böyle feci şeylerden söz etmemelisin, hayatım,» diye içini çekti. «Bunların beni çok sarstığını artık öğrenmiş olman gerekir... Başım, başım...»

Kız Poirot'ya baktı. «Artık o konuyu kapatsanız iyi olur.» Sesi öfkeliydi. «Annem böyle şeylere dayanamıyor. O çok duy gulu bir insan. Cinai roman okumaya bile gelemiyor.»

«Afedersiniz...» Poirot ayağa kalktı. «Ama bana da hak vermelisiniz. Bentley'i üç hafta sonra idam edecekler. O katil değilse...»

Mrs. Wetherby, dirseğine dayanarak doğruldu ve cırlak bir sesle, «Katil tabii ki o!» diye haykırdı. «Mrs. McGinty'i Bentley' in öldürdüğünden eminim.»

«Ama ben değilim.» Poirot, hızla odadan çıktı.

Belçikalı hole indiği sırada peşinden fırlamış olan Deirdre de ona yetişti. «Deminki sözlerinizle neyi kasdettiniz?»

«Ben açık açık konuştum.»

«Öyle ama...» Deirdre sözlerini tamamlamadı.

Belçikalı detektif sabır la bekledi.

Kız, «Şey,» dedi. «Annemi çok sarstınız. O böyle olaylara gelemez. Yani cinayete, hainliğe...»

«Buraya temizliğe gelen kadının korkunç bir cinayete kurban gittiğini öğrendiği zaman çok fena oldu sanırım.»

«Tabii!»

«Herhalde bu olayın etkisinden uzun bir süre kurtulamadı.»

«Evet, evet. Cinayetten söz etmemizi yasakladı. Biz de, ben, yani biz de her zaman kötü olayların annemin kulağına git memesi için çaba harcarız. Öyle kanlı vakaları ondan saklamaya çalışırız. Çünkü zavallı çok hassas. Sağlam da değil. Pek zayıf nahif... Çoğu zaman günlük olaylarla ilgilenmekten kaçınıyor. Daha çok geçmişte yaşıyor.»

«Evet, bazı kimseler böyle yaparlar.» Poirot, Mrs. Wetherby'nin türlü hatıralarla dolu, karmakarışık odasını düşündü. Yarı açık bir çekme özellikle dikkatini çekmişti. Bunun içinde eski dergiler, ipek bir iğne yastığı, kırık bir yelpaze, gümüş bir çaydanlık vardı. Çekmenin içindeki eşyalar yüzünden kapatılamadığı da belliydi. Adam, «Onlar eski günlerin hatıralarını saklamaktan da hoşlanırlar,» diye ekledi. «Mesela, eski arkadaşlarının fotoğrafları, bir yelpaze, bir balo bileti, hatta yemek listeleri. Bunlara bakarken eski günlere dönüverirler.»

Deirdre, «Bilmem ki,» diye mırıldandı. «Ben böyle şeylerden hiç anlamam. Hatıra sakladığım da yoktur.»

«Demek siz geçmişle değil daha çok gelecekle ilgileniyorsunuz.»

Deirdre, «Hiçbir şeyle ilgilenmiyorum,» diye açıkladı. «Ne geçmiş, ne de gelecek. Bu gün bana yetiyor.»

Aynı anda sokak kapısı açılarak, bir adam içeri girdi. Uzun boylu, zayıf ve oldukça da yaşlıydı. Poirot'yu farkedince durakladı. Deirdre'ye bakarak bir soru sorarmış gibi kaşlarını kaldırdı.

Deirdre, usulca, «Üvey babam...» dedi. «Şey, adınızı bilmiyorum.»

«Ben Hercule Poirot'yum.» Belçikalı sanki hanedandan olduğunu açıklamış gibi bir tavır takınmıştı.

Ama bu açıklama Mr. Wetherby'i hiç etkilemedi. Adam, «Ya?» diyerek, döndü. Paltosunu astı.

Deirdre mırıldandı. «Mösyö Poirot, Mrs. McGinty konusunda bilgi almak istiyordu.»

Mr. Wetherby bir an donmuş gibi kaldı. Sonra da paltosunun eteğini çekiştirdi, «öyle mi? işte bu çok ilginç. Kadın çok uzun bir süre önce bir cinayete kurban gitti. Buraya temizliğe geliyordu ama özel hayatı konusunda hiçbir bilgimiz yoktu. Zaten bilgimiz olsaydı, bunu olay sırasında polise de açıklardık.» Sesi kesindi. «Deirdre, on beş dakika sonra sofraya oturacağız değil mi?»

«Korkarım yemek gecikecek.»

Mr. Wetherby, yine kaşlarını kaldırarak, «Öyle mi?» dedi. «Neden?»

«Bu gün Frieda'nın işi başından aşkındı.»

«Deirdre, bu evi yönetmek senin görevin. Bunu sana sık sık hatırlatmayı istemiyorum ama beni buna zorluyorsun. Ben her şeyin zamanında hazır olmasını istiyorum.»

Poirot, sokak kapısından çıktı. Sonra da omzunun üzerinden içeriye bir göz attı.

Mr. Wetherby'le Deirdre hala orada duruyorlardı. Adam, üvey kızına onu aşağı gördüğünü belirten bir tavırla bakıyordu.

Deirdre'nin gözleri ise kin ve nefretle parlıyordu.

***

Poirot, pek kötü bir öğle yemeğinden sonra Sarı Salkım villasına gitmek için ağır ağır tepeye tırmandı. Bu birleştirilen ve modern

bir hale sokulan yanyana iki evden oluşmuş, güzel bir yerdi. Mrs. Upward villada oğlu tiyatro yazarı Robin'le oturuyordu.

Poirot bahçe kapısında durarak, pos bıyığını düzeltti. Aynı anda dönemeçten hızla fırlayan ve sonra da birdenbire yavaşlayan arabayı görmemişti. Pencereden atılan bir elma parçası yüzüne çarpınca irkilerek döndü.

Araba durdu ve direksiyondaki kadın pencereden başını çıkardı. «özür dilerim... Elma yanağınıza geldi galiba.»

Poirot tam cevap vereceği sırada gözü kadının kibar yüzüne ilişti. Alnı geniş, kır saçları da karmakarışıktı onun. Belçikalı detektifin kadını tanıması konusunda elma parçasının da katkısı oldu. Poirot, «Ah,» diye haykırdı. «Mrs. Oliver!»

Direksiyondaki gerçekten ünlü yazar Ariadne Oliver'dı. Kadın da, «Ah, Mösyö Poirot,» diye bağırdı. Arabadan inmek için çabalıyordu. Ama otomobil ufak, yazar ise oldukça boylu posluydu. Belçikalı ona yardıma çalıştı.

Mrs. Oliver, «Ah,» dedi. «Her tarafım iyice uyuşmuş. Tabii uzun bir yolculuk yaptım.» Kendisini adeta dışarı attı.

Aynı anda arabadan fırlayan elmalar yokuştan yuvarlandılar.

Yazar, «Kese kağıdı patlamış anlaşılan.,» diye mırıldandı, iri göğsünün üstüne düşmüş olan elma parçalarını eliyle süpürüp attı. «Yazık... Kağıdın delinmesi kötü oldu. Ama burada da elma var her halde. Fakat belki de yok... Belki de bütün elmaları dışarı sattılar. Artık hiçbir şeyi anlıyamıyorum... Nasılsınız, Mösyö Poirot? Siz bu köye mi yerleştiniz? Ah, hayır. Buraya yerleştiğinizi sanmıyorum. Bir cinayet olayını araştırmaya geldiğiniz belli. Kimi öldürdüler? Misafiri olacağım hanımın öldürülmediğini umarım.»

«Kim o?»

Mrs. Oliver, başıyla villayı işaret etti. «Şu evin hanımı. Yani orası Sarı Salkım villası ise... Yokuştan inilecek... Kilise geçilecek... Ve solda... Evet, villa bu olmalı. O nasıl bir kadın dersiniz?»

«Onu hiç görmediniz mi?»

«Görmedim tabii. Buraya eğlenmeye gelmedim ki ben. Robin Upward, romanlarımdan birini bir tiyatro oyunu haline sokmaya çalışıyor. Sözüm ona kendisiyle birlikte çalışacağız.»

«Ah, sizi kutlarım.»

Yazar, «Kutlanacak ne var?» diye cevap verd i. «Aslında o kadar sıkılıyorum ki. Robin Upward'a neden, 'Hayır, olmaz,' demediğimi de bilmiyorum. Bana inanın Mösyö Poirot, bir işkence bu. Ben bazı tipler yarattım. Şimdi bu oyunda onlara karakterlerine hiç uymayacak şeyler yaptırıyorlar. Acaip sözler söyletiyorlar. itiraz ediyorum tabii. Ama Robin Upward o zaman, 'Tiyatronun ruhu bu,' diyor. Zaten aklı fikri 'tiyatronun ruhu'nda. Her karşılaştığım kimse bana Robin Upward'ı övüyor ve onun pek pek zeki olduğunu söylüyor. Zekiyse kendisi bir oyun yazsın da görelim. Benim romanıma, zavallı Finlandiyalı detektifime neden musallat oldu? Zaten Robin Upward onu da Norveçli yaptı. Tiyatronun ruhu!» Saçlarını yokladı. «A, şapkam ne oldu?»

Poirot arabanın içine bir göz attı. «Korkarım şapkanızın üzerine oturmuşsunuz...»

Mrs. Oliver yamyassı olan şapkasına baktı. «Evet, görüyorum.» Sonra birdenbire neşelendi. «Neyse... Zaten o şapkadan hoşlanmıyordum. Ama Pazar günü beni kiliseye götürmeye kalkabilecekleri aklıma geldi. Bildiğiniz gibi köy rahipleri biraz geri kafalıdır. Ama benim şapkamı bir tarafa bırakalım şimdi. Siz ba na cinayetten söz edin. O ünlü olayımızı hatırlıyor musunuz? Briç masasındaki cinayeti?»

«Ah, tabii.»

«Ne eğlenmiştik. Tabii cinayet pek feciydi. Olayın o tarafını beğendiğimi söyleyemeyeceğim. Ama sonradan çok heyecanlandım. Eğlendim de. Şimdiki kurban kim?»

«O Mr. Shaitana kadar ilgi uyandıran bir kimse sayılmaz. Kurban gündeliğe giden yaşlı bir kadın. McGinty adında biri. Bel ki ds cinayeti gazetelerde okudunuz. Polis genç bir adamı tutukladı. Jüri de onun suçlu olduğuna karar verdi. Bentley'i yakında darağacına gönderecekler.»

Mrs. Oliver, Belçikalı detektifin sözünü kesti. «Ama aslında katil o değil. Siz caninin kim olduğunu öğrendiniz. Bunu çabucak kanıtlayacaksınız. Harika!»Poirot, «Nerede?» diye içini çekti. «Katilin kim olduğunu henüz öğrenemedim. Öğrensem de kanıtlamam kolay olmaz.»

Mrs. Oliver, «Ah,» dedi. «Erkekler hiçbir zaman hızla harekete geçemezler.» Poirot'yu aşağı görüyormuş gibi bir tavırla konuşmuştu. «Ama ben yakında size katili açıklayacağım. Onun köyden biri olduğu belli. Bana bir iki gün izin verin de buradakileri inceleyeyim. Katili çabucak bulacağım. Ön sezilerime güvenirim. Shaitana olayında da katili hemen buldum, öyle değil mi?»

Nazik bir adam olan Poirot Mrs. Oliver'a, «O olayda saat başı fikir değiştirdiniz,» demedi.

Mrs. Oliver hoş görüyle ekledi. «Siz erkekler yok musunuz? Scotland Yard'ın başına bir kadını geçirselerdi.» Sık sık tekrarladığı bu sözlerini bu sefer tamamlama fırsatını bulamadı.

Çünkü villanın kapısından biri ona seslenmeye başlamıştı. «Hoş geldin, Mrs. Oliver!» Genç adamın sesi tatlı ve ahenkliydi.

Kadın, «Hoş bulduk,» diye cevap verdi. «Hoş bulduk.» Sonra da Poirot'ya bakarak, fısıltıyla ekledi. «Görevinizden kimseye söz etmeyeceğim. Bana güvenebilirsiniz.»

«Ben bunu istemiyorum ki. Bu konudan bol bol söz etmelisiniz. Bu beni çok sevindirir.»

O sırada Robin Upward da bahçe kapısından dışarı çıkmıştı. Genç adam biraz kilo verseydi, gerçekten yakışıklı sayılabilirdi. Arkasına rengi solmuş spor bir ceketle, eski bir pantalon giymiş ti. «Ariadne! Güzelim!» Mrs. Oliver'ı sevinçle kucakladı. Sonra da bir adım geriledi. Ellerini yazarın omuzlarına koyarak, «Hayatım,» diye ekledi, «ikinci perde şahane olacak. Aklıma harika bir şey geldi.»

«Ya?...» Mrs. Oliver'ın sesi hoşnutsuzdu. «Robin, bak bu Mösyö Hercule Poirot.»

Genç adam, «Memnun oldum,» diye mırıldandı. «Ariadne, hayatım, bavulların nerede?»

«Bagajda.»

Robin, bagajı açarak kadının bavullarını aldı. Artık hizmetçi bulamıyoruz. Villada şimdi yalnız bizim ihtiyar Janet çalışıyor. Tabii onu yormayı da istemiyoruz. Anlayacağın durum berbat. Ariadne, bavulların da ne kadar ağır? Yoksa bomba mı taşıyorsun?» Bahçe yolunda ağır ağır ilerledi. Bir ara omzunun üzerinden geriye bakarak, «Gelip bir içki içmez misiniz?» diye ekledi.

Mrs. Oliver Belçikalı detektife döndü. «Bu içki daveti sizeydi.» Uzanarak, arabanın ön kanapesinden eski bir çift ayakkabı, bir kitap ve çantasını aldı. «Demin cinayet hakkında bol bol konuşmamı istediğinizi söylediniz. Ciddi misiniz, Mösyö Poirot?»

«Evet. İyice gevezelik edin. Bu benim için yararlı olur.»

Yazar, «Açıkçası ben bu yöntemi seçmezdim,» dedi. «Ama detektif sizsiniz. Tabii size yardıma çalışacağım.»

Robin, yine geri dönmüştü. «Gelsenize... Arabayı sonra içeri alırız. 'Madre' sizinle tanışmak için sabırsızlanıyor.»

Poirot, ispanyolca olan 'Madre' kelimesinin 'anne' anlamına geldiğini biliyordu. Robin Upward'ın annesinden böyle söz etmesinin pek yapmacıklı bir şey olduğunu düşündü. Ama sesini çıkarmayarak tiyatro yazarıyla Mrs. Oliver'ın peşinden gitti.

Sarı Salkım villası pahalı ama zarif eşyalarla döşenmişti. Bu evde oturanların paralı insanlar oldukları anlaşılıyordu.

Mrs. Laura Upward, altmış beş yaşlarında, kır saçlı bir kadındı. Şöminenin önünde tekerlekli bir iskemlede oturuyordu ama çok sağlıklıymış gibi bir hali vardı. Bakışları azimliydi. Grup içeri girerken dostça bir tavırla gülümsedi.

«Hoş geldiniz, Mrs. Oliver. Sizinle tanıştığım için seviniyorum. Size romanlarınızdan söz etmelerinin içinizi sıktığından emi nim, Ama kitaplarınız yıllar boyunca benim için bir can yoldaşı oldular. Bunu söylemem gerekiyor. özellikle sakat kaldıktan sonra yeni romanlarınızı sabırsızlıkla beklemeye başladım.»

Yazar pek utandı. «Şey... Teşekkürler... Çok naziksiniz...» Küçük bir kız çocuğu gibi elindeki mendilini büküp duruyordu. «Size

Mösyö Poirot’yu takdim edeyim. Kendisi eski ahbaplarımdandır. Onunla önünüzdeki yolda karşılaştık. Anlayacağınız attığım elma yüzüne çarptı. Bu Giyom Tel olayına benziyor. Ama onun aksi sayılır.»

«Tanıştığımıza memnun oldum Mösyö Poirot. Robin!»'

«Evet, Madre?»

«İçki ver. Sigaraları nereye koydun?»

«Şu masaya.»

Mrs. Upward, Belçikalı detektife baktı. «Siz de romancımısınız, Mösyö Poirot?»

Bu soruyu Mrs. Oliver cevapladı. «Hayır! Mösyö Poirot. çok ünlü bir özel detektif. Yani Sherlock Holmes gibi. Köye de çok esrarlı bir cinayet olayının iç yüzünü öğrenmeye geldi.»

Kırılan bir kadehin tatlı sesi odada yankılandı.

Mrs. Upward, sert sert, «Robin!» diye bağırdı. «Yine sakarlığın mı tuttu? Biraz dikkatli olsana.» Poirot’ya döndü. «Çok ilginç...»

Robin de, «Maureen Summerhayes’in yanılmadığı anlaşılıyor,» diye söze karıştı. «Bana pansiyona bir detektifin yerleştiğini uzun uzun anlattı. Bu olay onu çok eğlendiriyordu. Ama aslında durum çok ciddi olmalı, öyle değil mi?»

Mrs. Oliver atıldı. «Hem de çok ciddi. Çünkü aranızda bir katil yaşıyor.»

«Ama, öldürülen kim? Yoksa kurbanı gizliyorlar mı? Bir yerde bir ceset mi buldular? Ve onun...»

Poirot, genç yazarın sözünü kesti. «Kurbanı gizledikleri yok. Olayı hepiniz de duydunuz.»

Mrs. Oliver da, «Kurban,» dedi. «Mrs. Mc... hay Allah, neydi onun adı? Neyse... Gündelikçi o. Geçen son baharda öldürülmüş.»

«Ha, ondan mı söz ediyorsunuz? O olay sona erdi bile...» Robin Upward hayal kırıklığına uğramış gibi konuşmuştu,

Mrs. Oliver, «Kapanmadı ki,» diye bağırdı. «Polis büyük bir hata yaptı ve suçsuz bir insanı tutukladı. Mösyö Poirot’un asıl katili

hemen bulması gerekiyor. Yoksa zavallı adamı asacaklar. Ah, çok heyecanlı!»

Robin içkileri verdi. «Madre, bu da senin kokteylin.»

«Teşekkür ederim, yavrum.»

Genç adam kadehini kaldırdı. «Cinayetin şerefine! O kadın bize temizliğe gelirdi.»

Mrs. Oliver, «Kim?» diye haykırdı. «Mrs. McGinty mi?»

«Evet... Öyle değil mi, Madre?»

«Evet. Ama haftada yalnız bir gün bizde çalışırdı.»

Mrs. Oliver merakla sordu. «Nasıl bir insandı o?»

Robin elini salladı. «Çok saygı değer bir kadındı. Aşırı de recede titizdi. Ne bulursa çekmelere dolaplara yerleştirirdi. On dan sonra da hiçbir eşyanı bulamazdın.»

«Odaların haftada bir olsun toplanmaları gerekir.» Mrs. Upward, garip, neşeli bir tavırla konuşuyordu. «Yoksa insan bu ufacık evde oturacak yer bile bulamaz.»

«Orası öyle, Madre. Ama kağıtlarımı alıp başka bir yere kaldırırlarsa, aklım iyice karışır. Bir satır bile yazamam.»

Mrs. Upward, «Sakat olmak çok kötü bir şey,» diye açıkladı. «insan fazla bir şey yapamıyor. Emektar bir hizmetçimiz var. Ama o da iyice ihtiyarladı artık. Ancak yemeğe yetişiyor.»

Mrs. Oliver sordu. «Artrözünüz mü var?»

«Evet. Bir tür artröz. Galiba yakında eve bir hemşire almam gerekecek. Tabii bunun hiç hoşuma gitmeyeceğini de biliyorum. Başkalarından yardım beklemek ağırıma gider.»

Robin, «Madre'ciğim,» diyerek annesinin elini okşadı. «Böy1e şeyleri aklına getirme, boş yere üzülüyorsun.»

Kadın birdenbire şefkatle ona gülümsedi. Sonra da diğerlerine, «Oğlum yerine kızım olsaydı,» dedi. «Bana bu kadar itina gösterebilirdi. Robin çok düşüncelidir. Beni rahat ettirmek için çırpınıp durur.»

Ana oğul birbirlerine baktılar. Gülümsüyorlardı.

Poirot, «Artık gitmem gerekiyor,» diye yerinden kalktı. «Bir yere uğrayacağım. Sonra da trene yetişeceğim... içki için teşekkürler, Madam. Mr. Upward, oyununuzun çok başarılı olacağını umarım.»

Mrs. Oliver de, «Ben de katili hemen yakalayacağınızı umuyorum, Mösyö Poirot,» dedi.Robin Upward merakla Belçikalıya bakıyordu. «Mösyö Poirot, deminki sözlerinizde ciddi miydiniz? Bu bir şaka değil miydi?»

Yazar, «Tabii ciddi,» diye atıldı. «Kim böyle bir şaka yapar? Size bir şey söyliyeyim mi? Mösyö Poirot katilin kim olduğunu da öğrenmiş bile. Ama bunu bana söylemek istemiyor.»

Poirot da sanki katili biliyormuş ama bunu açıklamak niye tinde değilmiş gibi bir tavır takındı. «Ah, yanılıyorsunuz. Biraz önce de söyledim ya. Katilin kim olduğunu henüz öğrenmedim.»

«Haydi, haydi. Katili bildiğiniz belli, Mösyö Poirot.»

Mrs. Upward da heyecanlanmıştı. «Sözleriniz doğru mu? Bir şaka değil mi bu?»

«Kesinlikle şaka değil.» Poirot, herkese nezaketle selam vererek odadan çıktı.

Bahçe kapısına doğru giderken Robin Upward'ın tatlı sesini duydu. «Ariadne, hayatım... Adamın bıyıkları ne biçimdi görme din mi? Ya kılığı? Kimse onu adam yerine koymaz ki. Bu Poirot gerçekten usta bir detektif mi?»

Belçikalı bıyık altından güldü. «Usta bir detektif...»

Dar yolda karşıdan karşıya geçeceği sırada telaşla geriledi. Summerhayes'lerin pikabının altında kalacaktı neredeyse. Araba zangırdayarak ilerlerken direksiyonda olan Johnnie Summerhayes, «Afedersiniz...» diye bağırdı. «Trene yetişmem şart.» Bir şeyler daha söyledi. Galiba 'Covent Garden'dan söz etmişti.

Poirot da trene binecekti. Ama o Londra'ya gitmeyecekti. Banliyö treniyle Kilchester'e gitmek niyetindeydi. Müfettiş Spence'le konuşmak istiyordu. Zaten bir gece önce adama telefon ederek bunu ona söylemişti.

Belçikalı, «Trene daha vakit var,» diye düşündü. «Daha önce bir yere uğrayabilirim.»

Tepedeki büyük ve modern villanın bakımlı bahçesine girdi. Zengin Carpenter'larındı bu ev. Guy Carpenter, inşaatçıydı. Siyaset hayatına atılmaya hazırlanıyordu. Mrs. Carpenter'la da yeni evlenmişti.

Kapıyı Poirot'ya nazik ve soğuk tavırlı bir uşak açtı. «Evde kimse yok.»

«Onları bekleyebilirim.»

«Ne zaman gelecekleri belli değil.» Uşak kapıyı Belçikalı dektifin yüzüne kapattı.

Poirot, döndü. Ama birdenbire bahçe kapısına gitmekten vaz geçerek, evin yan tarafına doğru yürüdü. Köşeyi dönerken neredeyse genç bir kadına çarpacaktı. Uzun boylu kadın viz on bir manto giymişti.

Kadın, «Siz de kimsiniz?» diye söylendi. «Burada ne işiniz var?»

Poirot, nazik nazik şapkasını çıkardı hemen. «Mr. Carpenter'la konuşmak istemiştim. Ya da Mrs. Carpenter'la... Siz galiba Mrs. Carpenter'sınız?»

«Evet, öyle.» Kadının tavırları hiç de nazik değildi.

«Ben Hercule Poirot'yum.»

Mrs. Carpenter'ın yüzündeki ifadeden ünlü detektifin adını hiç duymamış olduğu anlaşılıyordu.

Poirot, «Summerhayes'lerin pansiyonunda kaldığımdan da haberi yok,» dedi kendi kendine. «Dedikoduların buraya kadar yayılmadığı belli. İşte bu ilginç bir durum.»

«Ya?»

«İkinizden biriyle görüşmem şarttı. Ama sizinle konuşmak daha hoşuma gidecek. Çünkü siz bana daha çok yardım edebi lirsiniz. Neticede ben evle ilgili bazı sorular sormak istiyorum.»

Kadın, «Yine bir anket mi?» diye homurdandı. «Ama artık o saçma sapan...» Birdenbire kendisini topladı. «İçeri gelin.»

Belçikalı için için güldü. «Tam anketlerden yakınacakken aklı başına geldi. E, tabii kocası politikacı olmaya hazırlanıyor.»

Mrs. Carpenter Poirot'yu büyük bir salona götürdü. Buranın camlı kapıları pek bakımlı olan güzel bahçeye açılıyordu. Bütün eşyalar yepyeni ve pırıl pırıldı. Ama burada bir kadının izlerini bulmak da kabil değildi. Poirot, «Mrs. Carpenter ya çok ihtiyatlı.bir kadın,» diye düşündü. «Ya da böyle şeyler onu ilgilendirmiyor.» Bir taraftan da belli etmeden genç kadını inceliyordu.

Mrs. Carpenter saçlarını uçuk sarıya boyatmış, büyük bir dikkatle makyaj yapmıştı. Menekşe rengi iri gözlerinden ne düşündüğü anlaşılmıyordu.

Kadın, «Lütfen oturun,» dedi. Birdenbire kibarlaşmıştı ve bu konuktan sıkıldığını da belli etmemeye çalışıyordu.

«Çok naziksiniz. Size geçen Kasımda öldürülen Mrs. McGinty hakkında bir iki soru sormak istiyorum.»

«Mrs. McGinty mi?» Mrs. Carpenter, öfke ve şüpheyle Poirot'ya baktı. «Anlıyamadım...»

«Onu hatırlıyorsunuz sanırım.»

«Hayır hatırlamıyorum.»

«Onun öldürüldüğünü de mi unuttunuz? Ah, evet, belki de Broadhinny, her gün bir çok kişinin kanlı bir şekilde öldürüldüğü bir köy. Bu yüzden gündelikçi kadının bir cinayete kurban olması önemli sayılmıyor. Siz de olayı unuttunuz.»

«Ah, siz cinayeti mi kasdetmiştiniz? Olayı hatırlamaz olur muyum? Ama gündelikçi kadının ismi aklımdan çıkmış.»

«Oysa o burada da çalışmış.»

«Mrs. McGinty burada hiç çalışmadı. Ben Mr. Carpenter'la üç ay önce evlendim.»

«Ama daha önce Gül villasında otururken, Mrs. McGinty de size temizliğe geliyordu. O günlerde adınız Mrs. Selkirk'tü.»

Mrs. Carpenter suratını astı. «Bütün soruların cevabını biliyorsunuz. O halde bunları sormanıza ne gerek var? Mrs. McGinty sizi neden ilgilendiriyor?»

«Ben cinayet olayını araştırıyorum...»

«Neden? Niçin benimle konuşmak istediniz?»

«Bana yararlı olacak bazı şeyler bildiğinizi düşündüm.»

«Nereden bileceğim? Mrs. McGinty yaşlı bir kadındı, gündeliğe gidiyordu. Ahmağın biriydi. Paralarını yerdeki tahtaların altına sakladığı için katil onu öldürdü. Yani kadın feci bir cinayete kurban gitti. Olay Pazar gazetelerinde okuduklarımızdan farksızdı.»

Poirot hemen atıldı. «Evet, Pazar gazetelerinde yazılanlardan farksızdı. Özellikle Pazar Arkadaşındakilerden... O gazeteyi okuyorsunuz sanırım.»

Mrs. Carpenter yerinden fırladı. Sendeleyerek bahçeye açı lan camlı kapılara doğru yürüdü. «Guy! Guy!»

Dışarıdan bir erkek sesi geldi. «Efendim, Eve?»

«Hemen buraya gelir misin?»

Uzun boylu bir adam kapının önünde belirdi. Otuz beş yaşlarında kadardı.

Eve Carpenter, «İçeride bir yabancı var,» diye açıkladı. Sesi hem telaşlı ve hem de öfkeliydi. «Bana geçen yıl işlenen o iğrenç cinayet konusunda sorular sormaya kalktı. Yaşlı gündelikçi kadının ölümü konusunda. Öyle şeyler beni sarsıyor. Bunu sen de biliyorsun, Guy.»

Adam içeri girerken kaşları çatılmıştı. «Ne oluyor? Karımı niçin rahatsız ediyorsunuz?» Rengi uçuk, yüzü de bir atınki gibi uzundu. Tavırlarından kendisini pek beğendiği ve önemsediği anlaşılıyordu.

Ondan hiç hoşlanmayan Poirot, «Mrs. Carpenter'ın araştırmalarımda bana yardım edeceğini sanmıştım,» dedi. «Yoksa öyle kibar bir hanım efendiyi rahatsız etmeyi hiç istemem.»

«Araştırmalar mı? Ne araştırması?»

Mrs. Carpenter, «Evet,» diye bağırdı. «Bunu ona sor bakalım!»

Belçikalı detektif, «McGinty olayı yeniden ele alındı,» diye açıkladı.

«Laf! O olay çoktan kapandı.»

«Hayır, kapanmadı. Bu bakımdan yanıldığınızı söyleyebilirim.»

Guy Carpenter'ın yüzünde şüphe dolu bir ifade belirdi. «Polis olayı yeniden soruşturmaya mı başladı? Haydi oradan! Her halde polis olduğunuzu iddia edecek değilsiniz.»

«Etmeyeceğim. Ben ayrı bir soruşturma yapıyorum.»

Eve Carpenter haykırdı. «Bu adam gazeteci, Guy. O adi, paçavra gibi Pazar gazetelerinin birinde çalıştığını söyledi.»

Kocasının tavırları değişti. Daha dostça bir tavırla ve ihtiyatla, «Cinayet gibi şiddet olayları karımı çok rahatsız eder,» diye açıkladı. Siyasete atılacağı için gazetecilerle dost geçinmesi gerektiğini hatırlamıştı anlaşılan. «Eve çok duyguludur. Ayrıca o size bilgi de veremez. Çünkü gündelikçi kadını tanımıyordu.»

Eve Carpenter, «O kadın aptaldı,» dedi. «Bunu demin ona söyledim.» Durakladı sonra da öfkeyle ekledi. «Mrs. McGinty yalancıydı da.»

Poirot mırıldandı. «İşte bu çok ilginç. Mrs. McGinty'nin yalancılığı bir ip ucu sağlayabilir.»

Genç kadın, «Nasıl?» diye homurdandı.

Belçikalı, «Belki bundan yararlanarak cinayetin gerçek nedenini ortaya çıkarırız,» diye cevap verdi. «Benim öğrenmeyi en çok istediğim şey de bu.»

Guy Carpenter hatırlattı. «Kadının paraları çalınmıştı ya! Daha başka ne sebep arıyorsunuz? Neden o paralardı.»

Poirot, «Demek siz böyle düşünüyorsunuz,» diyerek ayağa kalktı. «Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Tabii böyle olayları hatırlamak kimsenin hoşuna gitmez.»

Guy Carpenter, hemen, «Olay pek feciydi,» dedi. «Karım da cinayeti hatırlamak istemiyor. Zaten, bizim bu konuda hiçbir bilgimiz yok. Bu yüzden size yardım etmemiz imkansızdı.»

«Ama bana yine de yardım ettiniz.»

«Efendim?»

«Belçikalı detektif, «Mrs. McGinty yalancıymış,» diye mırıldandı. «Bu önemli bir nokta. Mrs. Carpenter, kadın ne tür yalanlar söylerdi?»

Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Eve Carpenter, «Şey...» dedi. «Bilmem ki... Şey, yani, unuttum...» Hem kocasının hem de Poirot'nun kendisine dikkatle baktıklarını farkederek ekledi. «Saçma sapan yalanlar... Köyde oturanlarla ilgili uydurmalar...»

Yine odaya derin bir sessizlik çöktü.Poirot, «Anlıyorum...» diye mırıldandı. «Kadın iftira atıyordu herkese!»

Genç kadın, telaşla, «Hayır, hayır,» diye cevap verdi. «Ben bunu kastetmedim. Mrs. McGinty dedikoducu bir kadındı...»

Belçikalı tekrarladı. «Dedikoducu bir kadındı...» Eğilerek kadını selamladı.

Guy Carpenter, Poirot'yla birlikte dışarı çıktı. «Siz hangi gazetede çalışıyorsunuz? Hangi Pazar gazetesinde?»

Poirot kelimelerini itinayla seçti. «Hanım efendiye Pazar Arkadaşından söz ettim...»

«Pazar Arkadaşı...» inşaatçının yüzünde düşünceli bir ifa de belirmişti. «Ben o gazeteyi takip etmem pek.»

«Bazan ilgi çekici yazı dizileri yayınlanıyor. Yazılar ve fotoğraflar... İyi günler, Mr. Carpenter.»

Poirot daha sonra bahçe kapısında durarak villaya baktı. «Garip... Gerçekten garip...»

* * *

Müfettiş Spence, «Bence çok önemli bir ipucu bulmuşsunuz, Mösyö Poirot,» dedi. «Ama bu yeterli değil.»

Belçikalı, «Biliyorum,» diye cevap verdi. «Bir ipucunu destekleyecek başka kanıtlar bulunması gerekiyor. Yoksa bundan hiç yararlanamayız.»

«O gazeteyi farketmem gerekirdi.»

«Kendinizi boş yere suçluyorsunuz. Cinayet olayı ilk bakışta gayet basitmiş gibi gözüküyordu. Yaşlı bir kadın parası yüzünden

öldürülmüştü. Katil, kurbanının odasını karıştırmış ve onun biriktirdiği parayı almıştı. Gazeteyi incelemeniz için bir neden yoktu ki.»

Spence ısrarla, «O gazeteyi farketmem gerekirdi,» dedi. «Ya o mürekkep meselesi.»

«Ama ben de bunu sadece bir rastlantı sonucu öğrendim.»

«Fakat bu konunun önemli olduğunu da sezdiniz...» Spence içini çekerek, Belçikalı hafiyeyle aralarındaki masaya dört fotoğrafı dizdi. «İşte istedikleriniz... Bunlar Pazar Arkadaşı gazetesin de çıkan resimler. Beiki gazetedeki kadar bulanık değiller ama yine de bir yararları olacağını sanmıyorum. Baksanıza ne kadar eskiler, iyice sararmışlar. Sonra kadınların saçlarına verdikleri biçimler onların yüzlerini iyice değiştirir. Fotoğraflar profilden olsaydı, o zaman onlardan daha iyi yararlanabilirdik. Çünkü profiller değişmez. Kulakların biçimi de öyle...»

«Şimdi... Bir konuda aynı şekilde düşünüyoruz sanırım. Vera Blake'den şüphelenmemiz yersiz.»

«Evet... Vera Blake, köye yerleşseydi herkes onun kim olduğunu hemen öğrenirdi. Çünkü kadın başına gelenleri her önüne <gelene anlatmaya meraklıymış.»

«Peki, ya diğerleri? Onlar hakkında bilgi topladınız mı?»

«Kabil olduğu kadar... Eve Kane, Craig mahkum edildikten kısa bir süre sonra adını değiştirerek, İngiltere'den uzaklaşmış. Onun yeni ismini de biliyorum. Hope... Bu 'umut' anlamına geliyor tabii. Ne sembolik!»

Poirot ekledi. «Ve romantik! Ünlü şairlerinizden birinin şiiri aklıma geldi. 'Güzel Evelyn Hope öldü...' Eve Kane de bu dizeyi hatırladı sanırım... Ah, evet. Eve Kane'in adı Evelyn'miymiş?»

«Galiba... Ama herkes onu 'Eve' diye çağırırmış. Bir şey daha var, Mösyö Poirot. Gazetedeki yazılarla polisin Eve Kane hakkındaki fikirleri taban tabana zıt.»

Poirot, bir kahkaha attı. «Polisin fikirleri mahkemede kanıt sayılmıyor. Ama insan bunlara güvenebilir. Bana polisin Eve Kane hakkındaki yargısını açıklar mısınız, dostum?»

«Eve Kane, halkın sandığı gibi saf ve masum bir melek değilmiş. O dava sırasında ben çok gençtim. Müfettiş Trail'in em rinde çalışıyordum. Onun kız hakkında söylediklerini hiç unutmadım. Soruşturmayı Müfettiş Trail yönetiyordu. Katilin aslında Eve Kane olduğuna da inanıyordu ama kanıt bulamadı. Bana sık sık, 'Adamın karısını ortadan kaldırmayı isteyen Eve Kane diyordu. Bu cinayeti tasarladı ve şahane planını da uyguladı. Her halde Craig bir akşam evine döndüğü zaman küçücük melek gibi sevgilisinin sorunu kökünden çözümlemiş olduğunu anladı. Eve Kane her halde polise Mrs. Craig'in doğal nedenlerle öldüğünü yutturabileceğine de inanıyordu. Ama Craig, müthiş bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarını anladı. Endişesinden deliye döndü Karısının cesedini parçalayarak bodrumdaki o yere gömdü. Bir taraftan da kafasında bir plan tasarlamaya çalıştı. Mrs. Craig'in dışarıda öldüğü izlenimini yaratmaya çalışacaktı. Ama sonunda gerçek ortaya çıktı. Adam da o zaman suçu üzerine aldı. Eve Kane'in durumu bilmediğini söyledi.» Spence bir an durdu. Sonra da, «Eve Kane'in suçunu kanıtlamak imkansızdı,» diye omzunu silkti. «Zehir evdeydi. Bunu Eve Kane de Mrs. Craig'e vermiş olabilirdi, adam da. Kız, mahkemede iyi rol yaptı. Saf, masum, dehşetle sarsılan bir kızcağız rolünü. Aslında fevkalade bir oyuncuydu o... Demin de söylediğim gibi Müfettiş Trail onun katil olduğundan emindi. Ama bir tek kanıt bile bulamadı. Belki bu hikaye işinize yarar. Mösyö Poirot. Ama bunların hepsi de tahmin. Ortada kesin kanıt yok.»

«Verdiğiniz bilgi yine de yararlı. Mesela şimdi o 'talihsiz kadınlar'dan en az birinin sadece mutsuz değil, aynı zamanda da soğukkanlı bir katil olduğunu biliyorum. Eve Kane işe böyle başladığına göre, her halde sıkıştığı zaman başkalarını da öldürmekten geri kalmayacaktı... Şimdi sıra Janice Courtland'de.... Onun hakkında ne biliyorsunuz?»

«Dosyaları inceledim, Mösyö Poirot. Bana sorarsanız Ja nice Courtland'ı asmaları gerekirmiş. Onun kocası gerçekten iğrenç bir insanmış. Ama kadın da adama layık bir yaratıkmış açıkçası. Janice, o toy genci tuzağına düşürmüş. Onu kocasını öldürmeye zorlamış. Ama aslında o zavallıyla evlenmeyi düşündüğü bile yokmuş. Başka

planları varmış, Janice'in, Hem kocasının servetinin kendisine kalmasını, hem de başka bir zenginle evlenmeyi planlıyormuş.»

«O zengin adamla evlenebilmiş mi bari?»

Spence, «Bu konuda hiçbir bilgi yok,» dedi.

«Gazetenin yazdığına göre o da. İngiltere'den ayrılmış. Sonra ne olmuş acaba?»

Müfettiş, «Bu bakımdan da bir şey öğrenemedim,» diye cevap verdi. «Kadın yargılanmadığı için elini kolunu sallayarak bu radan gitmiş.»

Poirot, Dr. Rendell'in sözlerini düşünüyordu. «İnsan Janice'e bir toplantıda rastlayabilir.»

«Tabii.»

Belçikalı detektif sonuncu resmi aldı. «Zavallı Lily Gamboll... O ne oldu?»

«Yaşı küçük olduğu için yargılanmadı. Onu bir ıslahevine yolladılar. Daha çok okula benzeyen modern bir yere. Orada örnek bir şekilde davrandı. Çalışkan ve azimljydi. Steno ve daktilo öğrendi. Çalışacak yaşa erişince, ona bir iş buldular. Kız bu bakımdan da başarılı oldu. Daha sonra da irlanda'ya gitti. Mösyö Poirot, bence Lily Gamboll'dan şüphelenmemiz için bir neden yok.

Dürüst bir genç kız halini aldı o. Neticede Lily on iki yaşın dayken, öfkelendiği için o suçu işledi. Bu kadar yıl sonra ondan şüphelenmemiz mantıksızlık olur.»

Poirot başını salladı. «Lily, halasını satırla öldürdü. Mrs. McGinty' nin katili de kadının başına yine satıra benzeyen bir şeyle vurdu. İşte bu yüzden Lily Gamboll'un da üzerinde durmak zorundayım.»

«Haklısınız... Eh, biraz da sizden söz edelim, Mösyö Poirot. Sizi ortadan kaldırmaya kalkışmamalarına seviniyorum.»

Belçikalı bir an durakladı. «Şey... Kalkışmadılar.»

«Açıkçası Londra'da yaptığımız o konuşmadan sonra zaman zaman endişelere kapıldım. Sizi tehlikeye atmış olabilirdim. Ney-se, başınıza bir felaket gelmedi.»

Poirot, not defterini çıkardı. «Hım... Eve Kane yaşıyorsa, bugün altmışına merdiven dayamış olması gerekiyor. Pazar Arkadaşının günlük hayatını ve 'sevgili anneciğini' anlattığı kızı ise herhalde otuz yaşında... Lily Gamboll da öyle... Janice Courtiand ise ellisine basmak üzere... Şimdi köyde bu yaşta olan kadınların üzerinde durmamız gerekiyor. Özellikle Mrs. McGinty'ni n yanında çalıştığı kimselerin.»

«Tabii.»

«Broadhinny'dekileri yaş gruplarına ayıracak olursak... önce Wetherby'leri alalım. Mrs. McGinty öldüğü günün sabahı Wetherby'lerdeymiş. Mrs. Wetherby'nin yaşı Eve Kane'inkine uygun. Kızı da var. Deirdre Henderson'un yaşı da Eve Kane'in kızınınki ni tutuyor. Köydekiler, kızın kadının ilk kocasından olduğundan söz ediyorlar.»

«Mrs. Wetherby resimdeki kıza benziyor mu?»

«O resimlere bakarak bir sonuç çıkarmak imkansız, dostum. Aradan uzun yıllar geçmiş. Yalnız, Mrs. Wertherby'nin gençliğin de çok güzel olduğu anlaşılıyor. Tabii kadın bitkin bir hasta pozunda. Ama yanılmıyorsam Eve Kane'in de çok zayıf nahif olduğunu düşünürlermiş. Mr. Wetherby'e gelince... Soğuk ve çekil mez bir adam o. Deirdre'nin annesini çok sevdiği belli. Üvey babasından ise nefret ediyor. Deirdre, Mr. Wetherby'nin annesinin, geçmişte yaptıklarını öğrenmesini engellemek için Mrs. McGinty öldürmüş olabilir. Kadın da aynı nedenle cinayet işlemiştir belki de. Mr. Wetherby ise şerefine leke sürülmemesi için. Şeref yüzünden cinayet işlendiği görülmemiş bir şey değil. Şunu da unutmayın: herkes Wetherby'lerin şerefli ve saygıdeğer insanlar olduklarına inanıyor.»

Spence, «Cinayetle gazetede çıkan yazı ve resimler arasında bir bağ olup olmadığını kesinlikle bilmiyoruz,» dedi. «Ama var sa o zaman ben en çok Wetherbyl'erin üzerinde dururum.»

«Köyde Eve Kane yaşında bir kadın daha olduğunu unutuyorsunuz. Mrs. Laura Upward bu. Kadın aslında Eve Kane diyelim. Ama Laura Upward Mrs. McGinty'i öldürebilir miydi? O hasta.

Artrözü var. Bu yüzden ancak tekerlekli iskemleyle ortalıkta dolaşabiliyor.»

«Ah, romanlarda tekerlekli sandalyeyle dolaşanların aslın da sakat olmadıkları sonunda anlaşılır.» Spence sanki bu hikaye lere imreniyormuş gibi konuşmuştu. «Ama gerçek olaylar için aynı şey söylenebilir mi?»

Poirot sözlerini sürdürdü. «Sonra Laura Upward biraz despot. Çok otoriter ve sert. Yanılmıyorsam kadın kimseye rica etmiyor, yalvarmıyor. Karşısındakine istediğini zorla yaptıran bir tip. Oysa Eve Kane pek uysalca davranırmış. Ama tabii insanlar yaşlandıkça huyları da değişir, ileri yaşlarda kimselerin despotlaştıkları da çok görülmüş bir şeydir.»

Spence, «Haklısınız,» diye başını salladı. «Mrs. Upward da bir katil adayı ama buna pek ihtimal de vermiyoruz, öyle değil mi? Başka kim var? Janice Courtland'a ne dersiniz?»

«Köyde onun yaşında kimse yok sanırım.»

«Ya kadın estetik ameliyat yaptırarak gençleştiyse?... Özür dilerim, Mösyö Poirot. Size takılıyordum.»

«Broadhinny'de yaşı otuz civarında üç kadın olduğunu biliyoruz. Demin de söylediğim gibi, Deirdre Henderson. Doktorun karısı Shelagh Rendell. Ve Mrs. Carpenter. Onlardan biri Eve Kane'in kızı olabilirler. Ya da Lily Gamboll.»

«Evet, yaşları uyuyor. Ama diğer nitelikler?»

Poirot, «Eve Kane'in kızının nasıl bir insan olduğunu bilmiyoruz,» diye içini çekti. «0 belki uzun boylu, belki de kısa. Sarışın da olabilir, esmer de. Demin Deirdre Henderson'u inceledik. Şimdi Mrs. Rendell'le Mrs. Guy Carpenter'ın üzerinde duralım. Bir kere Mrs. Rendell'in bir şeyden korktuğu belli.»

«Yani o sizden mi korktu?»

«Galiba.»

Müfettiş, «Bakın bu ilginç,» diye başını salladı. «Mrs. Rendell, Lily Gamboll olabilir. Eve Kane' in kızı da. O sarışın mı? Yoksa esmer mi?»

«Sarışın.»

«Lily de sarışındı.»

«Mrs. Carpenter da sarışın, dostum. Makyaj konusunda çok tısta. İnsan bu yüzden kadın güzel mi, yoksa çirkin mi anlıyamıyor. Ama gözleri şahane. Menekşe rengi, iri.» Belçikalı detektif durdu bir an. «Kadın kocasını çağırmak için kapıya koşarken onu güzel bir pervaneye benzettim... Sendeleyerek eşyalara çarptı. Ellerini kör gibi öne doğru uzatmıştı.»

Spence, hoş görüyle, «Çok romantiksiniz...» diye mırıldandı. «Güzel bir pervane... Menekşe rengi şahane gözler.»

Poirot itiraz etti. «Ben hiçbir zaman romantik olmadım. Arkadaşım Hastings gerçekten romantik ve duyguludur. Bense her zaman mantığa önem veririm... Demin beni yanlış anladınız, Mr. Spence. Gözlerinin güzelliğiyle övünen bir kadın kolay kolay gözlük takmaz.» Parmağıyla bir resme vurdu. Lily Gamboll'un fotoğrafıydı bu.

Kız çirkin ve gözlüklüydü...

«Ah, demek böyle? Eve Carpenter'ın Lily Gamboll olduğunu sanıyorsunuz.»«Ben yalnızca ihtimalleri sıralıyorum. Size durumu özetleyeceğim, Mr. Spence. Mrs. McGinty öldüğü sırada Guy Carpenter'la genç kadın henüz evli değillerdi. Mrs. Eve Selkirk ilk kocası öldüğü için dul kalmıştı ve küçük bir evde oturuyordu. Parası yoktu pek ama geleceği parlak sayılırdı. Çünkü çok zengin bir adam. olan Guy Carpenter'la evlenmek üzereydi. Carpenter ise kendisini beğenmiş bir adamdı ve siyasete atılmayı da planlıyordu... Bütün bunlar gerçek, işin varsayım yönüne bakalım şimdi de. Guy Carpenter, nişanlısının çocukken halasını satırla öldüren ve gazetelerde boy boy resmi çıkan, fakir mahallesinden, çirkin, acaip bir kız olduğunu öğrenseydi ne yapardı? Ya da onun hey keli Mumyalar Müzesini süsleyen ve yirminci yüzyılın en ünlü katili sayılan Craig'in kızı olduğunu? Guy Carpenter o zaman hiçbir şeye aldırmaz ve Eve Selkirk'le evlenir miydi? Belki şimdi, 'Genç kadını sevdiğini göre herhalde evlenirdi,' diye cevap vereceksiniz. Ama Guy Carpenter'ın karakterini bir düşünün. O çıkarlarını kollamasını iyi bilen, bencil, hırslı, işine geldiği zaman nazikleşiveren bir adam...

Eve Carpenter da bunun farkında olmalı. Herhalde kadın nişanlılık süresinde Guy Carpenter kendisi hakkında kötü bir dedikodu duyduğu takdirde adamın evlenmekten vaz geçeceğini de biliyordu.»

«O halde Mrs. Carpenter'ın katil olduğuna inanıyorsunuz.»

«Demin de söylediğim gibi ben sadece ihtimalleri inceliyorum. Mrs. Carpenter benimle karşılaştığı zaman çok endişelendi. Sonra da ihtiyatlı davrandı.»

«Anlıyorum. Bu şüphe uyandıran bir şey.»

«Ama diğer taraftan ortada önemli bir neden de olmayabilir. Belki genç kadın, ilk kocasının ölümünden sonra biraz uygunsuzca davrandı. Aslında olay öyle önemli de değildi. Ama kadın bunun kocasının kulağına gitmesini istemez. Mrs. Carpenter, 'Mrs. McGinty, yalancının biriydi!' diye bağırdı. Her halde bunun önemli bir sebebi vardı.»

Spence, burnunu kaşıdı. «Siz ne düşünüyorsunuz. Mösyö Poirot?»

Müfettiş, «Bir tek kesin kanıt bile yararlı olurdu,» diye başını salladı. «Ya da ortaya şüpheli bir durum çıksaydı... Şu ara sadece bazı varsayımlar yürütebiliyoruz, işte o kadar. Zaten onlar da pek akla yakın değil. Sıraladığımız nedenler yüzünden cinayet işlenir mi?»

Poirot, «insanlar saygıdeğer kimseler sayılmayı çok isterler,» dedi. «Şereflerine leke sürülmesi hiç hoşlarına gitmez. Bir kadın düşünün. Evli. Belki kocasıyla mutlu da olmuş. Ama geçmişi karanlık. Bu yüzyılın en ilgi çeken cinayet olayına karışmış. Kızı, gazetelerin günlerce söz ettikleri bir katilin çocuğu. Ama sırrını bilen yok. Sonra günün birinde bir gündelikçi durumu anlıyor. Kadın, kocası geçmişini öğrendiği takdirde intihar etmeyi düşünüyor. Ya da kızı babasının kimliğini öğrendiği takdirde. Ama sonunda, 'Ben neden intihar edeyim?' diyor. 'McGinty'i or tadan kaldırırım olur biter.'»

Spence, «öyleyse,» dedi. «Siz Wetherby'lerin üzerinde duruyorsunuz.»

«Yok canım. Yalnız varsayımımıza en çok o aile uyuyor. Ama bu da önemli değil. Bana sorarsanız, Mrs. Upward, Mrs.

Wetherby'den daha kolaylıkla cinayet işleyebilir. Cesur, metin, azimli, oğlunu çok seviyor. Robin'in geçmişini öğrenmemesi için her şeyi yapabilir. Yani onun babasıyla evlenmeden, saygıdeğer bir kadın halini almadan önce başından geçenleri.»

«Mösyö Poirot, sizce Robin Upward, annesinin geçmişini öğrendiği takdirde fazla sarsılır mı?»

«Sanmıyorum. Robin Upward, modern, bencil, alaycı, şüpheci. Annesine de tapmıyor. Yani o James Bentley gibi değil.»

«Laura Upward aslında Eve Kane, diyelim. Robin Upward bunu kimsenin öğrenmemesi için Mrs. McGinty'i öldürür müydü dersiniz?»

«Ah, sanmıyorum! Mrs. McGinty'i öldürmezdi o. Aksine bu olaydan yararlanmaya kalkışırdı. Buna 'güzel bir reklam' gözüyle bakar ve hatta annesinin geçmişini gazetecilere de açıklardı. Robin Upward bir tek şey yüzünden birini öldürebilir. Sırf çıkarları için. Sevgi ya da şeref ona vız gelir.»

Spence, «Şüpheliler listesi de çok kabarık,» diye yakındı.

«Zamanla listedeki isimleri sileceğiz.»

Poirot, Müfettişle neşeli neşeli vedalaştı ama asrıncfa hiç de keyifli değildi. O da Spence gibi zamanın hızla akıp gittiğinin farkındaydı. Zaman zaman da, «Ya katil yine de James Bentley'se,» diye de endişeleniyordu.

Belçikalı detektif Kilchester istasyonunda treni beklerken yine Bentley'i düşünüyordu. Peron çok kalabalıktı. Çünkü o gün panayır vardı Kilchester'de.

Poirot, «Hah, tren de geliyor,» diyerek ileriye bakmak için eğildi. Ama aynı anda biri onu hızla itti. Belçikalı boş bulundu.

Dengesini kaybederek sendeledi. Az kalsın gürültüyle yaklaşan lokomotifin önüne yuvarlanıyordu. Ama yanında bekleyen bir ycicu, son anda onu çabucak tuttu. Ve telaşla geri çekti.

«Tanrım! Başınız mı döndü?» İri yarı bir gençti o. «Az kalsın trenin altına düşecektiniz.»

«Çok teşekkür ederim. Size ne derin bir minnet duyduğumu anlatamam...»

«Kendinizi biraz topladınız mı? Trene binmeniz için size yardım edeyim mi?»

Belçikalının bacakları titriyordu. Genç adamın yardımıyla trene bindi. Bir kompartmanda boş bir yer bularak oraya çökercesine oturdu.

«Çok ihtiyatsızca davrandım,» diye düşünüyordu. «Köydekilerle birer birer konuştum. Söylediklerim içlerinden birini çok korkuttu. 0 cinayetin yeniden incelenmesini istemiyordu.»

Poirot, Broadhinny'e eriştiği zaman doğru istasyondaki tele fon kulübesine gitti. Müfettiş Spencer'i aradı. «Ah, siz misiniz dostum? Beni dikkatle dinleyin. Size şahane bir müjde vereceğim. Biri demin beni öldürmeye çalıştı.»

Spence, bağırırken Belçikalı memnun memnun gülümsedi. Sonra da, «Yaralanmadım, canım,» diye cevap verdi. «Ama az kalsın trenin altına yuvarlanıyordum... Ne yazık ki beni kimin İttiğini görmedim. Ama onu yakalayacağımdan emin olabilirsiniz. Artık doğru iz üzerinde olduğumuz kesin.»

* * *

Memur, elektrik saatini kontrol ederken bir taraftan da Carpenter'ların soğuk tavırlı ve kendini beğenmiş uşaklarıyla konuşuyordu. «Dün gece Kilchester'deki toplantıya gittin mi? Mr. Carpenter'ın konuşması şahaneymiş. Belki bu sefer seçilir. Mr. Carpenter'ı o toplantılara sen mi götürüyorsun?»

«Hayır. Çoğu zaman arabasını kendisi kullanıyor. Buna meraklı.»

«Ya Mrs. Carpenter? 0 da araba kullanıyor mu?»

«Evet ama otomobili fazla hızlı sürüyor.»

«Kadın şoförler öyledir. Mrs. Carpenter da dün geceki toplantıda kocasının konuşmasını dinledi mi? Yoksa o siyasetten nefret mi ediyor?»

Uşak güldü. «Sanki siyasete pek meraklıymış gibi davranıyor. Ama dün geceki toplantıdan sıkılmış sanırım. Başının ağrıdığını söyleyerek, orta yerde çıkmış.»

«Ya?...» Elektrikçi sigortalara bir göz attı. «Eh, tamam...»

Memur, villadan ayrılır ayrılmaz tavırları da değişti. Adam, not defterini açarak bir şeyler yazdı.

«C. dün gece arabasıyla eve yalnız dönmüş. On buçuk sularında. Söz konusu olan saatte belki de Kilchester istasyonundaydı. Mrs. C. Toplantıdan erken çıkmış ama eve kocasından ancak on dakika önce gelmiş. Trene bindiğini söylemiş.»

Defterin o sahifesinde bir not daha vardı.

«Dr. R. dün gece Kilchester yolu üzerindeki bir hastasına yitmiş. Söz konusu olan saatte belki de Kilchester istasyonundaydı. Mrs. R. güya odasındaymış ve kimseyle konuşmamış.

Onun küçük bir arabası olduğunu öğrendim.»

* * *

Sarı Salkım villasında Robin Upward'la Mrs. Ariadne Oliver çalışıyorlardı.

«Bunun ne şahane bir cümle olduğunu anladın sanırım?» Robin'in sesi heyecanlıydı.

Mrs. Oliver, parmaklarını üzgün üzgün kır saçlarının arasına soktu. «Evet, evet, anladım.»

«Tabii senin memnun olmanı istiyorum, hayatım.» Kendi kendisini aldatmasını iyi bilen bir insan dışında hiç kimse romancının memnun olduğunu düşünemezdi. Robin, keyifle ekledi. «Yani anlatmak istediğim şu... Bu delikanlı...»

Mrs. Oliver, tiyatro yazarının sözünü kesti. «Hangi delikanlı? Adam altmışında.»

«Sahi mi? Olamaz!»

«Adam altmışında.»

«Ah, ama ben kahramanımızı öyle hayal etmiyorum ki... O otuz beşinde.»

«Rcbin, ben otuz yıldan beri adamın maceralarını yazıp duruyorum. Detektif daha birinci romanımda otuz yaşlarınaaydı.»

«Ama şekerim, kahramanımız altmışındaysa onunla İngrid arasında bir aşk söz konusu olamaz ki.»

«Tabii olamaz.»

«Hah şöyle!» Robin'in sesi zafer doluydu. «Bu yüzden detektifin otuz beşinde olması şart.»

«O zaman adam Sven Hjerson olmaktan da çıkar zaten. Kahraman, otuz beşinde bir Norveçlidir, diyelim de bu iş de bitsin.»

«Ah, hayatım, olur mu hiç? Sven Hjerson oyunun temeli. Milyonlarca okuyucun ona bayılıyor. Şimdi de Sven'i seyretmek için tiyatroya doluşacaklar.»

«Ama okuyucularım Sven'in nasıl bir tip olduğunu da biliyorlar. Norveçli bir genç yaratıyor, sonra da ona Sven Hjerson adını veriyorsun. Bu olacak iş mi?»

«Ariadne, sevgilim, sana bu noktaları daha önce de anlattım ya. Bizimki roman değil bir oyun, şekerim. Ve aşk da çok ger ekli. Sven Hierson'la İngrid 'in birbirlerine aşık olduklarını belirterek.»

«Sven Hjerson kadınları küçümser.» Mrs. Oiiver'in sesi pek soğuktu.

«Ariadne, hayatım, Sven'i bir hötöröf yapamayız, değil mi, canım? Bunun öyle ağır bir eser olmadığını sen de biliyorsun. Bu hafif, havalı.»

«Havalı» sözleri romancıyı çok etkiledi. «Bern biraz çıkacağım. Hava almak istiyorum.»

«Ben de seninle geleyim mi?» Robin'in sesi şefkat doluydu.

«Yok, yok...»

«İyi ya... Ben de Madre'nin içkisini hazırlarım. Şirin şey, bizimle birlikte çalışamadığı için biraz kırıldı. Çünkü herkesin sadece kendisiyle ilgilenmesini ister... Şekerim, oyun üzerinde iyi çalışıyoruz. Büyük bir başarı kazanacağımıza inanıyorum.»

Mrs. Oliver, genç adamı öfkeyle süzdükten sonra İtalya'dan aldığı eski, süslü pelerinine sarıldı. Hızla dışarı çıktı.

Yokuştan inerken, kendi kendine, «Mösyö Poirot'nun cin ayetiyle ilgileneceğim,» diyordu. «O zaman basımdaki bütün dert leri de unutabilirim. Şimdi köydekileri tek tek inceleyeceğim.»

Mrs. Oliver, postahaneye girerek Mrs. Sweetiman'dan elma aldı. O arada kadınla gevezelik de etti. Mrs. Upward'lara konuk geldiğini, Sarı Salkım villasında kaldığını söyledi.

Mrs. Sweetiman, «Biliyorum,» dedi. «Londra'dan geldiniz ve detektif romanları yazıyorsunuz. Kitaplarınızı biz de satıyoruz.»

Mrs. Oliver, kitaplara baktı. Çocuk patikleri bunları yarı gizliyordu. «ikinci Balık Cinayeti'... Eh, bu fena sayılmaz. 'Öldürülen Kedi.' Ah, ah... Bu romanda zehirli okları atmak için kullanılan borunun yirmi beş santim olduğunu yazmışım. Ama aslında onlar yüz seksen santim olurlarmış. Upuzun bir şey! Buna ne gerek var? Ama müzede çalışan bir memur bana yazdığı mektupta, 'Korkunç bir hata yapmışsınız,' diyordu. Galiba insanlar kitapları sırf hataları bulabilmek için okuyorlar... 'Genç Kız öldü.' Ay, ne saçmaydı bu! Zehiri suda eritmiştim. Oysa o maddenin suda erimesi imkansızmış. işte bir hata daha. Hikaye de olacak gibi değildi. Sven Hjerson, esrarı çözünceye kadar sekiz kişiyi öldürmek zorunda kaldım.»

Bu ilginç açıklamalar Mrs. Sweetiman'i etkilemedi. «Kitaplarınız çok aranıyor. Ama ben zamanım olmadığı için hiçbirini de okuyamadım.»

Mrs. Oliver, «Köyde de bir cinayet işlenmiş sanırım,» dedi.

«Evet, geçen Kasımda...»

«Cinayet olayını incelemek için bir detektif de gelmiş galiba.»

«Evet. Uzun Mera'da kalan ufak tefek yabancıyı kasdediyorsunuz sanırım.» Mrs. Sweetiman sözlerini tamamlamadı.

Çünkü dükkana yeni bir müşteri girmiş, pul almak istiyor du. Kadın postahane tarafına gitti.» Günaydın, Miss. Henderson. Bugün hava pek sıcak...»

«Gerçekten...»

Mrs. Oliver merakla baktı. Ama Deirdre' nin arkası dönüktü. Kız, bir köpeği de kucağına almıştı.

Mrs. Sweetiman, «Anneniz nasıl?» diye sordu.

«Oldukça iyi sayılır. Ama sokağa pek çıkamıyor.»

Deirdre Henderson, dükkandan ayrılır ayrılmaz, Mrs. Oliver, «Mrs. Wetherby hasta sanırım,» dedi.

«Galiba...» Mrs. Sweetiman'ın sesinde hem alay, hem öfke var gibiydi. «Her insan hastalanır. Ama bazıları yatacak zaman bulamazlar.»

Romancı, «Haklısınız,» dedi. «Ben de öyle düşünüyorum. Mrs. Upward'a da bacaklarını çalıştırmasını öneriyorum. Böylece durumu daha düzelebilir.»

«Mrs. Upward istediği zaman yürüyebiliyormuş. Öyle diyorlar.»

Mrs. Oliver, «Bu dedikodu kimden çıktı acaba?» diye düşündü. Sonra da buldu. «Mrs. Upward'ın hizmetçisi Janet mi diyor bunu?»

Mrs. Sweetiman, «Janet Groom biraz aksi bir kadındır,» diye cevap verdi. «Ama bazan ona hak veriyorum. Zavallının romatizması var. Zaman zaman sancısı tutuyor. Ama zenginler romatizma oldular mı buna 'artröz' adını veriyor ve tekerlekli iskemlelere yerleşiyorlar.»

«Hakkınız var...» Mrs. Oliver elmalarını alarak dükkandan çıktı. Deirdre Henderson'a yetişmek niyetindeydi. Bunu da başardı. Çünkü kızın hem şişman ve hem de yaşlı olan köpeği pek ağır gidiyordu.

Romancı, insanların köpekleri sayesinde çabucak dost olabileceklerine inanırdı. Bu yüzden, Deirdre'nin köpeğine bakarak, «Ah, canım,» dedi. «Ne de şirinsin.»

Deirdre sevindi. «Gerçekten öyledir. Sevgili Ben...»Mrs. Oliver, sordu. «Aksi mi o? Bu cins köpekler kavgacı olurlar.»

Pek de güzel olmayan, iri yarı kız, «öyle,» dedi. «Ben'i tasmasız gezdiremiyorum.»

«İyi ediyorsunuz...»

«Siz, Ariadne Oliver değil misiniz?» Deirdre'nin sesinde garip bir heyecan vardı.

«Evet. Sarı Salkım villasında misafirim.»

«Biliyorum... Robin geleceğinizden söz etmişti. Romanlarınızı ne kadar beğendiğimi anlatamam.»

Mrs. Oliver her zamanki gibi utancından kızardı. «Şey... Memnun oldum...»

«Ama eserlerinizin hepsini okuyamadım. An nem polisiye romanlardan hoşlanmaz. Fazla duyguludur o. Oysa ben o tür eserleri çok severim.»

«Köyde gerçek bir cinayet vakası olmuş sanırım. Kadın, hangi evde oturuyordu. Şuradakinde mi?»

Deirdre, boğuk bir sesle, «Şuradakinde...» diye mırıldandı.

«Gören de o evde cinayet işlenmiş olduğuna inanamaz.»

«Doğru...»

Mrs. Oliver, «Kadın gündelikçiydi değil mi?» dedi. «Katil onun paralarını çaldı.»

«Pansiyoner... Mrs. McGinty, paralarını tahtaların altına saklamıştı.»

«Sahi mi?»

Deirdre birdenbire bağırdı. «Belki de katil o değildi!.» Bir an durdu. «Köye ufacık tefecik, gülünç halli bir yabancı geldi. Adı Poirot galiba.»

«Hercule Poirot yakın ahpabımdır.»

«O gerçekten detektif mi?»

«Hem de çok ünlü bir detektif.»

«Belki Poirot onun katil olmadığını kanıtlar.» «Kimin katil olmadığını?»

«Pansiyonerin.. James Bentley'in yani... Ah, Tanrım! Onun kurtulmasını öyle istiyorum ki?»

«Neden?»

«James Bentley'in katil olmasını istemiyorum!» Kızın sesin de büyük bir heyecan vardı.

Romancı ilgiyle ona baktı. «Bentley'i tanıyor muydunuz?»

Deirdre, «Hayır,» diye başını salladı. «Ama bir keresinde Ben'in ayağı kapana sıkıştığı zaman bana yardım etti. O arada bir iki kelime konuştuk.»

«Bentley nasıl bir insandı.»

«Çok yalnızdı sanırım. Annesini bir süre önce kaybettiğini söyledi.»

Mrs. Oliver durumu hemen kavradı. «Siz de annenize çok düşkünsünüz sanırım?»

«Evet. Onun için Bentley'in duygularını anladım... Annemle ben de yapayalnızız.»

«Ama Robin üvey babanız olduğundan söz etti.»

Kız acı acı, «Evet,» dedi. «üvey babam var.»

Romancı, «İnsanın öz babası olması bambaşka bir şey tabii,» dedi. «Babanızı hatırlayabiliyor musunuz?»

«Nerede? Babam, annem bana hamileyken ölmüş. Ben dört yaşına bastığım sırada annem de Mr. Wetherby'le evlendi. Onu hiçbir zaman sevemedim... Annem çok mutsuz. Üvey babam ona anlayış ve şefkatle davranmıyor. Çünkü o duygusuz, zalim ve haşin bir insan.»

«Anlıyorum... Demin sözünü ettiğiniz Bentley pek de katil olacak bir insan değilmiş sanırım.»

«Evet. Doğrusu polisin ondan şüpheleneceğini bile sanmazdım. Bence Mrs. McGinty'i köyden gelip geçen serserilerden biri öldürdü.»

Romancı, Deirdre'yi teselliye çalıştı. «Mösyö Poirot'nun olayı aydınlatacağından eminim.»

«Belki...» Kız birdenbire döndü ve hızla Avcılar Köşkünün bahçesine girdi.

Mrs. Oliver, bir süre kızın arkasından baktı. Sonra da çantasından not defterini alarak, bir sahifeye, «Katil Deirdre Henderson olamaz,» diye yazdı.

* * *

Mrs. Oliver, yokuşu çıkarken yarı yolda Robin Upward'la karşılaştı.

Tiyatro yazarı, yanındaki uçuk sarı saçlı, alımlı genç kadınla Mrs. Oliver'ı tanıştırdı. «Eve, karşındaki ünlü Ariadne Oliver. O kanlı romanları nasıl yazdığını anlıyamıyorum, hayatım. Ne uysal ve şefkatli bir hali var, değil mi?... Ariadne, şekerim, bu da Eve Carpenter. Kocası pek yakında millet vekili seçilecek!» Romancıya gülümsedi. «Eve bizi bu akşam kokteyle çağırdı. Yani Carpenier'lar senin için bir toplantı tertiplemek istiyorlar. Herkes ünlü yazarla tanışmaya can atıyor. Köye gelmen, bir heyecan ka - sırgası esmesine neden oldu. Ariadne, hayatım, bir daha sefere Broadhinny'le ilgili bir roman yaz. Cinayetler burada işlensin.»

Eve Carpenter, «Bunu yapmalısınız gerçekten, Mrs. Oliver,» dedi.

Robin sözlerini sürdürdü. «Senin Sven Hjerson buraya gelsin... Poirot'nun yaptığı gibi. O da Summerhayes'lerin köşküne yerleşsin. Biz de oraya gidiyoruz. Eve, dün Poirot'ya çok kabalık etmiş. Kendisine Poirot' nun da senin kadar ünlü olduğunu açıkladım. Şimdi detektifi de toplantıya çağıracak. Ama, hayatım, gelecek romanında olay burada geçmeli. Bunu yaparsan hepimizi de sevindirirsin.»

Eve Carpenter da, «Evet,» diye başını salladı. «Bu gerçek ten pek eğlenceli olur.»

Robin, «Kimi katil yapacaksın?» dedi. «Ya kurban?»

Mrs. Oliver, «Temizliğe şimdi kimi çağırıyorsunuz?» diye sordu.

«Ah şekerim, bu pek tatsız bir cinayet olur. Şöyle ilgi çekici bir kurban seçmelisin. Mesela bizim Eve'i. Katil onu naylon çorabıyla boğar... Ah, ama bu yöntem kullanıldı sanırım.»

Eve atıldı. «Kurban sen olmalısın, Robin. O zaman çok ilginç olur. Genç yazarı villasında ölü buluyorlar.»

Robin içini çekti «Bir katil seçemedik. Ah, tamam, annem! Ayak izleri bırakmamak için tekerlekli iskemleyle dolaşıyor. Şahane!»

«Ama annen seni öldürmeyi istemez ki, Robin.»

Genç adam, «Doğru,» dedi. «Pek istemez. Ama ben annemin seni öldürmesinin uygun olacağını düşünüyordum. Madre, kurban olarak senin seçilmene itiraz etmez sanırım.»

«Ama bence kurban sen olmalısın. Katil de Deirdre Henderson mesela... Baskı altında tutulan, kimsenin beğenmediği, duygularını gizleyen, çirkin bir kız.»

Robin, Mrs. Oliver'a döndü. «Tamam. Yeni romanının konu su hazır artık. Şimdi fazla uğraşmayacaksın. Bir iki sahte kanıt ve ip ucu uydur. Tabii romanı yazmak da sana düşüyor.» Ah, Tanrım! Maureen'in köpekleri de!»

Uzun Mera'nın bahçesine girerlerken iri iki köpek de havlayarak onlara doğru koştu.

Maureen Summerhayes, avluya fırladı. Elinde bir kova vardı. «Hoş geldiniz! Ben de domuz ağılını temizlemeye çalışıyordum.»

Robin, «Bu belli, şekerim,» dedi. «Kokun burnumun direğini, kıracak gibi.»

Eve, «Maureen,» diye gülümsedi. «Bu akşam Johnnie'yle bize gelip gelemeyeceğinizi soracaktım. Küçük bir parti vereceğiz.»

«Ah, gelmez olur muyuz?»

Robin ekledi. «Toplantı Mrs. Oliver'ın şerefine tertipleniyor. Köydekiler onunla tanışma onuruna erişecekler. Hoş onunla şimdi tanışmaman için bir neden de yok ya. işte bu bizim Ariadne Oliver.»

Maureen bağırdı. «Ah, öyle mi? Robin'le bir oyunun üzerin de çalışıyorsunuz sanırım.»

Robin, Mrs. Oliver'a cevap verme fırsatı bırakmadı. «Ta bi i... işlerimizin yolunda olduğunu da söyleyebilirim. Ah, sahi, sana bir şey söyleyecektim, Ariadne. Sen evden ayrıldıktan sonra aklıma

geldi bu. Eric rolünü oynayacak aktörü buldum. Cecil Leech. Bu ara Cullenquay'daki küçük tiyatroda sahneye çıkıyor. Bir akşam gidip onu seyretmeliyiz.»

Eve ise Maureen'e, «Senin pansiyoner içeride mi?» diyordu. «Onu da toplantıya çağıracağım.»

Maureen, «İyi ya,» diye cevap verdi. «Onu da getiririz.»

«Mösyö Poirot'yu benim çağırmam daha iyi olacak. Çünkü dün kendisine kabalık ettim.»

«Ya?... Mösyö Poirot burada bir yerde olmalı. Tanrım! Bu köpekler de!» Maureen Summerhayes, ördek seslerinin geldiği tarafa doğru koşarken elindeki kovayı öfkeyle fırlatıp attı.

Mrs. Oliver, elinde kadehi Hercule Poirot'nun yanına gitti, ikisi de hayranlarından yeni kurtulmuşlardı. Ve Carpenter'ların kokteyli de sona ermek üzereydi.

Romancı, adeta gizli bir ajan tavrıyla, «Terasa gelin,» diyerek Belçikalının eline küçük bir kağıdı sıkıştırdı.

Birlikte terasa çıktıkları zaman Poirot kağıdı açtı. Bunda sadece bir ad vardı. «Dr. Rendell..» Poirot, soru sorarmış gibi romancıya döndü.

Mrs. Oliver, kesin bir tavırla, «Katil o,» diye açıkladı.

«Sebep?»

Romancı, «Ön sezilerim öyle fısıldıyor,» dedi. «Adam katil olacak bir tip. Fazla neşeli, keyifli.»

«Olabilir... Peki, cinayeti neden işledi?»

«Rendell, bir doktordan beklenmeyecek bir şekilde davrandı. McGinty bunu öğrendi. Ama neden önemli mi? Katil doktor,

Mösyö Poirot. Diğer şüphelileri incelemediğimi sanmayın. Ama caninin Rendell olduğu kesin.»

Belçikalı detektif, cevap vermeyerek onun yerine bir şeyi açıkladı. «Biri dün akşam beni Kilchester istasyonunda trenin altına itmek istedi.» Sesi sakindi.

«Tanrım! Sizi öldürmek mi istediler?»

«Evet. Bu muhakkak.»

«Ah, Dr. Rendell her halde o sırada bir hastasına gittiğini söyleyecek.»

«Doğru... Dr. Rendell'in bir hastasına gittiğini öğrendik.»

Mrs. Oliver zaferle bağırdı. «Gördünüz mü?»

Poirot, «Ama Carpenter'lar da dün gece Kilchester'delerdi,» dedi. «Buraya ayrı zamanlarda döndüler. Mrs. Rendell, belki odasına çekilmişti, belki de dışarı çıkmıştı. Deirdre Henderson ise sık sık Kilchester'deki sinemalara gidiyor. Dün gece gidip gitmediği de belli değil. Çünkü hizmetçileri Frieda dün izinliydi. Onun için Avcılar köşkünde neler olduğunu kesinlikle bilmiyoruz.» Bir an durdu. «Şu şüphelilerin sayısını bir türlü azaltamıyoruz.»

Mrs. Oliver, «Ama belki villadakilerin bu işle bir ilişkileri olmadığını kanıtlayabiliriz,» diye cevap verdi. «Sizi kaçta öldürmeye kalkıştılar?»

«Dokuzu otuz beş geçe.»

«Ah Sarı Salkım villasındakileri şüpheliler listesinden silebilirsiniz. Çünkü, dün gece Robin ve Annesiyle sekizden on buçuğa kadar kağıt oynadık.»

«Ben sizin Robin'le oyun üzerinde çalıştığınızı sanıyordum.»

«Değil mi ya? Mrs. Upward, biz Robin'le çalışırken usulca bahçeye çıktı. Ağaçların arasına gizlediği bisiklete bindiği gibi Kilchester istasyonuna gitti.» Romancı neşeyle gülmeye başlamıştı. «Laura Upward dün gece hep yanımızdaydı.» Birdenbire neşesi söndü. «Robin'le yaptığımız çalışmaya gelince... Feci bir kabus bu. Mösyö Poirot, Baş Müfettiş Battle'a pos bir bıyık taksalardı ve, 'işte bu Belçikalı ünlü detektif,' deselerdi, neler hissederdiniz?»

Poirot kaşlarını kaldırdı. «Bu bir kabustan farksız.»

«Neyse... Artık neler çektiğimi siz de biliyorsunuz.»

Belçikalı, «Ah, ah,» dedi. «Ya ben neler çekiyorum bir bil seniz! Mrs. Summerhayes'in yemekleri birer felaket. Sonra soğuk, bulantı, köpek tüyleri, kediler, kırık bacaklı iskemleler, üzerinde yattığım o yumru yumru yatak, iğrenç kahve...»

Mrs. Oliver, «Ah, buna çok üzüldüm,» diye bağırdı. «Oysa o çok sevimli bir kadın.»

«Orası öyle. Zaten durumu zorlaştıran da bu.»

Romancı fısıltıyla ekledi. «Bu tarafa doğru geliyor.»

Maureen Summerhayes, elinde bir kadehle onlara yaklaştı. Çilli yüzü mutlu bir gülümseyişle aydınlanmıştı. Mrs. Oliver'la Poirot'ya sevgiyle baktı. «Ben biraz sarhoş oldum sanırım. Açıkçası böyle toplantılar çok hoşuma gider. Ama köyde böyle partiler pek olmuyor. Tabi bu kokteyl ikinizin onuruna. Çok ünlü insanlarsınız. Ah, ben de bir yazar olmayı çok isterdim. Ama işin kötüsü elimden hiçbir şey gelmiyor benim.»

Poirot, «Siz fevkalade bir anne ve iyi bir eşsiniz,» diye cevap verdi.

Maureen, ela gözlerini iri iri açtı.

Mrs. Oliver, «O kaç yaşında acaba?» diye düşündü. «Otuzundan fazla değil sanırım.»

Genç kadın ise, «Sahi mi?» diyordu. «Kocamı da çocuklarımı da çok seviyorum tabi. Ama bu yeterli mi?»

Poirot, «Şey,» diye başladı. «Küstahlık ettiğimi düşünmeyeceğinizi umarım. Ama kocasına bağlı bir kadın onun midesiyle de ilgilenir.»

Maureen, «Yemekleri mi kasdediyorsunuz?» diye güldü. «Ama insanların yedikleri yemekler hiç önemli sayılmaz. Kılıkları da, davranışları da... önemsiz şeylerdir bunlar...» Gözlerini uzakta bir noktaya dikmişti. Birdenbire, «Geçen gün gazetede bir mektup okudum,» diye ekledi. «Bence pek aptalca bir şeydi bu. Fakir bir kadın akıl danışıyordu. Çocuğunu, zengin bir ailenin evlad edinmesine izin vermesinin doğru olup olmayacağını soru yordu. Ahmak! Bir çocuğun lüks şeylere ihtiyacı yoktur. Karnını doyurmak yeter... Ben bu konuyu iyi biliyorum. Beni de zengin bir aile büyüttü. Annem onların beni evlad edinmelerine razı olmuştu. Gerçekten çok rahat bir hayat sürdüm. Ama bir gün bile mutlu olamadım. Çünkü her zaman, 'Annem beni istemedi,' diye düşündüm, 'Beni başından kolaylıkla atıverdi.'»

Poirot itiraz etti. «Ama belki anneniz bunu sizin iyiliğinizi istediği için yaptı.»

Maureen, ona döndü. «Beni buna kimse inandıramaz. Bu tip kadınlar kendi kendilerini buna inandırmaya çalışırlar. Ama gerçek çok farklıdır. Onların annelik duyguları güçlü değildir. Çocuklarından ayrılmak onları sarsmaz. İşte çocukları da en fazla bu mahveder. Ben çocuklarımı hiç kimseye vermeyeceğim. Milyonerlere bile!»

Mrs. Oliver başını salladı. «Doğru düşünüyorsunuz.»

Belçikalı detektif, «Bence de öyle,» dedi.

Genç kadın birdenbire, «Öyleyse neden tartışıyoruz?» diye güldü.

Robin de o sırada terasa çıkmıştı. Gruba yaklaşarak, «Doğ ru ya,» dedi. «Neden tartışıyorsunuz? Ne oldu?»

Maureen, «Evlat edinilen çocuklardan söz ediyorduk,» diye açıkladı. «Bu durum beni çok sarsmıştı. Ben böyle şeyleri sevmiyorum. Ya sen?»

«Ah, güzelim, bu anasız babasız olmaktan daha İyi bir şey sayılmaz mı? E, artık gitsek mi çocuklar?»

Bütün konuklar villadan ayrıldılar. Dr. Rendell'i ise daha önce bir hastaya çağırmışlardı.

Sarı Salkım villasına yaklaştıkları zaman Robin, «Haydi, hepiniz de bize gelin,» dedi. «Madre'ye partiden söz edersiniz. O gelemedi. Bacağı sancıyordu. Zavallıcık, oysa böyle toplantılara bayılır.»

Mrs. Laura Upward beklenmedik misafirleri sevinçle karşıladı. «Sahi, partide başka kimler vardı? Wetherby'ler mi?»

«Hayır... Mrs. Wetherby, hastaymış... Deirdre de annesini bırakıp gelememiş.»

Shelagh Rendell, «Deirdre'ye çok acıyorum,» dedi. «Zavallı bir kız o.»

Robin, atıldı. «Bence kız normal değil.»

Maureen, «Bence suç annesinde,» diye bağırdı. «Bazı anneler, çocuklarını adeta boğuyorlar. Onlar birer ahtapottan farksız.» Mrs. Upward'ın yüzündeki alaycı ifadeyi farkederek kızardı.

Yaşlı kadın, «Robin,» diye sordu. «Ben de bir ahtapot muyum?»

«Madre, bunu da nereden çıkardın?»

Maureen fena halde utanmıştı. Hemen yetiştirdiği köpekleri anlatmaya başladı. Bu konuda teknik bilgisi olduğu belliydi.

Mrs. Upward, «Kalıtım önemli tabii,» dedi. Sesi çok kesin di. «Yalnız köpekler değil, insanlar bakımından da böyledir bu.»

Shelagh Rendell ona döndü. «Önemli olan çevre değil midir? Bence...»

Mrs. Upward, «Hayır, kızım,» diye onun sözünü kesti. «Çevre, insanı pek az etkiler. Bu zaten dış etkidir. Bence önemli olan bir insanın ailesinden aldığı niteliklerdir.»

Doktorun karısı aşırı bir heyecanla bağırdı. «Ama bu haksızlık! Hainlik!»

Poirot kadının kızarmış yüzünü merakla inceledi.

Mrs. Upward ise kayıtsızca omzunu silkti. «Hayat da zalim değil midir?»

Johnnie Summerhayes, «Ben de Mrs. Upward gibi düşünüyorum,» diye fikrini açıkladı. «Bir insanın ailesinden aldığı terbi ye çok önemlidir. Kalıtım da öyle. Ben her zaman bu inancıma göre davranırım.»

Mrs. Oliver merakla genç adama döndü. «Yani, iyi ve kötü nitelikler, ana ya da babadan çocuklara mı geçer? Söyleme k istediğiniz bu mu? Şöyle bir söz de vardır değil mi? ‘Suçunuzun cezasını torunlarınızın torunları çekecek.'»

Maureen tatlı sesiyle bağırdı. «Bunu çok ünlü biri söylemiş sanırım. Sonunda da, ‘Onun için insanlara acıyınız,’ diye eklemiş.»

Derin bir sessizlik oldu. Belki de havanın birdenbire ciddileşmesi herkesi sıkmıştı. Konuyu değiştirmek için hemen Poirot’yu sıkıştırmaya başladılar.

«Bize McGinty’i anlatın. Neden kadının o garip tavırlı pansiyonerinin katil olmadığına inanıyorsunuz?»

Robin, «O tenha yerlerde dolaşır ve kendi kendine de konuşurdu,» dedi. «Bentley'le sık sık karşılaşırdım. Garip bir adamdı.»

«Mösyö Poirot, Bentley'in suçsuz olduğunu düşünmenizin bir nedeni var tabii. Haydi, anlatın da dinleyelim.»

Belçikalı detektif sadece bıyığını burdu.

Biri, «O kadını öldürmedi diyelim,» diye bağırdı. « O halde katil kim?»

«Evet, evet, Mrs. McGinty'i kim öldürdü sizce?»

Mrs. Upward alayla güldü. «Mösyö Poirot'yu sıkmayın. Her halde içimizden birinin katil olduğunu düşünüyor.»

«İçimizden birinin mi?»

Poirot'yla Mrs. Upward göz göze geldiler. Kadın onu alayla süzüyordu.

Robin ise pek keyiflenmişti. «içimizden birinin kati! olduğunu düşünüyor!» Maureen'e dönerek haşin bir savcı tavrıyla, «Söyleyin,» diye gürledi. «Cinayet gecesi neredeydiniz? Ah, Mrs. McGinty ne zaman öldürüldü sahi?»

Bu soruyu Poirot cevapladı. «22 Kasım gecesi.»

«Tamam! 22 Kasım gecesi neredeydiniz?»

Maureen, «A, ne bileyim?» dedi.

Mrs. Rendell de, «Aradan uzun bir süre geçti,» diye başını salladı. «O gece nerede olduğunu kim hatırlayabilir?»

Robin, «Ah, ben hatırlıyorum ama,» diye açıkladı. «O gece radyoda bir konuşma yaptım. Onun için arabamla Coalport'taki radyo istasyonuna gitmek zorunda kaldım. Bunu hatırlıyorum.»

Shelagh Rendell, «Doğru ya,» dedi. «Bana Janet'in izinli olduğundan, annenin yalnız kalacağından söz ettin. Ben de onun için yemekten sonra buraya geldim. Ama kapıyı bir türlü açtıramadım. Mrs. Upward beni duymadı.»

Mrs. Upward, «Durun bakayım...» diyerek elini şakağına bastırdı. «Ah, evet. O gece erken yattım. Başım feci şekilde ağrıyordu. Yatak odam arka bahçeye bakar. Oradan kapının çalındığı da duyulmaz.»

Shelagh Rendell sözlerini sürdürdü. «Ertesi günü cinayeti öğrendiğim zaman karanlıkta katilin yanımdan geçip geçmediğini düşündüm. Çünkü başlangıçta hepimiz de katilin köyden gelip geçen o İşsiz güçsüzlerden biri olduğuna inandık.»

Maureen, «Ama ben hala o gece ne yaptığımı hatırlıyamadım,» diye yakındı. «Ama ertesi günkü olayları hatırlıyorum. Ben Mrs. McGinty' nin neden geciktiğini düşünüyordum. Ekmekçi Larkin geldi ve, 'Bizim ihtiyar McGinty'nin başını ezmişler,' dedi. Ne korkunç değil mi?»

Mrs. Laura Upward hala Belçikalı detektifi inceliyordu.

Poirot, kendi kendine, «Zeki bir kadın o,» dedi. «Ama bencil ve amansız. Kararını verdi mi, planını uygular. Sonradan pişmanlık da duymaz.»

Shelagh Rendell tiz sesiyle sert sert sorular yağdırıyordu. «Mösyö Poirot, katil kim? ip ucu buldunuz mu? Ya kanıt?»

Johnnie Summerhayes, «Hah!» diye bağırdı. «Tabii ya, ip uçları!» Esmer, uzun yüzünde neşeli bir ifade vardı. «Polisiye romanların en hoşuma giden tarafı budur. Detektif bu ip uçlarının yardımıyla esrarı çözer. Ama siz bir şey anlıyamazsınız. Kitabın sonunda da, 'Ah, bunu nasıl anlıyamadım,' dersiniz. 'Ben de ahmağın biriyim.' Mösyö Poirot, bize küçük bir ip ucu versenize...»

Belçikalı, «Bunu bir oyun sanıyorlar,» diye düşündü. «Ama kati! içlerinden biriyse, o bunun oyun olmadığını biliyor demektir. Cinayet oyun sayılmamalıdır. Tehlikeler yaratan bir şeydir bu.» Birdenbire cebinden çıkardığı dört resmi masaya attı. Tavırları biraz melodrama kaçıyordu. «İp ucu mu istediniz? O halde buyurun.»

Diğerleri masanın etrafına üşüştüler.

«Ay, şunlara bakın!»

«Ne gülünç!»

«Ama kim bunlar?»

«Eski kılıklar pek komikmiş.»

«Bunlar neden ip ucu sayılıyor?»

«Bu kadınlar da kim?»

Poirot, onları süzüyordu. «Kadınları tanıdınız mı?»

«Bunları mı?»

«Ya da bu fotoğraflardan her hangi birini daha önce gördünüz mü? Ah, evet, Mrs. Upward, fotoğraflardan birini hatırladınız sanırım.»

Yaşlı kadın kararsızca, «Galiba...» diye mırıldandı.

«Hangisini?»

Mrs. Upward gözlüklü ve çirkin Lily Gamboll'un fotoğrafını işaret etti.

«Bu resmi daha önce görmüştünüz, öyle mi? Ne zaman?»

«Geçenlerde sanırım... Ama nerede gördüğümü hatırlamıyorum. Fakat bu resme benzer bir fotoğraf gördüğüm kesin.» Düşündü. Kaşları çatılmıştı.

Mrs. Rendell ona yaklaştı, «iyi geceler, Mrs. Upward. Pek yakında kendinizi daha iyi hissedeceğinizi umarım. Sizi çaya bekliyorum.»

«Teşekkürler. Robin yardım ederse, çaya gelirim.»

«Yardım etmez olur muyum, Madre? Bu tekerlekli iskemle yüzünden kol kaslarım çok gelişti. Wetherby'lere gittiğimiz o günü unutma. Her taraf çamurdu ve...»

Laura Upward birdenbire, «Hah!» diye bağırdı.

«Ne var, Madre?»

«Hiç, hiç.»

«Seni tepeye binbir zorlukla çıkarabildim...»

Misafirler villadan ayrılırken pek neşeliydiler.

Poirot, kendi kendine, «içki insanların dilini çözüyor.» di yordu. «0 fotoğrafları çıkarmam bir hata mıydı? Yoksa iyi rhi oldu? 0 davranışın nedeni de yine alkol muydu?» Diğerlerinden özür dileyerek geri döndü. Villanın bahçesine girdi.

Soldaki odada Mrs. Oliver'la Robin konuşuyorlardı. Daha doğrusu Robin konuşuyor, romancı ise ona arada sırada cevap veriyordu.

Poirot, biraz önce ayrıldığı salona gitti. Mrs. Upward şöminenin önünde dalgın dalgın oturuyordu. Poirot'nun geldiğini de farketmedi.

Belçikalı detektif hafifçe öksürdü.

Kadın irkildi. «Ah... Siz miydiniz, Mösyö Poirot?»

«Affedersiniz, içeri kimin girdiğini sandınız? Birini mi bekliyordunuz?»

Kadın bu soruları cevaplamadı. Sadece, «Galiba burada bir şeyinizi bıraktınız,» dedi.

«Sadece geride tehlikeli bir durumu bıraktım, madam.»

«Anlamadım.»

«Tehlikede olabilirsiniz. Çünkü, biraz önce fotoğraflardan birini tanıdığınızı açıkladınız.»

«Aslında bundan pek emin değilim. Eski fotoğraflar birbirlerine çok benziyorlar.»

«Beni iyi dinleyin. Yanılmıyorsam, Mrs. McGinty de o fotoğraflardan birini tanıdı. Ve Mrs. McGinty öldürüldü.»

Yaşlı kadın birdenbire güldü. «Ah ,o çocuk oyunu...

Mrs. McGinty öldü.

Nasıl öldü?

İşte böyle. Benim gibi boynunu uzatarak.'

Anlatmak istediğiniz bu muydu, Mösyö Poirot? Ama uygun buluyorsanız, 'boynunu uzatarak,' kelimeleri yerine 'burnunu sokarak' sözlerini geçirebilirsiniz.»

«Evet... Bir şey biliyorsanız, bunu bana hemen açıklamalısınız. Ancak o zaman tehlike sona erer.»

«Mösyö Poirot, bunun pek basit bir şey olduğunu mu sanıyorsunuz? Aslında kesin bir şey bildiğim yok. Yarım yamalak bir bilgi de insanı hayata sürükler... İyice düşünmem gerekiyor. Beni sıkıştırmamalısınız. Ben kimseyi dinlemem ve alel acele karar da vermem.»

«Diliniz fazla sıkı.»

«Belki... Darılmayın ama ingilizlerin taşradaki yaşantılar; konusunda pek de bilginiz yok.»

«Yani ben ukala bir yabancıyım, öyle mi?»

Mrs. Upward, «Ben böyle bir şey söylemedim,» diye güldü. «O kadar kaba bir kadın değilim.»

«Madem bana açılmak istemiyorsunuz, o halde Müfettiş. Spence'le konuşun.»

«Polis istemiyorum. Zamanı gelince kiminle konuşacağıma karar veririm.»

Poirot, «Ben görevimi yaptım,» diye omzunu silkti. «Sizi uyardım. Gerisi size kalmış bir şey.»

Ama Mrs. Upward'ın fotoğrafı nerede gördüğünü pekala hatırladığını biliyordu.

* * *

Poirot, ertesi sabah gece boş yere endişelendiğine karar verdi. «Mrs. Upward aklı başında bir kadın. Herhalde kendisini boş yere tehlikeye atmaz.»

Belçikalı derin derin düşünerek köşkün bahçe yolunda yürüyordu.

Biri, «Mösyö Poirot...» diye mırıldandı.

Belçikalı telaşla döndü.

Karşısında Shelagh Rendell duruyordu. Kadının sinirlerinin pek bozuk olduğu belliydi. Ellerini uğuşturup duruyordu. Birden bire,

«Bir araştırmaya başlarken, her halde bir bahane de bulursunuz?» dedi.

«Belki... Bazan bu yararlı olabilir.» Poirot, kadının cevabım heyecanla beklediğinin farkındaydı.

«Köye gelmenizin asıl sebebi ne?»

Poirot biraz şaşırdı. «Bunu açıklamıştım. Mrs. McGinty olayını inceliyorum.»

Doktorun karısı öfkeyle, «Evet, herkese öyle söylüyorsunuz,» diye cevap verdi. «Ama bu saçma sapan bir bahane ve buna kim se de inanmıyor.»

«Bana inanın, madam. Ben gerçekten buraya Mrs. McGinty olayı için geldim.»

Shelagh Rendell başını çevirdi. «Anlaşıldı... Bana gerçeği açıklamayacaksınız.»

«Neyi?»

Kadın bu soruya cevap vermeyerek, onun yerine, «imzasız mektuplar konusunda ne düşünüyorsunuz?» dedi. «Şey, böyle mektuplardaki imalar asılsızdır değil mi? Her zaman yalandır bunlar.»

Poirot ihtiyatla, «Bazan,» dedi.

Shelagh bağırdı. «Her zaman!»

«Öyle söyleyemem...»

Doktorun karısı heyecanla, «imzasız mektuplar kadar iğrenç bir şey olamaz!» dedi. «Bunları korkak ve zalim insanlar yazabilir.»

«Bu doğru.»

«Böyle bir mektupta yazılı olanlara inanılmaz sanırım.»

«Sorunuzu cevaplamak kolay değil.»

Shelagh Rendell, «Ben inanmam,» diye ekledi. «Hiçbir zaman. Buraya neden geldiğinizi biliyorum, Mösyö Poirot. Hata ediyorsunuz.» Hızla uzaklaştı.

Belçikalı detektif ise hayretle onun arkasından bakıyordu. «Bu da ne anlama geliyor? Bu kadın benimle eğleniyor mu? Yok sa daha ciddi bir mesele mi var? İmzasız mektupların, Mrs. McGinty'nin ölümüyle ne ilgisi olabilir? Mrs. Upward, bir süre önce Lily Gamboll'un fotoğrafını gördüğünü açıkladı. O resimdeki kız

Shelagh Rendell mi? Doktor Rendell'le İrlanda'dayken mi karşılaştı?»

Soğuk bir rüzgar esiyordu. Poirot, adımlarını sıklaştırarak eve girdi.

«Katilin kullandığı silahı bulabilseydim...»

Aynı anda ‘aradığını’ buldu.

Bu cisim pencerenin önündeki karmakarışık raflardan birin de duruyordu.

Poirot, «Ah,» diye düşündü. «Bunu daha önce neden farketmedim?» O garip cismi alarak, elinde tarttı. Sonra da bunu havaya kaldırdı.

Tam o sırada Maureen her zaman yaptığı gibi hızla içeri girdi. Köpekler de peşinden. Genç kadın, neşeyle, «A» diye güldü. «Şeker keserini mi inceliyorsunuz?»

«Şeker keseri mi? Bu acaip cismin adı bu mu?»

«Tabii. Şeker keseri ya da şeker havaneli. Bilmem artık hangisi doğru. Ama bunu çok beğenirim. Tepesinde de bir kuş vardır.»

Poirot, şeker keserini evirip çeviriyordu. Pirinçten yapılmış olan bu cisim gerçekten de küçük bir keser gibiydi. Tepesinde turkuaz gözlü bir kuş vardı. Üzerine de kırmızı ve mavi taşlardan süsler yapılmıştı.

«Adam öldürmeye uygun bu.» Maureen’in sesi çok sakindi. Şeker keserini Poirot’dan alarak, havada salladı. «İnsan bununla birinin başını kolaylıkla ezer. Johnnie’ye de ondan bıktığım za man kendisine neler yapabileceğimi açıkladım. Bu bir şeker keseri değil, bir kadının en sadık dostu.» Neşeyle güldü. Şeker keserini rafa bırakarak kapıya gitti. «Buraya neden geldiğimi de unuttum... Neyse... Tatlıya bakmam gerekiyor.»

Poirot, «Bu şeker keserini Hindistan’dayken mi satın aldınız?» diye sordu.

Maureen, «Ne münasebet,» dedi. «Rahibin evinde yapılan kermeste buldum bunu. Geçen Noel’de. Bir de şu çaydanlığı aldım. Emziği hoşuma gitti. Keserin tepesindeki kuşa da bayıldım.»Çaydanlık bakırdandı. Poirot, o biçimde bir emziği başka bir yerde de gördüğünü düşündü.

Maureen, ekledi. «Bunlar Bağdat işi sanırım. Daha doğrusu Wetherby’ler öyle dediler galiba.»

«Bu eşyalar eskiden Wetherby’lerin evindeydi öyle mi?»

«Evet. Herkes kermese istemediği eşyaları götürür. Yerlerine başkalarını seçer. Avcılar köşkünde de böyle şeyler çok.» Dışarı fırladı.

Poirot, şeker keserini alarak odasına çıktı. Havan elini bir kutuya koyarak paket yaptı. Maureen'le kocasının şeker keserinin ortadan kaybolduğunu farketmeyeceklerinden emindi.

* * *

Sarı Salkım villasındaki çalışmalar duraklamıştı yine.

Robin, «Sven'in her zaman yalnız sebze yemesi hiç de hoş olmuyor, şekerim,» diyordu, «insanda soğuk bir etki yapıyor bu.»

Mrs. Oliver'ın inadı tutmuştu. «Ama o böyle! Sven her zaman sebze yer, etten de hoşlanmaz. Şalgam ve havuç rendesine bayılır. Onun için yanında küçük bir rende de taşır.»

«Ama neden, hayatım?»

Romancı, «Ne bileyim?» diye homurdandı. «O iğrenç detektifi neden yarattığımı da bilmiyorum zaten. O ara iyice kaçırmıştım sanırım. Finlandiya konusunda hiç bilgim yok. Finlandiyalılar hakkında da öyle. Ama detektifim Finlandiyalı. Bunu neden yaptım? Niçin Sven sebzeye düşkün? Bütün bunlar oluveriyor işte. Romanlarında bazı şeyleri deniyorsun. Okuyucuların bunları beğeniyor. Ve bir de bakıyorsun ki, seni Sven Hjerson gibi bir yaratığa kelepçelemişler. Artık ölünceye kadar ondan kurtulmanda imkansız. Okuyucular da bana sık sık mektup yazıp, 'Sven' i çok sevdiğiniz belli,' diyorlar. Hah! O sıp sıska, up uzun, sebze meraklısı Finlandiyalı elime geçseydi yapacağımı bilirdim. Onu şimdiye kadar yazdıklarımdan daha da fevkalade bir cinayetle ortadan kaldırırdım.»

«Ah, bu gerçekten fevkalade bir fikir.» Robin'in gözlerinde saygı ve hayranlık belirmişti. «Sven Hjerson'la karşılaşıyorsun ve onu öldürüyorsun. Çok güzel. Bu cinayeti roman halinde yazarsın. Ama bunu sen öldükten sonra yayınlamalarını tembih etmeyi unutma.»

«Öyle yaparım. Ama ya para sorunu ne olacak? Cinayetler, ben ölmeden önce para getirmeliler.»

«Çok haklısın...» Robin, odada dolaşmaya başladı. İyice yorulmuştu. «Biliyor musun, aslında bu gün canım çalışmayı hiç istemiyor... Sana fevkalade bir şey düşündüğümü söyledim. Bu gece o küçük tiyatroya gidip, Cecil'i seyredelim mi? Onun Eric rolüne uygun olup olmadığına karar verirsin.»

Mrs. Oliver bu teklifi pek beğendi. Robin de hemen telefon etmeye gitti.

* * *

Poirot, Avcılar köşkünü hiç beğenmemişti. Tepenin eteğindeki çukurdaydı bu. Evin duvarları sarmaşıktan görünmüyordu. Ağaçlar da köşkü boğuyorlardı sanki.

Kapıyı ona Deirdre Henderson açtı. «A, siz mi geldiniz?»

«Sizinle biraz konuşabilir miyim?»

Kız şaşkın şaşkın durakladı. Sonra da Poirot'yu ilk gelişinde olduğu gibi o küçük ve loş odaya soktu. Şöminenin rafı nda Maureen'inkine benzeyen bakır bir çaydanlık duruyordu. Ama bu biraz daha iriydi.

Deirdre, «Korkarım bu gün ev pek dağınık,» dedi, «Bizim Alman hizmetçi gitmeye hazırlanıyor. Biriyle evlenecekmiş de...» Bir an durdu. «Beni neden görmek istediniz, Mösyö Poirot?»

«Size şeker keseri konusunda birkaç soru soracağım.»

Deirdre, «Şeker keseri,» diye tekrarladı. Yüzü ifadesiydi.

«Pirinçten yapılmış bu. Üzerine kırmızılı mavili taşlar kakılmış. Tepesinde de kuş biçiminde bir süs var.»

Kız, sakin sakin, «Ah, evet,» dedi. «Hatırladım. Annem onu

Bağdat'ta aldı. Sonra onu ve daha bir koç şeyi Rahibin kermesine götürdük.»

«Demek şeker keseri Noel'e kadar buradaydı...»

Deirdre, «Hayır,» diye itiraz etti. «Şeker keserini Noel'den daha önceki kermese gönderdik. Hasat Festivali sırasında, yani Eylülde yapılana.»

Poirot, bir an dikkatle kızı süzdü. Sonra da, «Artık zamanınızı almayayım,» diyerek köşkten ayrıldı.

Yüzünde düşünceli bir ifade vardı. «Hangisi doğru söylüyor? Maureen mi, Deirdre mi? Ama katili n Mrs. McGinty'i şeker keseriyle öldürdüğünden eminim.»

Belçikalı detektif, Mrs. Sweetiman'a baş vurmaktan başka çare bulamadı.

Kadın, «Ah, evet,» dedi. «Ben iki kermese de gittim. Ayrıca her zaman satılacak eşyaların yerleştirilmesine de yardım ederim. Ama tarif ettiğiniz gibi bir şeker keserini pek hatırlayamadım... Ah, ama durun... öyle bir şey bakır bir çaydanlıkla birlikte satıldı sanırım... Zamanı kesin olarak bilmiyorum. Ya Noel kermesinde ya da ondan öncekinde...»

Poirot, elindeki paketi de postaya verdi. Bunun içinde şeker keseri vardı.

Belçikalı detektif, köşke giden yokuştan ağır ağır çıkarken hala, «Hangisi' doğru söyledi?» diye kendi kendisine soruyordu» «Ama Maureen dalgın. Tarihleri unutabilir. Buna karşılık Deirdre'nin böyle şeyleri unutan bir kız olduğunu sanmıyorum... Ama kız da şeker keseriyle neden ilgilendiğimi bana sormadı. Oysa normal olarak böyle bir soru beklenirdi ondan...»

Poirot köşke döndüğü zaman Maureen mutfaktan, «Sizi telefonla aradılar,» diye haber verdi.

Belçikalı biraz şaşırdı. «Kim?»

«Bilmem... Numara defterde yazılı.»

«Teşekkürler...» Poirot, Maureen'in telefon defterini zor lukla bulabildi. Buraya son yazılmış olan numarayı çevirdi. Ve karşısına emlak bürosu çıktı.

Poirot, durumu hemen anladı. «Miss Maude Williams'la konuşmak istiyorum,» dedi.

Kısa bir süre sonra, kalınca, tatlı bir ses duyuldu. «Alo? Ben Maude Williams.»

«Ben Poirot, Miss Williams. Beni aramışsınız sanırım.»

«Evet, evet. Şey... o ev hakkında...»

Poirot fena halde şaşırdı. «Ev hakkında mı? Sonra büroda.kilerin Maude'un sözlerini duyabileceklerini anladı. «Benimle James Bentley konusunu konuşmak istiyorsunuz sanırım.»

«Evet. Size o konuda yardımcı olabilirim.»

«Yani bana yardım etmek istiyorsunuz. Beni dinleyin, Miss. Williams. Bentley'e yardım etme konusunda ciddi misiniz?»

«Evet.»

«Peki, bunun için işten çıkmanız gerekirse?»

Genç kadın duraklamadı bile. «Evet.»

«Ama bir ailenin yanında hizmetçilik etmeniz gerekecek, üstelik onların hoşa gidecek kimseler olduklarını da söyleyemem.»

«Tabii.»

«Harika! Sizinle bu öğle Mavi Keçi lokantasında buluşalım mı?»

«Olur.»

Poirot, telefonu kaparken, «Bu genç kadına hayranım,» dedi kendi kendine. «Çabuk karar vermesini biliyor.»

Daha sonra Wetherby'leri aradı.

Telefona Mrs. Wetherby çıktı.

«Allo, Madam Wetherby, ben Poirot. Her halde beni hatırlayacaksınız?»

«Ne münasebet!»

«Ben Hercule Poirot'yum.»

«Ah, afedersiniz. Ev bu gün öyle alt üst ki, ben de...»

«Ben de onun için sizi aradım. Bir rastlantı sonucu genç bir kadınla karşılaştım. O da iş arıyor. Ama fazla iş bildiğini sanmıyorum. Onu size yollayayım mı? Kendisini bir dener misiniz? İsmi Maude Williams.»

«Gönderirseniz çok sevinirim, Mösyö Poirot. Ne kadar iyisiniz. Size duyduğum minneti anlatamam. Tecrübesiz bir hizmetçi, hiç yardımcısız kalmaktan çok daha iyidir sanırım. Kocam çok. titiz. Evin bir saat intizamıyla yönetilmesini ister. Bu olmayınca da

Deirdre'yi suçlar. Tabii erkek olduğu için artık kolay kolay hizmetçi bulunmadığını anlıyamıyor. Tekrar teşekkür ederim, Mösyö Poirot.»

Poirot telefonu kaparken saatine bir göz attı. Mutfağa gide rek, Maureen'e «Kilchester'e gitmem gerekiyor,» diye haber verdi. «Yani öğle yemeğini burada yiyemeyeceğim.»

Maureen, «Ah, işte buna sevindim,» dedi. «Tatlıyı yaktım. Tadı fena sayılmaz ama dibi tutmuş. Tabii bu olmazsa o zaman geçen yaz yaptığım çilek reçelini açmam gerekecek. Onun da üzeri biraz küflenmiş. Ama bunun zararlı olduğunu sanmıyorum*Küf de penisilin sayılır.»

Poirot, köşkten ayrılırken, «Oh, neyse o'yanık tatlıyı da, penisilini de yemek zorunda kalmayacağım,» diye düşünüyordu.

* * *

Sarı salkım villasında hava biraz elektrikliydi.

«Ah, tabii Robin. Sen oyun yazmaya başlar başlamaz bütün dünyayı unutursun.»

Genç yazar çok üzgündü. «Afedersin, Madre. Janet'in bu gece izinli olduğu hatırımdan çıkmış.»

«Önemli değil...» Mrs. Upward'ın sesi buz gibiydi.

«Önemli olmaz mı hiç? Tiyatroyu hemen arayacağım. Oradakilere Mrs. Oliver'le bu gece değil de, yarın akşam geleceği mizi haber vereceğim.»

«Buna gerek yok. Madem kararlaştırdınız, bu gece gidin.»

«Ama Madre?»

«Bu konuyu kapatalım. Kendimi herkesin eğlencesini burnundan getiren o aksi ve huysuz bunaklara benzetmeye başlıyorum.»

«Madre'ciğim?»

«Bu akşam tiyatroya gideceksin! Merak etme, ben yalnız kalmam. Birini çağıracağım.»

«Kimi?»

«Ah, bu bir sır.» Mrs. Upward birdenbire keyiflendi. «Haydi, Robin, artık üzülmekten vazgeç.»

«Shelagh Rendell'e telefon edeyim mi?»

«Hayır, hayır. Ben istersem onu ararım... Gitmeden önce bana kahve yaparsın, Robin. Elektrik ocağını erişebileceğim bir yere koymayı unutma. Ha, evet. Bir fincan daha çıkarmalısın. Belki bir misafirim gelir.»

* * *

Poirot, yemek sırasında Maude WİIliams'a uzun uzun neler - yapması gerektiğini anlattı. Sözlerini, «Neyi arayacağınızı anladınız sanırım,» diye tamamladı.

Genç kadın, «Evet,» dedi.

«Emlak bürosuyla işinizi hallettiniz mi?»

Maude, «Halam ölmek üzere,» diye güldü. «Anlayacağınız kendi kendime bir telgraf çektim.»

«Bravo... Yalnız sizi uyarmam da gerekiyor. 0 köyde bir katil gizleniyor. Yani durum tehlikeli.»

Genç kadın kısaca, «Ben kendimi korumasını çoktan öğrendim,» dedi.

Poirot başını salladı. «İşte 'Ünlü Son Sözler' kitabına girecek bir laf.»

Maude, neşeyle güldü.

Poirot onu dikkatle inceledi. «Kendisine güveniyor. Güçlü. Ve tehlikeli bir işe girişeceği için sinirleri gergin. Ama neden bu na razı oldu?» James Bentley'i, o silik sönük genç adamı hatırladı yine. «Doğaya karşı konulmuyor.»

Maude, «Bu İşi siz teklif ettiniz,» diyordu. «Şimdi de beni caydırmaya çalışıyorsunuz.»

«Bir iş teklif ettiğiniz zaman durumu da açıklamak gerekir.»

«Tehlikede olmadığımdan eminim.» Genç kadın güvenle Poirot'ya bakıyordu.

«Şu anda tehlikede değilsiniz tabii. Sizi Broadhinny'de tanıyorlar mı?»

Maude, düşünceli düşünceli, «H-hayır...» diye mırıldandı. «Tanıdıklarını sanmıyorum.»

«Köye hiç gitmiş miydiniz?»

«Birkaç defa. Emlak bürosundan yolladılar. Ama beş ay kadar önce.»

«Köyde iş dışında kimlerle karşılaştınız?»

«Mr. Bentley'le...» Maude biraz utanmış gibiydi.

«Öyle mi? Bir rastlantı mıydı bu?»

«Hayır...» Genç kadının sıkıntısı artmıştı, iskemlesinde kımıldanıp duruyordu. «Mr. Bentley'e bir kart yolladım ve o gün köyde olacağımı bildirdim. Hatta, ona randevu da verdim. Ama Broadhinny'de şöyle oturup konuşacağınız bir yer de yoktu. Mr. Bentley de ben Kilchester'e döneceğim zaman otobüs durağına geldi. Orada konuştuk.»

«Bu Mrs. McGİnty'nin ölümünden önce oldu tabii.»

«Evet. Ama bir iki gün önce. Sonra cinayet haberini gazetelerde gördüm.»

«Mr. Bentley o gün Mrs. McGinty konusunu açtı mı hiç?»

«Açmadı sanırım.»

«Köyde başkalarını da gördünüz mü?»

«Ah... Şey, Mr. Robin Upward'ı. Onun radyo konuşmalarını dinlemiştim. Yokuştan inerken Mr. Upward da villadan çıktı. Kim olduğunu hemen anladım. Kendisinden imza istedim.»

«Bu isteğinizi yerine getirdi mi?»

«Evet. Çok kibarca davrandı .Defterimi yanıma almamıştım ama benim için bir kağıda imzasını attı.»

«Köyde başka tanıdıklarınız var mı?»

«Carpenter'ları biliyorum. Onlar sık sık Kilchester'e iniyorlar. RollsBentley arabaları şahane. Mrs. Carpenter da çok güzel giyiniyor.»

Poirot, üzerinden hiç ayırmadığı zarfı çıkararak, o ünlü dört resmi masaya koydu. «Bunlardan birini hiç... Ne oldu?»

«Bizim patron, lokantanın kapısına doğru gitti. Sizinle yemek yediğimi görmemiş olduğunu umarım. Çünkü bütün Kilchester sizden söz ediyor, Mösyö Poirot. Sizi Surete'den gönderdiklerini söylüyorlar.»

«Ben Fransız değilim ki. Belçikalıyım.»

«Bu resimler de nedir?» Maude, eğilerek fotoğraflara merakla baktı. «Bunlar çok eski fotoğraflar sanırım.»

«Çoğu otuz yıl önce alınmış... Bu resimleri daha önce bir yerde gördünüz mü?»

«Sorduğunuz hangisi? Fotoğraflar mı, yoksa bu kadınlar mı?»

«Hem kadınlar, hem de fotoğraflar.»

Maude, çan biçimi bir şapka giymiş olan Janice Courtland'ın fotoğrafını işaret etti. «Bunu gördüm galiba.. Kadını yani. Bir gazetede olmalı... Şu kızın yüzü de bana hiç yabancı gelmedi.»

«Bu fotoğrafların hepsi de Pazar Arkadaşı gazetesinde çıktı. Mrs. McGinty ölmeden birkaç gün önce.»

Maude, hemen Belçikalı detektife bir göz attı. «Yani bunların gündelikçinin öldürülmesiyle bir ilişkileri var. Bu yüzden beni...» Sözlerini tamamlamak gereğini duymadı.

Poirot başını salladı. «Evet...» Cebinden, Pazar Arkadaşın dan kesilmiş olan kupürü çıkararak genç kadına verdi. «Yazıy; okuyun...»

Maude, istenileni yerine getirdi. Sonra da başını kaldırdı. «Fotoğraflardaki kadınların maceraları... Bu yazı bazı tahminlerde bulunmanıza yol açtı, öyle mi?»

«Çok güzel anlattınız.»

Maude, «Anlayamadığım bir şey var,» diye başladı. Son ra da durakladı. Düşünüyordu. «Ah... Bu kadınlardan birinin köy de olabileceğini düşünüyorsunuz.»

«Evet. Bu olabilir.»

«Olabilir ya.» Maude, parmağıyla yüzünde aptalca bir gülümseme olan Eve Kane'in fotoğrafına vurdu. «Bu kadın şimdi çok yaşlı herhalde. Mrs. Upward kadar olmalı.»

«Öyle. O çağlarda sanırım.»

«Bu kadın korkunç bir insanmış. Bu resimdeki. Onun için çok düşmanı olmalı.»

Poirot, «Evet,» dedi. «Olabilir... Düşünceniz ilgi çekici.» Bir an durdu sonra da ekledi. «Craig davasını hatırlıyor musunuz?»

Maude, «Tabi hatırlıyorum,» diye cevap verdi. «Craig'in Madam Tussaud'un Mumyalar Müzesinde bir heykeli olduğunu biliyorum. O günlerde ben çok küçüktüm... Ama gazeteler bu gün bile o olayı yazıyorlar. Cinayetleri diğer kanlı olaylarla kıyaslıyorlar. Craig 'i asla unutmayacaklar sanırım.»

Poirot kaşlarını kaldırdı. «Maude'un sesi neden birdenbire .acılaştı?» diye düşünüyordu.

Mrs. Oliver, fena halde sersemlemişti. Bir dolap kadar küçük olan giyinme odasında bir köşeye büzülmeye çalışıyordu. Ama boyu bosu yüzünden bunu başarması imkansız olduğu için sonunda sadece sırtını kamburlaştırabildi. Oda, havlularla boyalarını silen genç adamlarla doluydu. Onlar zaman zaman romancıya bira veriyorlardı. Sıcak bira.

Villadan ayrılırlarken, öfkesi geçmiş olan Mrs. Upward onlara, «Eh, eğlenmenize bakın,» demişti. Robin de tiyatroya gitmeden önce annesinin bütün istediklerini yapmış, onu rahat ettirmeye çalışmıştı. Ama içinin rahat olmadığı belliydi. Hatta arabaya bindikten sonra bir iki defa tekrar inmiş ve eve koşmuştu.

Son defa arabaya döndüğü zaman da gülerek, «Ben içeri girdiğim zaman Madre de telefonu kapattı,» diye haber vermişti. «Ama bana kimi aradığını söylemeye bir türlü yanaşmadı. Fa kat ben onun kime telefon ettiğini biliyorum.»

Mrs. Oliver, «Ben de biliyorum,» demişti.

«Kime telefon etti?»

«Poirot'ya tabii.»

«İyi bildin. Madre'nin Poirot'yu konuşturmaya çalışacağın dan eminim. Annem, bazı önemsiz şeyleri büyük bir sırmış gibi saklamaya bayılır... Şimdi, Ariadne'ciğim... Bu gece Cecil'i iyice seyret.

Sonra da onun hayalinde canlandırdığın Eric tipine uygun olup olmadığına karar ver.»

Aslında Cecil Leech adlı aktörün, Mrs. Oliver'ın hayalindeki Eric'le hiçbir ilişkisi, benzerliği yoktu. Romancı, oyunu beğendi. Ama sonra Robin' le soyunma odalarına gittiği zaman da pek sıkıldı. Çünkü aslında çekingen bir kadındı.

Robin pek keyifliydi. Bir köşede Cecil'ie konuşuyordu. Da ha doğrusu Mrs. Oliver onun Cecil olduğunu sanıyordu. Bu genç adam romancının adeta dehşete kapılmasına neden oimuştu. Bu yüzden şimdi kendisine telaşla bir şeyler söyleyen Michael adlı genç aktörü, Cecil'e tercih ettiğini düşünüyordu. Çünkü Michael, romancının cevap vermesini beklemiyordu.

«Robin'e gelip oyunu görmesini bin defa söyledim. Ama tabii Robin o despot kadının emrinden çıkamıyor. Her zaman onun isteklerini yerine getirmek zorunda. Robin gerçekten yetenekli. Açıkçası 'anne muhabbeti'ne kurban olursa çok acırım. Bazan kadınlar ejderhadan farksız oluyor. O kadının Alex Roscoff'a yaptıklarını bilmiyorsunuz sanırım. Bir yıl Alex'e ilgi gösterdi. Ama sonunda onun Beyaz Rus olmadığını öğrenince fena halde öfke lendi. Alex, birtakım masallar uyduruyordu ama bunlar eğlen celi şeylerdi. Biz bunların birer hikaye olduğunu bilmemize rağmen, durumu önemsemiyorduk. Ama kadın bizim gibi davranmadı. Alex'in Londralı fakir bir terzinin oğlu olduğunu anladığı zaman adeta deliye döndü. Alex'le bir daha konuşmadı, şekerim! Ama açıkçası Alex de ondan kurtulduğu için bayram yaptı adeta. Hatta bize, 'O bazan ödümü patlatıyordu,' diye itiraf etti. 'O kadın dengesiz. Öfkelendi mi çılgına dönüyor.'... Ah, Robin, hayatım, biz de senin o sevimli 'Madre'nden söz ediyorduk. Bu gece gelememesi çok kötü oldu. Ama neyse ki Mrs. Oliver'ı getirmişsin. Sözü sohbeti yerinde bir hanım o...»

Daha sonra da grup halinde yakındaki bir meyhaneye gittiler. İçkilerini içerken hep tiyatrodan söz ettiler tabii.

Mrs. Oliver iyice yorulmuştu. Arabaya bindiği zaman, arkasına yaslanarak, gözlerini kapattı.

Robin hala gevezelik edip duruyordu. Sözlerini, «Bu fikri beğendin değil mi?» diye sorarak bitirdi.

Mrs. Oliver çabucak gözlerini açtı. «Ne dedin?» Robin, «Çok yoruldun sanırım,» dedi. «Pek yorulmadım... Ama kalabalığa karışmak hoşuma gitmiyor.»

«Ah, ben kalabalığa bayılırım. İnsanlara da. Zaten onlar bana gerekli. Kalabalığa karıştığım zaman canlanıveriyorum.» Robin, arabayı Sarı Salkım villasının önünde durdurdu. «Sen eve git. Ben arabayı garaja sokacağım.»

Mrs. Oliver, küçük arabadan zorla İnebildi. Bahçede eve doğru yürürken Robin arkasından, «Kapının kitli olduğunu sanmıyorum,» diye seslendi.

Mrs. Oliver, kapının gerçekten de kitli olmadığını gördü. Hole girdiği zaman bütün ışıkların söndürülmüş olduğunu farketti. Laura Upward'ınki de kabalıktı doğrusu. Etrafa çok güze! bir parfüm kokusu yayılmıştı. Romancı, elektrik düğmesine uzandı.

Kare biçimindeki, alçak tavanlı hol aydınlandı. Mrs. Oliver, oturma odasının aralık kapısından içeri bir göz attı. Mrs. Upward'ın ayaklarını gördü. Anlaşılan kadın tekerlekli iskemlesinde uykuya dalmıştı. Ama oturma odası da karanlıktı.

Mrs. Oliver içeri girerek, elektrikleri yaktı, «İşte, geldik.» Sonra donmuş gibi kala kaldı. Haykırmak istedi ama sesi çıkmadı. Sonunda fısıltıyla, «Robin...» diyebildi. «Robin...»

Aradan dakikalar geçti.

Sonra Mrs. Oliver, Robin'in ıslık çalarak villaya doğru geldiğini duydu. Telaşla fırlayarak, genç adamı holde durdurdu.

«Robin!... Oturma odasına gireyim deme... Anneni, anneni, galiba öldürmüşler...»

Müfettiş Spence'in kırmızı yüzü öfkesinden morarmıştı sarı ki. «Ustalıkla işlenmiş, pis bir cinayet. Katil kadını boğarak öldürmüş. Hem de zavallının dün boynuna taktığı eşarpla. Eşarbı onun boynuna sarmış ve uçlarını arkasından hızla çekmiş. Temiz bir yöntem. Kolay ve hızh.»

«Böyle bir cinayet işlemek için katilin genel bilgisi olması gerekir mi?»

«Pek sanmıyorum. Bu konuyu bir iki kitapta okumak yeter. Hele kurban katilinden şüpheleniyorsa, iş daha da kolaylaşır. Mrs. Upward'ın hiçbir şeyden haberi olmadığı belliydi.»

Poirot, «Evet,» dedi. «Katilin tanıdığı biri olduğu anlaşılıyor.»

«Mrs. Upward'ın katille karşılıklı kahve içtiği kesin, önünde bir fincan vardı. Bir de karşısında. Katil, parmak izlerini silmiş. Ama dudak boyasını pek temizleyememiş.»

«Demek katil kadın?»

«Siz de başlangıçtan beri kadınlar üzerinde durmuyor muydunuz?»

«Evet...»

Spence, «Mrs. Upward, o fotoğraflardan birini tanıdı,» diye sözlerini sürdürdü. «Lily Gamboll'unkini. Bu cinayetin Mrs. McGinty'nin ölümüne bağlı olduğu belli bir şey.»

Belçikalı dedektif, «Evet,» dedi. «İki cinayet arasında bir bağ var.» Mrs. Upward'ın neşeyle, «Bu sözlerin yerine 'burnunu soktu,' kelimelerini geçirebilirsiniz,» diye güldüğünü hatırlamıştı.

Spence konuşmasını sürdürüyordu. «Mrs. Upward, oğluyla Mrs. Oliver'ın tiyatroya gitmelerinden yararlanmak istedi. Katile telefon ederek onu çağırdı. Mrs. Upward galiba detektifliğe kalkıştı.»

«Sanırım. Mrs. Upward, fazla meraklı bir kadındı. Etraflıca bilgi toplamayı istiyordu. Ama kendi öğrendiklerini de açıklamak niyetinde değildi. Tehlikeli bir oyun oynadığını anlıyamamıştı. Bunu kendisine anlatmak istedim. Ama beni dinlemeye yanaşmadı.»

«Evet, belli bu... Durum ortada. Robin, Mrs. Oliver'la evden çıktıktan sonra tekrar geri döndüğü zaman Mrs. Upward telefonu kapıyormuş. Kadın, kiminle konuştuğunu da oğluna söylemek istememiş. Hem Mrs. Oliver, hem de Robin, Mrs. Upward'ın siz? çağırdığını düşünmüşler.»

Poirot, «Keşke aradığı ben olsaydım,» diye cevapladı. «Mrs. Upward'ın kime telefon ettiğini Öğrenemediniz mi?»

«Bu kabil değil ki, Mösyö Poirot. Çünkü köydeki telefonlar otomatik.»

«Peki, hizmetçi Janet'den bir şey öğrenebildiniz mi?»

«Hayır. O saat on buçuğa doğru villaya dönmüş. Anahtarıyla arka kapıyı açarak, mutfağın yanındaki odasına gitmiş. Ev karanlık olduğu için Mrs. Upward'ın yattığına, Robin'le Mrs. Oliver'in de tiyatrodan henüz gelmediklerine karar vermiş. Janet, sağır. Üstelik pek de aksi. Durmadan homurdanıyor.»

«Mrs. Upward'ın emektar hizmetçilerinden sanırım.»«Hayır, hayır. Mrs. Upward'ın yanında çalışmaya iki yıl önce başlamış.»

Bir polis kapıda belirdi. «Biri sizinle konuşmak istiyor, efendim. Dün geceki olay hakkında bilgi verecekmiş?»

«Dün geceki olay hakkında mı? Onu çabuk buraya getir.»

Birkaç dakika sonra Deirdre Henderson içeri girdi. Yüzü bembeyazdı kızın. «Gelip sizi görmem gerektiğine karar verdim.»

Spence bir iskemleyi çekti. Deirdre de buna oturdu ama hantalca ve biçimsizce.

Müfettiş, «Demek geceki olay konusunda bize bilgi vereceksiniz,» dedi. «Yani cinayet konusunda...»

«Ah, demek Mrs. Upward'ı gerçekten öldürdüler? Ekmekçiyle postacı bunu bize haber verdiler. Ama annem onlara inanmadı.»

«Ama Mrs. Upward gerçekten öldürüldü. Şimdi bize anlat mak istediklerinizi dinleyelim.»

Deirdre, «Şey...» diye mırıldandı. «Dün gece ben oraya gittim...»

«Oraya mı gittiniz? Yani Sarı Salkım villasına mı? Kaçta?»

Deirdre, «Bunu kesinlikle söyleyemeyeceğim,» dedi. «Galiba dokuz sularıydı. Yemekten sonra yani. Bana telefon etti.»

«Mrs. Upward sizi mi aradı?»

«Evet. Robin'le Mrs. Oliver, Cullenquay'deki tiyatroya gidiyorlardı. Mrs. Upward villada yalnız kalacaktı. Oraya uğrayıp kendisiyle kahve içmemi istiyordu.»

«Ve siz de kalkıp villaya gittiniz?»

«Evet.»

«Mrs. Upward size kahve ikram etti?»

Deirdre, «Hayır,» dedi. «Kapıya vurdum ama kimse açmadı bunu. Kapının kitli olmadığını farkettim. Tokmağı çevirerek hole girdim ama her taraf karanlıktı. Zaten bahçe yolundan geçerken oturma odasının ışıklarının yanmadığını farketmiş ve buna bir anlam da verememiştim, iyice şaşırdım. Bir iki kere, 'Mrs. Upward!' diye seslendim. Ama evde çıt çıkmıyordu. Sonunda bir yanlışlık olduğunu düşündüm. 'Belki Mrs. Upward da diğerleriyle birlikte tiyatroya gitti,' dedim.»

«O zaman size haber vermez miydi?»

«Verirdi. Bu yüzden durum beni şaşırttı.»

«Başka bir şey düşündünüz mü?»

«Evet... Frieda'nın telefondaki haberi yanlış anlamış olabileceğini düşündüm. Çünkü Mrs. Upward'la telefonda ben konuşmadım. Frieda sonradan bana Mrs. Upward'ın beni villaya çağırdığını haber verdi. Ama yabancı o. Her şeyi kolaylıkla anlıyamıyor. Üstelik dün gece köyden gideceği için aklı bir karış havadaydı.»

«Holde seslendiniz... Sonra ne oldu, Miss Henderson?» «Sonra villadan ayrıldım. Ve eve döndüm. Ama önce biraz dolaştım. G ece pek güzeldi.»

Müfettiş sessizce kızı inceledi. Sonra da ayağa kalktı. «Çok teşekkür ederim, Miss Henderson. Buraya kadar zahmet ettiniz.»

Deirdre başını salladı. «Gelmem gerektiğine karar verdim. Ama annem bu fikrimi pek beğenmedi.» «Ya?»

«Evet. Ama ben gelmemin doğru olacağını düşündüm.» «iyi düşünmüşsünüz.» Deirdre dışarı çıktıktan sonra Spence, Poirot'ya döndü. «Miss Henderson makyaj yapmıyor. Veya belki de bu sabah boyanmasının doğru olmayacağını düşündü.» «Hayır, hayır. Hiç boyanmıyor o.»

«Galiba parfüm de sürmüyor. Mrs. Oliver dün gece eve pahalı bir parfüm kokusunun iyice yayılmış olduğunu söyledi. Robin

Upward da öyle. Annesinin öyle bir koku kullanmadığını da açıkladı.»

Poirot, «Deirdre'nin parfüm kullandığını sanmıyorum,» dedi. «Ben de öyle... Onda bir basketbol takımının kaptanı hali var. Şu eski tarz okullardakilerden söz ediyorum. Ama aslında Deirdre o kadar genç değil. Otuzunda var sanırım.» «öyle. Otuz yaşında o.»

«Bence kız pek gelişememiş. Öyle değil mi?»

Poirot mırıldandı. «Sorun o kadar basit sayılmaz.»

Spence, «Gerçeklerle tahminler birbirlerini tutmuyor,» diye söylendi. «Deirdre dudak boyası ve parfüm sürmüyor. Annesi de sağ. Lily Gamboll'un ayyaş annesi ise kız dokuz yaşındayken ölmüştü. Bir dövüş sırasında. Yeni Deirdre Henderson, Lily Gamboll olamaz. Ama Mrs. Upward dün gece onu villaya çağırmış. Bu da bir gerçek. Gel de işin içinden çık.»

«Polis doktoru ne düşünüyor?»

«O da bize pek yardım edemedi. Kadının dokuz buçuktan önce öldürülmüş olması ihtimalinin bulunduğunu söyledi.»

«Ya? Deirdre, Sarı Salkım villasına gittiği zaman, Mrs. Upward çoktan ölmüştü o halde.»

«Galiba. Ama Deirdre'nin de doğruyu söyleyip söylemediğini bilmiyoruz. Kız ya çok dürüst, ya da usta bir aktris. Annesi de onun buraya gelmesini hoş karşılamamış.»

Poirot, «Bu önemli sayılmaz,» diye fikrini açıkladı. «Kadın dan ancak öyle bir şey beklenir. Mrs. Wetherby, sorumluluk altına girmeyi istemeyen, canının sıkılmasından hoşlanmayan, ben cil bir kadın.» Bir an durdu. «Araştırma yapacak olursanız...»

Müfettiş, «Buna başladım bile,» diye onun sözünü kesti. «Ama kimseyi ürkütmek istemediğim için ihtiyatlı davranacağım. Dün gece Eve Carpenter ne yapıyordu? Ya Shelagh Rendell? Belki ikisi de evlerindelerdi. Mr. Carpenter, siyasi bir toplantıdaymış.» Düşünceli düşünceli durdu. «Eve Carpenter, pahalı parfümler sürecek bir kadın. Onun geçmişini araştırmamız gerekecek. Neticede yaşlı, genç bir dul rolü oynamak çok kolaydır. O zaman komşular fazla soru sormaktan

kaçınırlar...» Poirot'ya baktı. «Sizi kutlamam da gerekiyor. Katil in Mrs. McGinty'i yolladığınız o acaip şeker keseriyle öldürdüğü kesin. Doktor, havan elinin kadının kafasındaki yaraya çok uyduğunu söyledi. Ayrıca şeker keserinin kenarlarında gizli kan izleri de bulundu. Katil, o pirinç şeyi dikkatle yıkamış. Boşuna uğraşmış tabii. Gizli kan lekeleri bile artık laboratuarlarda kullanılan bazı maddelere reaksiyon gösteriyor. Şeker keserindekiler insan kanı. Ve şimdi bu yüzden Deirdre ye Wetherby'ler üzerinde de durmamız gerekiyor.»

«Deirdre Henderson, şeker keserini Hasat kermesi için rahibin evine gönderdiklerini iddia ediyor.»

«Mrs. Summerhayes ise onu Noel'de aldığını söylüyor.»

Poirot, sıkıntılı sıkıntılı, «Maureen Summerhayes hiçbir zaman kesin konuşmamalı,» diye homurdandı. «Fazla dalgın o. Sonra köşkün kapı ve pencerelerini hiçbir zaman kapatmıyorlar. İsteyen köşkten herhangi bir şeyi çalabilir. Sonra bunu yine kolayca yerine bırakır. Kimsenin de ruhu duymaz. Belki Maureen, günün birinde şeker keserinin yerinde yeller estiğini görür ve o zaman, 'Ah, Johnnie onunla odun kesiyor her halde,' diye düşünür. Kocası da, 'Galiba Maureen keseri köpeklere vereceği etleri doğramak İçin aldı,' der. Uzun Mera köşkündekiler aletleri, bunların yapıldıkları işlerde kullanmıyorlar. Bulduğu şeyi kullanıyor, sonra da bunu fırlatıp atıyorlar.»

Spence, «Neyse,» dedi, «Bu cinayetin bir yararı da oldu. Olay aydınlanmadıkça Bentley'i asamazlar, içişleri Bakanlığına bunu bildirdik. Ve böylece zaman da kazandık, Mösyö Poirot.»

Belçikalı, «Ben Bentley'i tekrar görmek istiyorum,» diye . karşılık verdi. «Yeni bilgiler edindiğimize göre...»

* * *

James Bentley, yine sessiz, sıkılgan ve çaresizdi. Yalnız daha zayıflamıştı ve elleri de iyice titriyordu.

Poirot, kelimelerini dikkatle seçerek, «Yeni kanıtlar bulundu,» diye açıkladı. «Polis yeniden araştırma yapacak. Umut var.»

Ama Bentley sadece, «Bunların ne yararı olur,» dedi. «Başka kanıt bulmaları imkansız.»

Belçikalı, «Dostlarınız büyük bir çaba gösteriyorlar,» diye karşılık verdi.

«Dostlarım mı? Benim hiç dostum olmadı.»

«Yapmayın canım. En aşağı iki dostunuz olduğunu biliyoruz.»

«iki dost... Onların kim olduklarını öğrenmek hoşuma giderdi.» Genç adamın sesinden aslında bu konunun onu ilgilendirmediği anlaşılıyordu. O sadece Poirot'ya inanmadığını açıkla maya çalışıyordu.

«Birinci dostunuz Müfettiş Spence.»

«Spence mi? Aleyhimdeki kanıtları o bulmadı mı? Hah, çok gülünç.»

«Hiç de değil. Size çok talihli olduğunuzu söylemeliyim, Mr. Bentley. Çünkü Müfettiş Spence görevine bağlı, zeki ve dürüst bir polisdir.»

«Onun gibi dostlara bayılırım.»

Poirot, Bentley'e ikinci dostunun kim olduğunu açıklamayarak bekledi. Genç adamın da insancıl bir tarafı olduğunu umuyor, onun merakını belli etmesini istiyordu.

Sonunda Bentley dayanamadı. «Peki, ikinci dostum kim?»

«Miss Maude Williams.»

«Onun bu olaylarla ne ilgisi olabilir?»

Poirot, Bentley'e kızmamaya çalıştı. «Miss Williams bu konuyla ilgileniyor. Sizin suçsuz olduğunuza inanıyor o.»

«Neden acaba?»

«Sizi tanıyor da ondan.»

Bentley istemeye istemeye, «Eh, belki tanıyor...» dedi. «Ama onunla fazla sıkı fıkı değildik.»

«Onunla aynı büroda çalıştınız. Bir iki defa yemek yediniz. Hatta yürüyüşe de çıktınız.»

«Şey... Evet...»

Poirot patladı. «Bu konuşmayı duyan da sizi işlediğiniz cinayetleri itirafa zorladığımı sanır. Güzel bir kadınla dolaşmak hoş bir şey değil mi?»

«Açıkçası kızlarla fazla ilişkim olmadı.» Genç adam kızarmıştı. «Ayrıca, Miss Williams'i pek de kibar bulmazdım, iyi bir kızdı o. Ama annem sağ olsaydı, Miss Williams' in biraz bayağı olduğuna karar verirdi.»

«Annenizin düşünceleri önemli değil ki. Asıl siz ne düşünüyorsunuz?»

Genç adam tekrar kızardı. «Saçları, kılığı kıyafeti... Şey... Annem eski kafalı bir kadındı ama...»

«Mr. Bentley, Miss Williams'dan biraz olsun hoşlanıyordunuz sanırım.»

«O iyi kalpli bir kadındı... Ama beni anlayabildiğini sanmıyorum.»

«Maude Williams bir keresinde de köye geldi değil mi?»

Genç adam, sıkıntıyla içini çekti. «Evet, bir iş için. Bana yazarak buluşmamızı istedi. Ben de kabalık etmek istemedim.»

«Onu güzel bir lokantaya götürdünüz tabii.»

Bentley şaşırdı. «Ne münasebeti Onunla otobüs durağında konuştuk.»

«Ah... Miss. Williams her halde pek eğlendi.»

Genç adam öfkelendi. «Param yoktu ki.»

«Haklısınız. Miss Williams'i Mrs. McGinty'nin ölümünden birkaç gün önce gördünüz sanırım.»

Bentley, «Evet,» diye cevap verdi. Bir an durdu sonra da birdenbire ekledi. «Pazartesi günü... Mrs. McGinty ise Çarşamba gecesi öldü.»

«Mrs. McGinty, Pazar Arkadaşı'na meraklıydı değil mi?»

«Evet.»

«O gazetelere göz gezdirir miydiniz?»

«Ne münasebet! Annem o tip gazeteleri pek adi bulurdu.»

«Son haftaki Pazar Arkadaşı gazetesini de okumadınız mı?»

«Hayır, okumadım.»

«Mrs, McGinty, size gazetedeki yazılardan hiç söz etmedi sanırım.»

Bentley'in cevabı Poirot'yu şaşırttı. «Etmez olur mu? Durmadan gazetedeki yazı dizisinden söz etti. iyice heyecanlanmıştı.»«Ya? İyice heyecanlanmıştı, öyle mi? Size neler söyledi? iyice düşünün. Bu konu çok önemli.»

«İyice hatırlamıyorum. Eski bir cinayetten söz etti. Galiba Craig davasından... O cinayetle ilgisi olan birinin köyde oturduğunu açıkladı... Ama belki de üzerinde durduğu cinayet Craig olayı değildi... Fakat kadın her dakika o olayı söylüyordu. Heyecanlanmasına bir anlam da veremedim.»

«Mrs. McGinty, köydeki insanın kim olduğunu da açıkladı mı?»

Genç adam durakladı. Pek emin değilim ama galiba oğlu tiyatro oyunları yazan kadındı o.»

«Mrs. McGinty, onun adını söyledi mi?»

«Bilmiyorum... Aradan uzun bir süre geçti. Mösyö Poirot.

«Mr. Bentley, iyi düşünün. Buradan kurtulmayı, özgür olmayı istemiyor musunuz?»

Bentley büyük bir hayretle tekrarladı. «Özgür olmayı mı?»

«Tabii.»

«Şey... Ben... Galiba...»

«Öyleyse iyi düşünmeye çalışın. Mrs. McGinty, size ne dedi?»

«Ah... Galiba, 'Burnu pek büyük,' dedi. Ya da buna benzer bir şey. 'Küçük dağları o yaratmış. Köydekiler onun ne olduğunu öğrenirlerse, o kadar azamet yapamaz...' Ondan sonra bir fotoğraftan söz etti sanırım. "Resmi de kendisine hiç benzemiyor.. Ama o fotoğrafı yıllar önce çektirmiş...'»

«Sözünü ettiği gerçekten Laura Upward mıydı? Bu sonuca nasıl vardınız?»

«Bilmiyorum... Bana Öyle geldi… Ama düşünüyorum da... Galiba Mrs. McGinty bana kimden söz ettiğini açıklamadı. Kadının adını söylemedi yani. Zaten ben de Mrs. McGinty' i pek dinlemezdim. Çok gevezeydi.»

Poirot, «Ben Mrs. McGinty'nin kasdettiği kadının Laura Upward olmadığından eminim,» diye mırıldandı. «Her halde gündelikçi başka birini çekiştiriyordu.. .Mr. Bentley, size söylenenleri ilgiyle dinlemediğiniz için darağacını boylamanız pek garip olmaz mı?» Bir an durdu. «Mrs. McGinty, yanında çalıştığı hanımlardan da söz eder miydi? Mesela Mrs. Carpenter'dan? Daha doğrusu o sıradaki adıyla dul Mrs. Selkirk'ten? Doktorun karısı Mrs. Rendell'den?»

«Carpenter, tepedeki büyük villanın sahibi sanırım... O gün lerde Mrs. Selkirk'le nişanlanmıştı. Mrs. McGinty, o genç kadına fena halde sinirlenyordu. Sebebini bilmiyorum. Ondan söz eder ken her zaman, 'Sonradan görme... Yukarılara tırmanmış...' derdi.»

«Rendelllere gelelim.»

«Mrs. McGinty onlar konusunda önemli bir şey söylemedi sanırım.»

«Ya Wetherby'ler hakkında?»

«Ah, Mrs. McGinty'nin o aileyle ilgili fikirlerini çok iyi hatırlıyorum. Mrs. Wetherby'den, 'Pek nazlı, pek,' diye söz ederdi. 'Dayanılacak gibi değil.' Mr. Wetherby'den hiç hoşlanmıyordu... A, evet... Mrs. McGinty, karı kocanın mutlu olmadığını düşünüyordu.» Bentley birdenbire sustu.

Poirot ise onu dikkatle süzüyordu. Çünkü Bentley'i tanıyalıdan beri genç adamın o tatsız sesinin ifadesinin birdenbire değiştiğini farketmişti. «Onları tanır mıydınız? Mrs ve Mr. Wetherby'i Deirdre Henderson'u?»

«Hayır... Tanımazdım... Ama bir gün kızın köpeğinin ayağı kapana sıkıştı. Deirdre zavallı hayvanı kurtaramadı. Sonra, ona ben yardım ettim.» Genç adamın sesinde hafif bir gurur vardı şimdi.

«Deirdre'yle konuştunuz mu?»

«Evet... O, annesinin çok mutsuz olduğundan söz etti. Annesine çok bağlı olduğu anlaşılıyordu.»

«Siz de ona annenizi anlattınız sanırım.»

«Evet.»

Poirot bekledi.

Bentley, uzun bir sessizlikten sonra, «Hayat çok acı,» diye mırıldandı. «Şans ise kalleş. Bazı insanlar aradıkları mutluluğu' bulamıyorlar.»

Belçikalı bıyık altından güldü. «Olabilir.»

«O pek mutlu değil sanırım, Mösyö Poirot. Deirdre Wetherby yani...»

Poirot düzeltti. «Deirdre Henderson.»

«Ah, evet. Bana üvey babası olduğunu söylemişti.»

Belçikalı, «Kız pek güze! değilmiş sanırım,» dedi.

«Ne münasebet! Bence Deirdre çok güzeldi!» James Bentley yine kızarmıştı.

Mrs. Sweetiman, «Beni dinle,» dedi.

Edna uzun uzun burnunu çekti. «İstediğinizi yapamam. Babam duyarsa beni öldürür.»

«Öldürürse de öldürür. Bu bir cinayet olayı. Sen kadını görmüşsün.»

Edna yine burnunu çekti.

Mrs. Sweetiman, «Zaten...» diye başladı, sonra da sustu.

Çünkü dükkana Mrs. Wetherby girmişti. «Şiş ve yün istiyorum.»

Mrs. Sweetiman, «Çoktan beri görünmüyordunuz,» diye gülümsedi.

Mrs. Wetherby göğüs geçirdi. «Evet. Son zamanlarda sağlığım çok bozuk... Kalbim yani... Uzun uzun dinlenmem gerekiyor.»

«Neyse, sonunda bir hizmetçi bulabilmişsiniz.»

«Evet. işi fena değil ama kılığını kıyafetini, boyalı saçlarını bir görseniz!»

Mrs. Sweetiman başını salladı. «Artık eskisi gibi hizmetçi yok... Doğru dürüst yetişmiyor onlar...» Bir an durdu sonra da ekledi. «Mrs. Upward'a o kadar acıdım ki... Ne korkunç bir olay.»

Edith Wetherby, «Felaket...» diye başını salladı. «Olayı bana çok sonra açabildiler. Ama yine de kriz geçirdim. Ben de fazla duyguluyum sanırım.»

Dükkancı kadın, «Köyde üzülmeyen kalmadı,» diye cevap verdi. «Ya Mr. Robin Upward? Zavallı kendisini kaybetmiş. O romancı hanım, ne yapacağını şaşırmış. Sonunda doktor çağırmışlar. O da Mr. Upward'a sakinleştirici bir İğne yapmış. Fena sarsılmış o. Artık Uzun Mera'da kalıyormuş. Villayı görmek bile istemiyormuş zavallı. Hizmetçi Janet ise yeğeninin yanında. Villanın anahtarını polis aldı. O cinai romanlar yazan hanım da Londra'ya gitti. Ama Resmi Soruşturma için dönecekmiş.» Mrs. Sweetiman, köydeki her olayı bildiğini söyleyerek gururlanırdı.

Mrs. Wetherby de belki son dedikoduları öğrenmek için dükkana uğramıştı. Borcunu öderken, «Ne felaket...» diye mırıldandı. «Köy de tehlikeli oldu çıktı. Galiba burada bir sapık yaşıyor. Bir deli. Sevgili Deirdre'ciğim de o gece sokağa çıktı. Bu aklıma geldikçe fena oluyorum. Ya katil ona da saldırsaydı? Ya yavrucuğumu öldürseydi?» Hafifçe sendeleyerek, gözlerini kapattı.

Ama Mrs. Sweetiman istifini bile bozmadı, ilgiyle kadını seyrediyordu.

Mrs. Wetherby, tekrar gözlerini açtı. «Geceleri sokaklarda polis dolaşması gerekir.» Paketini alarak dışarı çıktı.

Mrs. Sweetiman ise yine Edna'ya döndü. «Cinayet cinayettir neticede!»

Edna, «Babam beni öldürür,» diye burnunu çekti.

«Sen dediğimi yap. Babanı da bana bırak.»

«Olmaz! Yapamam!»

Mrs. Sweetiman, «Durumu hala anlıyamadın mı?» diye bağırdı. «Mrs. Upward'ı öldürdüler. Sen o gece çok şeye tanık ol dun. Ve

bunu polise açıklamaya da yanaşmıyorsun. Ben şimdi karakola gidecek ve...»

Edna ağlamaya başladı. «Buradaki polislere gidemem. Sonra her şey bütün köye yayılır.»

Dükkancı kadın, durakladı. «O yabancı beyle konuşsan.»

«Yapamam! Bir yabancıyla konuşamam!»

«Galiba haklısın...»

Aynı anda bir araba fren gıcırtıları arasında kapının önünde durdu.

Mrs. Sweetiman sevinçle, «Hah,» diye haykırdı. «Mr. Summerhayes bu. Edna, en iyisi sen onunla konuş. Mr. Summerhayes, ne yapman gerektiğini söyler.»

Edna, «Olmaz...» diye sızıldandı. Ama sesi eskisi kadar kesin ve inatçı değildi.

Johnnie Summerhayes, dükkana girerek, «Günaydın,» diye gülümsedi. Kucağında ağır oldukları anlaşılan bir sürü karton kutu vardı. «Bunların gerekenden ağır olmadıklarını umarım.»

Mrs. Sweetiman, kutulara pul yapıştırırken, «Afedersiniz...» diye mırıldandı. «Size bir şey soracaktım. Bu... şey... Edna'yla ilgili.»

Kız yine burnunu çekti.

Johnnie Summerhayes, Edna'ya bir göz attı. Kendi kendine, «Amma da çirkin,» dedi. «Geri zekalı da. Başının bir genç yüzün den derde girdiğini sanmıyorum. Ona kimse bakmaz. Zaten böyle bir durumda Mrs. Sweetiman de benim fikrimi sormazdı. Sonra, «Ne var?» dedi.

«Edna, cinayet gecesi bir şeye tanık olmuş, efendim.»

Johnnie, parlak siyah g özleriyle Mrs. Sweetiman'a baktı, sonra da Edna'yı süzdü. «Neye tanık oldun, kızım?»

Kız, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Dükkancı kadın hemen atıldı. «Her gün etrafta yeni dedikodular dolaşıyor. Ama o gece Mrs. Upward'ın bir hanım misafiri varmış değil mi? Birlikte kahve içmişler sanırım.»

«Evet, öyle.»

«Ama polis bu misafirin kim olduğunu öğrenememiş. Bizim Edna o kadını görmüş.»Genç adam, Edna'ya bakarak sank i ıslık çalacakmış gibi dudaklarını büzdü. «Kadını gördün ha? Villaya mı giriyordu o? Yoksa dışarı mı çıkıyordu?»

Bu ilgi Edna'nın gururunu okşamıştı. «Villaya giriyordu. Ben yolun karşısındaki ağaçların oradaydım... Orası karanlıktı. Ka-dın villanın kapısına gitti. Orada bir süre bekledi. Sonra da sessizce içeri girdi.»

Johnnie, «Ah,» diye gülümsedi. «Şimdi anladım. Deirdre Henderson, o gece villaya gitmiş. Bunu polise de açıklamış.»

Edna, «Gördüğüm Miss Henderson değildi ki,» diye cevap verdi.

«Öyle mi? Kimdi ya?»

«Şey... Bilmem... Yüzünü iyice göremedim. Arkası Dana dönüktü. Ama onun Miss Henderson olmadığından eminim. Gördüğüm kadının saçları sapsarıydı. Miss Henderson'unkiler ise siyah.»

Johnnie, şüpheyle, «Karanlıkta saç rengini nasıl farkettin?» diye sordu.

«Verandanın ışığını açık bırakmışlardı. Herhalde Mr. Robin'le o romancı hanım daha sonra eve dönecekleri için. Sözünü ettiğim o kadın da tam lambanın altında durdu. Başı açıktı. Arkasına siyah bir palto giymişti. Sarı saçları ışıl ısıldı.»

Johnnie'nin yüzünde ciddi bir ifade belirdi. «Onu kaçta gördün?»

Edna, «Ne bileyim?» diye burnunu çekti.

Mrs. Sweetiman onu azarladı. «Haydi, haydi. Bildiğin belli.»

«Daha dokuz olmamıştı sanırım. Yoksa kilise kulesindeki saat çalardı. Ama sekiz buçuğu geçtiğini de biliyorum.»

«Sekiz buçukla dokuz arası diyelim. O sarışın kadın villadan ne zaman ayrıldı?»

«Bunu bilmiyorum, efendim. Oradan hemen uzaklaştım.»

Genç adam, «Gördüklerini polise açıklamalısın,» dedi.

Kız, hemen ağlamaya başladı. Bir taraftan da hala burnunu çekiyordu. «Olmaz! Babam beni öldürür.» Mrs. Sweetiman'a yalvarırcasına baktı, sonra da koşarak arka odaya gitti.

Mrs. Sweetiman, «Anlayacağınız Edna'nın bir arkadaşı var,» diye durumu açıkladı. «Reg adında bir delikanlı. Dürüst ve terbiyeli. Edna'yla arkadaşlık ediyorlar. Kızın babası da Reg'i beğeniyor. Ama delikanlı işi biraz ağırdan alıyor sanırım, işte bu yüz den Edna da son günlerde Charlie Viasters'a yüz vermeye başladı. Oysa babası sert. Hatta fazla sert.»

Johnnie, «Charlie Masters,» dedi. «O Cole'un çiftliğinde çalışmıyor mu?»

«Evet, efendim. Evli ve iki çocuk babası. Ama çok ahlaksız. Kızları kovalayıp duruyor. Edna ise geri zekalı. Babası onun Charlie Masters'la konuşmasını yasakladı. Ama Edna hala bildiğini okumaya çalışıyor. Dün gece de babasına Reg'le sinemaya gideceğini söyleyerek evden çıkmış ve Charlie'yle buluşmaya gitmiş. Adam onu yokuşta bekleyecekmiş. Ama gelmemiş. Edna da bir süre bekledikten sonra eve dönmek zorunda kalmış. Onun için şimdi korkuyor. Babasına villanın önünde ne yaptığını nasıl anlatacak?»

Johnnie, «Hayret,» diye düşündü. «Bu çirkin Edna'yı iki erkek birden beğeniyor ha?» Sonra, «Anlıyorum,» dedi. «Ama ne oiursa olsun Edna'nın gördüklerini polise anlatması gerekiyor.»

Mrs. Sweetiman başını salladı «Ben de kıza öyle söyledim.»

«Polis, Edna'nın nazik durumda olduğunu anlarsa ona göre davranır. Edna'dan tanıklık etmesini her halde istemez, kızın anlattıklarından da herkese söz etmezler. Müfettiş Spence'i telefonla ararım. O da kalkar buraya gelir. Yok, yok. En iyisi ben Edna'yı arabamla Kilchester'e götüreyim. O zaman kızın polise ifade verdiğini kimse duymaz...»

Sorun böylece çözümlendi.

Poirot Kilchester'de, Müfettiş Spence'in odasındaydı.

Spence, «Bentley'den yararlı bir şey öğrendiniz mi?» diye soruyordu.

Poirot öfkeyle kaşlarını çattı. Bentley'e sinirleniyordu. «Sevimsiz bir genç o.» diye düşünüyordu. Üstelik uğrunda bu kadar çabalamamıza da aldırmıyor. İnsana teşekkür bile etmiyor... Ahmak.» Sonra, «Hiçbir şey öğrenemedim,» dedi. «Daha doğrusu anlattıkları bir işe yarayacak gibi değil. Çünkü önemli olabilecek noktalan hatırlamıyor. Yalnız Bentley bana Mrs. McGinty'in Pazar Arkadaşı'ndaki o yazı dizisini okuduktan sonra pek heyecanlandığını anlattı. Kadın, 'Yazıda sözü geçen biri bu köyde oturuyor,' demiş.»

Spence heyecanla bağırdı. «O kimse cinayetlerden hangisine karışmış?»

Poirot, «Bentley bundan da emin değil,» diye yakındı. «Ama o kimsenin Craig olayıyla ilgisi olduğunu sanıyor. Fakat bu iddiasına da önem vermedim. Çünkü Bentley'in, Craig olayından başka bir cinayeti duymamış olduğu belliydi. Ama bu sözü edilen kimsenin kadın olduğu da anlaşılıyor. Bentley'in kafası bir an çalışabildi ve sevgili dostumuz Mrs. Craig'in bazı sözlerini tekrarladı. Gündelikçi, 'iç yüzünü öğrenirlerse o kadar azamet yapamaz,' demiş. Ya da buna benzer sözler.»

«Azamet?»

Poirot, «Evet,» dedi. «Bu söz anlamlı.»

«Bu azametli kadın kimmiş?»

«Bentley onun Mrs. Upward olduğunu sanıyor. Ama bunun ciddi bir sebebe dayanmadığı da belli.»

Spence başını salladı. «Bunun sebebi Mrs. Upward'ın biraz kibirli ve despot bir kadın olması sanırım. Ama Mrs. McGinty'nin kasdettiği Laura Upward değildi her halde. Çünkü o da bir cinayete kurban gitti. Mrs. McGinty gibi bir fotoğrafı tanıması yüzünden.»

«Onu uyardım da.» Poirot'nun sesi kederliydi.

Spence, öfkeyle, «Lily Gamboll!» dedi. «Köydeki iki kişi Lily olabilir. Mrs. Rendell, ya da Mrs. Carpenter. Deirdre Henderson'un üzerinde durmuyorum. Çünkü onun kim olduğunu biliyoruz.»

«Öbürlerini bilmiyor muyuz?»

Müfettiş içini çekti. «Artık kimsenin geçmişini kolaylıkla öğrenemiyorsunuz... Bu olayda sadece Summerhayes'den eminim. Çünkü ailesi üç yüz yıldan beri köyde yaşıyor. Guy Carpenter'ın da kim olduğunu biliyoruz. Ünlü Carpenter Şirketinin ortağı o. Ama diğerleri? Rendell'in doktor olduğu kesin. Hangi üniversiteden mezun olduğunu öğrendik. Ama gerisi? Nereli o? Annesi, babası kim? Mrs. Rendell ise Dublin yakınında bir kenttenmiş... Eve Selkirk, genç ve güzel bir dulmuş. Ama bir kadının dul olduğunu iddia etmesi de zor değil... Wetherby'ler durma dan kah o memlekete, kah bu memlekete gitmişler? Neden? Wetherby bir yerden para mı çalmış? Yoksa bir skandal yüzünden aile şerefine leke mi sürülmüş? Tabii geçmişlerini öğrenmemiz imkansız değil. Ama bilgi edinmemiz için zaman gerekli. Onlarla konuşabiliriz. Fakat ağızlarını bile açmazlar.»

Poirot, «Çok kimse bazı şeylerin öğrenilmesini istemez,)? diye karşılık verdi. «Ama onların sırlarının cinayetlerle ilgisi olması da gerekmez.»

«Biliyorum. Belki önemsiz bir suç işlediler, belki de fakir bir ailedendiler. Veya adları bir rezalete karıştı. Bu sırlarının öğrenilmemesi için çabalar, sizi de engellerler.» Spence bir an durdu. «Bu yüzden araştırma yapar ve zaman da harcarsınız... Mösyö, Poirot, Lily Gamboll'un köyde olduğunu kabul edersek, o zaman şüpheler de iki kişinin üzerinde toplanır. Eve Carpenter ve Shelagh Rendell'in. Onlarla konuştum. Eve Carpenter masum bir çocuk rolü yaptı. Mrs. Rendell ise telaşlandı. Ama onun sinirli bir kadın olduğu da belli.»

Poirot, başını salladı. «Evet. Çok sinirli o.»

Müfettiş, konuşmasını sürdürdü. «Bu bakımdan adımlarımızı dikkatle atmamız gerekiyor. Çünkü bir suçluysa, o zaman diğeri suçsuz demektir.»

«Guy Carpenter'ı unutmayın. Güçlü bir adam o. Yakında millet vekili olacak.»

Spence kızdı. «Mrs. Carpenter suçluysa, kocasının güçlü olması onu kurtaramaz.»

«Bunu biliyorum, dostum. Ama emin olmamız da gerekiyor.»

«Evet... Siz ikisinden birinin Lily Gamboll olduğuna inanıyorsunuz sanırım.»

Belçikalı detektif, «Hayır,» diye cevap verdi. «Daha doğrusu bunu kesinlikle söyleyemem. Başka ihtimaller de olduğunu biliyorum.»

«Hangi ihtimaller?»

Poirot bu soruyu cevaplamadı. Onun yerine kendisi başka bir soru sordu. «İnsanlar neden fotoğrafları saklarlar?»

«Kim bilir? Çok kimse mektupları, kurdeleleri saklamaya meraklıdır. Ama sebebini bilmiyorum.»

«Ben fotoğraflardan söz ediyorum. Niçin çok kimse özellikle resimleri saklar?»

«Bunları atmaya kıyamadıkları için. Ya da fotoğraflara baktıkları zaman bazı şeyleri hatırlarlar.»

Belçikalı bağırdı. «Doğru! Fotoğraflara baktıkları zaman bazı şeyleri hatırlarlar!... Şimdi sorumu açalım. Neden bir kadın gençlik resimlerini atmaz? Bana kalırsa ilk önemli neden gururdur. Kadın gençliğinde çok güzel olduğunu düşünür ve bunu hatırlamak için resimlerini saklar. İkinci neden ise duygulara bağlıdır.»

«Bu aynı kapıya çıkmaz mı?»

«Pek de değil. Benim kasdettiğim sevgi, insan sevgi yüzün den yalnız kendi resmini değil, başkalarının fotoğraflarını da sak lar. Artık evlenmiş olan kızının bebeklik fotoğrafını... Sonra çocuklar da annelerinin resimlerine çok değer verirler, özellikle kadın genç ölmüşse.»

«Ah, neyi kasd ettiğinizi anlamaya başlıyorum.»

«Gelelim üçüncü nedene. Bunun gururla da, sevgiyle de ilgisi yoktur. Bu duygu nefrettir. Bazı kimseler intikam alma isteklerini canlı tutabilmek için düşmanlarının fotoğrafını saklarlar.»

«Doğru ama bu olayda bu üçüncü nedenin geçerli olduğunu sanmıyorum. Çünkü cinayetlerin nefret ve düşmanlıkla ilgileri yok.»

«Öyle mi dersiniz?»

«Anlıyamadım?»

Poirot, «Gazetelerde yayınlanan bütün yazıların gerçeği olduğu gibi yansıttığı söylenemez. Pazar Arkadaşı'nda Eve Kane'in Craig'lerde dadılık ettiği yazılıydı. Bu doğru mu?»

«Evet, doğru. Eve Kane, çocuk dadısıydı. Ama köydeki kadının Lily Gamboll olduğuna karar vermiştik...»

Belçikalı detektif birdenbire, «Lily Gamboll'un resmi ne iyi bakın!» diye bağırdı. Baş parmağını da Spence'e doğru sallıyor du. «Pek çirkin o. Dişleri çarpık çurpuk! Kalın camlı gözlük takmış. Onun resmini gurur yüzünden sakladıklarını iddia edemeyiz. Ama Eve Carpenter da, Shelagh Rende!I de gerçekten güzel. Bu fotoğraf Mrs. Carpenter'ın ya da Mrs. Rendell'in olsaydı, her halde onu kimsenin görmesini istemezlerdi. Resmi hemen orta dan kaldırırlardı.»

«Doğru.»

«Ya sevgi? Lily Gamboll'u o yaştayken seven kimse yokmuş. Zaten cinayetin nedeni de bu sanırım. Öyleyse Lily Gamboll'un fotoğrafını sevgi yüzünden sakladıklarını da söyleyemeyiz. Geriye nefret kalıyor. Lily Gamboll'dan nefret eden biri var mıydı? Hayır, öldürdüğü halası evli değildi. Samimi dostları da yoktu. Yani, fakir mahallede yetişen Lily'den nefret eden kimse olmadığı kesin. Galiba bazı kimseler sadece ona acıyorlardı.»

«Yani size göre hiç kimse Lily Gamboll'un fotoğrafını saklamazdı, Mösyö Poirot.»

«Evet. Mantıklı sonuç bu.»

«Ama Lily'nin resmini biri yine de saklamıştı. Mrs. Upward da bu fotoğrafı gördü.»

«Gördü mi gerçekten?»

«Mösyö Poirot, bunu bana kendiniz anlattınız. Mrs. Upward size öyle söylemiş ya.»

Poirot, «Evet,» dedi. «Ama Mrs. Upward'ın bu sözieri doğru muydu? O sıkı ağızlı bir kadındı. Ayrıca kendi bildiğini okuma ya da meraklıydı. Ben fotoğrafları gösterdiğim zaman bunlardan birini hemen tanıdı. Ama bilmediğim bir nedenle hangi resmi daha önce gördüğünü bana açıklamak istemedi. Zeki bir kadındı. Bu yüzden

bana hemen başka bir fotoğrafı işaret etti. Böylece sırrını sakladı, beni de yanlış yola saptırttı.»

«Ama neden?»

«Çünkü bu meseleyle kendi başına ilgilenmek niyetindeydi?»

«Yani katile şantaj yapmayı mı düşünüyordu? Ama o fevkalade zengindi. Fabrikatör kocası ona pek büyük bir servet bırakmıştı.»

«Şantaj da nereden aklınıza geldi. Mrs. Upward'ın böyle bir niyeti yoktu. Galiba o birine iyilik etmek istiyordu. Belki de fotoğrafı evinde gördüğü kimse dostlarındandı. Ya da ona acıyor du. Bu yüzden onun sırrını bana açmayı istemedi. Ama diğer ta.aftan Mrs. Upward fazia meraklı bir kadındı. Bu yüzden o kimseyle başbaşa konuşmak istedi. Belki onun Mrs. McGinty'nin ölümü olayına karışıp karışmadığına da karar verecekti.»

«Yani, öbür üç fotoğraftan biri ele bu cinayetlerle ilgili.»

«Evet. Mrs. Upward, fotoğrafın sahibiyle kabil olduğu kadar eabucak konuşmayı istiyordu. Mrs. Oliver'ia oğlunun tiyatroya gittikleri gece bu fırsattan yararlandı.»

Ve Mrs. Upward, Deirdre Henderson'u villaya çağırdı! İşte yine döndük dolaştık Deirdre'ye geldik, işleri karmakarışık etmeye bayılıyorsunuz. Öyle değil mi?» Spence'in yüzünde kederli bir ifade vardı.

Mrs. Wetherby, postahaneden evine giderken hiç de çok hasta bir kadın gibi yürümüyordu. Ama köşke erişir erişmez, pek bitkinmiş gibi bir tavır takındı. Ayaklarını sürüye sürüye salona girdi ve güya kanepeye yığılıp kaldı. Duvardaki zile basmayı aa unutmadı ama. Zili çaldı çaldı...

Dakikalar sonra Maude Williams, salonun kapısına geldi. Arkasına basma bir elbise giymiş, eline de bir toz bezi almıştı. «Zili mi çaldınız, efendim?»

«Evet. Hem de kaç defa. Bir daha ben zili çalar çalmaz koşmalısın. Kalp krizi geçirebilirim.»

«Afedersiniz, efendim. Yukarıdaydım da.»

«Bunun farkındaydım. Odamdaydın ve çekmelerimi açıyordun. Bunu çıkardığın gürültüden anladım. Odamda ne işin var? Eşyalarımı neden karıştırıyorsun?»

«Karıştırmıyordum, efendim. Sadece eşyalarınızı topluyor, bunları çekmecelerinize yerleştiriyordum.»

«Haydi oradan! Siz hizmetçilerin ne kadar meraklı olduğunuzu bilirim. Ama ben böyle şeylere gelemem... Ah, çok fenayım... Galiba bayılacağım. Miss Deirdre nerede?»

«Köpeğini dolaştırmaya çıkardı.»

«Sersem! Düşüncesiz! Ona ihtiyacım olabileceğini bilmiyor mu? Bir bardak sütün içine bir yumurta kır. Biraz da konyak koy ve bana getir. Konyak yemek odasındaki büfede duruyor.»

«Ama yarınki kahvaltı için sadece üç yumurta duruyor.»

«Bu bana vız gelir. Deirdre yumurta yemesin, ya da kocam. Haydi, koş. Aptal aptal bekleme! Yüzündeki boyaları da sil.»

Maude uzaklaşırken, Deirdre de köpeğiyle salona giriyordu. Kız nefes nefese kalmıştı. «Bağırdığını duydum. Maude'a ne diyordun?»

«Ne diyeceğim?»

«Kız suratını asmıştı.»

«Ona gereken dersi verdim. Küstah ve terbiyesiz bir kız o.»

«Bunu neden yaptın, anneciğim? Hizmetçinin kolay kolay bulunmadığını biliyorsun, hayatım. Maude'un yemeği de gerçek ten iyi.»

«Ah, Maude'un benimle terbiyesizce konuşmasının hiç öne mi yok, öyle mi? Ama zaten yakında aranızdan kuş gibi uçacağım.» Mrs. Wetherby kesik kesik nefes almaya başladı. «Ah.... Çok yoruldum.»

«Bu gün sokağa çıkmaman iyi olurdu, anneciğim. Neden bana alış verişe gideceğini söylemedin?»

«Biraz hava almak istedim. Bu ev beni boğuyor... Sana yük olduğumu biliyorum. Bu da benim yaşama isteğimi kırıyor.»

«Sen bana yük olmuyorsun ki, hayatım. Sen olmazsan ölürüm.»

«Ne kadar da iyisin, Deirdre. Ama seni sıktığım; biliyorum.»

Kız, «Hayır!» diye bağırdı. «Hayır.»

«Artık fazla konuşamayacağım...» Mrs. Wetherby, derin derin içini çekerek gözlerini yumdu. «Şurada sessizce yatmam iyi olacak.»

«Maude yumurtanı hemen getirsin!» Deirdre telaşla kapıya doğru atıldı. Kolunu bir masaya çarptığı için, bronz bir heykel yere yuvarlandı. Ama kız bunu farketmedi.

Mrs. Wetherby yüzünü buruşturdu. «Çok sakar...»

Mr. Wetherby içeri girdi. Bir an duraklayarak uzun uzun4 karısını süzdü.

Kadın, ağır ağır gözlerini açtı. «Sen mi geldin, Roger?»

«Evet... O korkunç gürültüye neyin sebep olduğunu anlamak istedim. Bu evde rahat rahat kitap okumak kabil değil.»

«Deirdre'yi biliyorsun.»

Wetherby, heykeli yerden kaldırdı. «O çocuk değil Ki. Eşyaları devirmemeyi öğrenmeli artık.»

«Sakar o.»

«Onun yaşındaki bir insanın sakar olması da ayıp. Ayrıca: köpeğinin havlamasına da engel olması gerekir.»«Ben bunu ona söylerim, Roger.»

«Yanımızda oturduğuna göre isteklerimize de saygı göstermesi gerekir. Bu ev kendisininmiş gibi davranıyor. Ne demek bu?»

«İstersen Deirdre'yi buradan yollayalım, Roger.» Mrs. Wetherby, kirpiklerinin altından kocasına bakıyordu.

Adam fena halde irkildi. «Yok canım. Deirdre bizim kızımız. Onun gitmesini istemem. Sadece biraz terbiyeli olsun. Olgun bir insan gibi davransın.» Bir an durdu sonra da, «Edith, sen sokağa mı çıktın?» diye sordu.

«Evet. Postahaneye kadar gitmem gerekti.»

«Zavallı Mrs. Upward! Yeni bir şey öğrendin mi?»

«Polis katilin kim olduğunu hala öğrenememiş.»

«Beceriksizler. Kadını neden öldürdüler dersin? Acaba serveti kime kalacak?»

«Oğluna tabii.»

«Evet... Tabii. Bence Mrs. Upward'ı işsiz güçsüz takımın dan biri öldürdü. Yeni hizmetçiye tembih et. Sokak kapısını her zaman kitlesin. O serseriler fazla cüretli.»

«Mrs. Upward'ın villasından hiçbir şey çalmamışlar.»

«Çok garip.»

«Oysa Mrs. McGinty olayında durum öyle değildi.»

«McGinty mi? Ah, evet, şu gündelikçi. Ama Mrs. McGinty'nin Mrs. Upward'la ne ilgisi var?»

«Kadın ona da giderdi.»

«Edith, saçmalıyorsun.»

Mrs. Wetherby, gözlerini kapattı yine. Kocası dönerek odadan çıkarken de kadın sinsi sinsi güldü. Sonra da irkilerek göz lerini açtı. Korkmuştu.

Maude elinde bir bardakla yanında duruyordu. «Yumurtanızı getirdim.»

Edith Wetherby, acayip bir endişeyle ona baktı. Kendi kendine, «Çok uzun boylu,» dedi. «Baş ucumda bir baykuş gibi duruyor. Tanrım... Bu ne garip, düşünce?...» Maude'dan bardağı aldı. «Teşekkür ederim.» Maude salondan çıktı.

Mrs. Wetherby'nin o acaip korkusu hala geçmemişti. Titriyordu kadın.

Poirot, düşünmekten yorulmuştu. Uzun Mera'ya döner dönmez hemen oturma odasına gitti. En rahat olan koltuğa ıspanak dolu bir tencere bırakılmıştı. Poirot, tencereyi yere koyarak, koltuğa oturdu. Yukarıdan bir yazı makinesinin sesi geliyordu. Robin Upward tiyatro oyunuyla boğuşuyordu her halde. Genç adam, Belçikalıya oyununu üç defa yazdığını ve her seferinde de beğenmediği için yırttığını anlatmıştı. Kafasını piyese veremiyordu.

Annesinin ölümü onu çok sarsmıştı belki de. Ama yine de o her zamanki Robin'di. Herkesten önce kendisini düşünen o genç adam. «Madre, çalışmalarımı sürdürmemi isterdi...» diyordu.

Poirot, başını arkaya dayayarak gözlerini yumdu. Mrs. Upward'ı düşünüyor, onun nasıl bir kadın olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Maureen, kapıyı gürültüyle açarak içeri girdi. Kızıl saçları iyice karışmıştı. «Johnnie de hala gelmedi. Oysa ısmarlanan sebzeleri yollamak için postahaneye kadar gitti. Çoktan dönmesi gerekirdi. Tarım Bakanlığından gelen kağıtları da bulamadım. Onlar; bir yere koyduğumu biliyorum.» Köşedeki yazı masasının çekmecelerini karıştırmaya başladı. Eşyaların etrafa saçıldıklarının farkında değildi. Sonra birdenbire, «Hah, buldum!» diye bağırarak, dışarı çıktı.

Poirot, içini çekerek kalktı. Etrafa saçılmış olan eşyaları alarak çekmecelere yerleştirmeye başladı. Yünler, kazaklar, çoraplar. Balmumu fotoğraflar, mektuplar.

Telefon çalıyordu. Poirot telaşla uzandı. Arayan Spence'di.

«Mösyö Poirot? Ben de sizinle konuşmak istiyorum.» Müfettişin sesi güven doluydu. «Yanlış fotoğrafın üzerinde durduğu muzu söylediniz. Akıımı büsbütün karıştırdınız. Ama yeni gelişmeler oldu. Mr. Summerhayes, köy postahanesinde çalışan kızı bana getirdi. Kız, cinayet gecesi sekiz buçukla dokuz arasında Sarı Salkım villasına bir kadının girdiğini görmüş. Ama onun Deirdre Henderson olmadığından emin. Çünkü bu kadın sarışınmış. Anlayacağınız döndük dolaştık, yine çıktığımız noktaya geldik, Mösyö Poirot. Şimdi, katil ya Eve Carpenter, ya da Shelagh Ren deli. Artık hangisinin suçlu olduğunu öğrenmemiz gerekiyor.»

Poirot bir şey söyleyecekti. Ama sonra vaz geçti. Düşünceli bir tavırla telefonu kapattı.

Telefon tekrar çaldı. «Alo?»

«Mösyö Poirot? Ben Maude Williams? Sizinle konuşmamız gerekiyor. On beş dakika sonra postahanede buluşalım mı?»

«Olur...» Poirot, alıcıyı yerine bırakırken ayakkabılarına bakıyordu. Onları değiştirmesi gerekiyordu. Çünkü ayakları ağrımaya başlamıştı. Sonra omzunu silkti. «Önemli değil.»

Şapkasını giyerek, köşkten çıktı. Yokuştan inerken Spence'in yardımcılarından Komiser Fletcher'la karşılaştı. Genç adam çok heyecanlıydı.»

«Merhaba, Mösyö Poirot! Mr. Spence, villayı yeniden, iyice aramamı emretti. Ben de bu isteğini yerine getirdim ama bir şey bulamadım. Fakat sonra kitapları birer birer incelemeye başladım. Sahifelerin arasında bir belge ya da bir mektup olabilirdi.»

Poirot, «Doğru,» dedi. «Bir şey buldunuz mu?»

«Bunu buldum. Çok ilginç bir şey bu.» Fletcher, elindeki paketi çabucak açtı. Bunun içinde çok eski, yırtık bir kitap vardı. .«Raflardan birinde duruyordu bu. Şuraya bir bakın.»

Kitabın baş sahifesini açtı. Burada kurşun kalemle, «Evelyn Hope» yazılıydı.

Fletcher, heyecanla, «Çok ilginç değil mi?» diye bağırdı. ‘'Bilmem bu adı hatırlıyor musunuz? »«Tabii hatırlıyorum. Eve Kane İngiltere'den ayrıldıktan sonra Hope adını almıştı.»

«Evet. Durum anlaşılıyor. Mrs. McGinty, o fotoğraflardan birini burada, bu köyde gördü. Mrs. Upward'ın evinde. Her şey iyice karıştı.»

Poirot, «Hem de ne karışmak,» diye başını salladı. «Mr, Spence bu kitabı görünce çok şaşıracak. Çıldırmasa bari!»

Yokuştan inerek postahaneye doğru gitti. M aude biraz ilerideydi. Genç kadın ağır ağır yürüyordu. Poirot adımlarını sıklaştırarak Maude'a yetişti.

«Bana ne söyleyecektiniz?»

«Belki bu önemli değil. Ama biri Mrs. Wetherby'nin odası na girmeye çalıştı.»

«Sahi mi? Ne zaman?»

«Bu sabah. Muhteşem Kraliçemiz Edith, evde yoklardı. Deirdre de köpeğini gezdiriyordu. Mr. Wetherby adlı mumya ise

kütüphaneye çekilmişti. Bu fırsattan yararlanmaya karar vererek, usulca yukarıya, Kraliçemizin odasına çıktım. İçeri adımımı atar atmaz fena halde sarsıldım. Yukarıya bir merdiven dayamışlardı.. Bir adam pencerenin sürgüsünü açmaya çabalıyordu. Mrs. Wetherby cinayetten sonra kapıları, pencereleri sıkıca kapattırıyor. Ev öyle havasız ki... Ne diyordum? Hah, adam beni farkedince merdivenden hemen indi. Daha sonra merdiveni bahçıvanın bıraktığını öğrendim. Sarmaşıkları buduyormuş o. Sonra çay içmek., için mutfağa git-miş...»

«içeri girmeye kalkan adamı iyice gördünüz mü? Onu bana. tarif edin.»

«Bu imkansız. Güneş adamın arkasından geldiği için suratK nı seçemedim. Tabii ben pencereye gidinceye kadar o kaçtı.»

«Ama onun erkek olduğundan eminsiniz sanırım.»

Maude, «Arkasında erkek elbisesi vardı,» dedi. «Başına da fötr şapka giymişti. Ama kadın da olabilir tabii.»

«Çok ilginç...» Poirot'nun gözleri kısılmıştı.

«Size verecek başka haberim yok. Odayı biraz araştırdım.,

Orada neler yok neler! Bana sorarsanız kadın kaçığın biri. Ah, evet... Odasını karıştırdığımı anladı ve bana ağzına geleni söyle di. Edith Wetherby'i memnunlukla öldürebilirim. Belasını arıyor o. Durmadan rol yapıyor, yalan söylüyor. Kötü niyetli, adi bir insan.»

Belçikalı, «Evelyn Hepe...» diye mırıldandı.

Maude hemen ona baktı. «Efendim?»

«Ah, bu adı bildiğiniz anlaşılıyor.»

«Ah, evet... Tabii... Eve... Eve... neydi o kızın soyadı? Neyse... Eve Avustralya'ya yerleştikten sonra Hope soyadını almış. Pazar Arkadaşı yazıyordu bunu.»

«Miss Williams, Pazar Arkadaşında bu addan hiç söz edilmi-yordu. Polis, Mrs. Upward'ın villasında bir kitap buldu. Bunun baş sahifesine, 'Evelyn Hope,' yazılmıştı.»

Maude bağırdı. «Demek gerçekten kadın oydu? Avustralya'da ölmemişti ha? Ah, Michael haklı.»

«Michael da kim?»

Genç kadın, «Gitmeliyim,» dedi. «Neredeyse sofraya otururlar.» Döndü. Hızla koşmaya başladı.

Poirot Maude'un arkasından baka kaldı.

* * *

Belçikalı detektif köşke döndükten sonra ilk iş ayakkabılarını çıkardı bu sefer. Rahat terliklerini giyerek, bir koltuğa oturdu. Yeniden öğrendiklerini incelemeye başladı.

Elinde kadehle dalgın dalgın konuşan ve sonra bir soru soran Maureen.

Mrs. Oliver'ın tiyatro macerası... Cecil?... Michael?...

Mrs. Oliver Michael adlı bir aktörden söz etmemiş miydi?

Eve Kane... Craig'lerde dadılık eden kız...

Ve Evelyn Hope.

Evet, kesinlikle Evelyn Hope!

«Eve Carpenter, Hercule Poirot'yu görmek için Uzun Mera'ya geldi. Belçikalıyı bulur bulmaz da, lafı ağzında gevelemeden, «Siz bir detektifmişsiniz,» dedi. «Usta bir detektif. Sizi tutuyorum.»

Poirot kızdı. «Her isteyenin beni tutabileceğini mi sanıyorsunuz? Tanrım! Ben taksi miyim?»

«SİZ3 bol para da vereceğim.»

«Neden? Yapmamı istediğiniz nedir?»

Genç kadın, «Beni polisten kurtarın,» diye cevap verdi. «Upward adlı cadıyı benim öldürdüğümü düşünüyorlar. Beni sorguya çekiyor, sırlarımı öğrenmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Neredeyse çıldıracağım.»

Poirot, Eve Carpenter'ı dikkatle inceledi. Gerçekten de kadının gözlerinin altında mor lekeler, dudaklarının iki yanında da çizgiler belirmişti. Sigara içerken elleri titriyordu. Belçikalı, «Ben ne yapabilirim ki?» dedi.

«Beni o küstahlardan kurtarın! Guy bir işe yarasaydı, polise de engel olurdu.»

«Ah, kocanız size yardım etmek niyetinde değil, öyle mi?»

Kadının suratı asıldı. «Durumu ona açıklamadım ki. Ukala ukala, 'Polise yardıma çalışmak her vatandaşın görevidir,' diye dolaşıyor. E, o tehlikeli durumda değil tabii. Cinayet gecesi o iç sıkıcı siyasi toplantılardan birine gitmişti.»

«Siz neredeydiniz?»

«Evdeydim tabii.»

«Eh, bunu kanıtlarsınız olur biter.»

«Nasıl kanıtlayacağım? Bizim uşak Croft'a ve karısına bol para vereceğimi söyledim. 'Mrs. Carpenter'ın odasında oturduğunu gördük,' demeleri için. Ama o pis Croft'u razı edemedim.»

«Kendinizi tehlikeye atmışsınız. Uşağınız Croft'la karısı katilin siz olduğunuzu düşünmeye başladılar herhalde. Şüpheleri güzelce üzerinize çekmişsiniz.»*

«Ama Croft'a para vermiştim zaten.»

«Neden?»

«Şey... Hiç, hiç...»

«Ama benden yardım istiyorsunuz?»

«Ortada önemli bir şey yok. Yalnız Mrs. Upward o gece villaya telefon etmiş. Croft'a haber bırakmış.»

«Nasıl bir haber?»

«Gece villaya muhakkak gitmem gerektiğini söylemiş.»

«Âma siz villaya gitmediniz, öyle mi?»

«Neden gidecektim? 0 ihtiyar cadıdan çok sıkılırdım. Villaya gidip, lala paşa eğlendirmek zorunda değilim ki.»

«Mrs. Upward sizi ne zaman aramış?»

«Ben evde değildim. Galiba beşle altı arası. Kadın Croft'la konuşmuş.»

«Siz de tuttunuz Mrs. Upward'ın sizi villaya çağırdığından söz etmemesi için uşağa para verdiniz ha? Niçin yaptınız bunu?»

«Ne budalaca sorular bunlar! Cinayete karıştırılmayı istemediğim için Croft'a para verdim tabii.»

«Daha sonra da evde olduğunuza tanıklık etmeleri için onun la karısına tekrar para vermeye kalkıştınız? Uşakla karısının şu anda sizin hakkınızda neler düşündüklerini tahmin edebiliyor musunuz?»

«istediklerini düşünsünler. Onlar önemli mi?»

Poirot, «Jüri için önemli olabilirler,» dedi.

Eve Carpenter şaşırdı. «Mösyö Poirot, ciddi olamazsınız!»

«Çok ciddiyim, madam.»

«Jüri bana değil de, uşakla karısına mı inanacak?»

Belçikalı, «Ne ahmak, ne bayağı bir kadın bu,» diye düşünerek içini çekti. Gerçekleri de göremiyor. Kör sanki... Ama menekşe rengi gözleri de çok güzel...» Birdenbire, «Neden gözlük takmamakta ısrar ediyorsunuz?» dedi. «Bunun gerekli olduğu belli.»

«Efendim?... Ah, evet. Arada sırada takıyorum. Çocukken gözlüğümü hiç çıkarttırmazlardı.»

«O günlerde dişleriniz de düzgün değildi sanırım. Sonra mdan dişlerinizi düzelttirdiniz.»

Genç kadın şaşırdı, «öyle... Ama neden soruyorsunuz?»

«Çirkin ördek yavrusunun, sonunda güzel bir kuğu olup çıktığı anlaşılıyor.»

«Evet. Küçükken pek biçimsizdim.»

«Anneniz de öyle mi düşünürdü?»

«Annemi hatırlamıyorum ki!» Eve Carpenter'ın sesi haşinleşmişti. «Bırakın şimdi bunları! Bana yardım edecek misiniz?»

«Bu imkansız. Çünkü beni James Bentley adına tuttular.»

«James Bentley adına mı? Gündelikçiyi öldüren o geri zekalının Upward olayıyla ne ilgisi olabilir?»

«Bu belli değil.»

«O halde bir engel yok. Şimdi kaç para istiyorsunuz, onu söyleyin.»

«Siz her şeyi parayla satın alabileceğinizi sanıyorsunuz. Bu büyük bir hata. Zengin olduğunuz için sadece paraya önem veriyorsunuz.»

Genç kadın, «Ben eskiden zengin değildim ki...» diye açıkladı.

Poirot ona merhametle baktı. «Bu belli... Şimdi bazı kusurlarınıza aldırılmaması gerektiğini daha iyi anlıyorum...»

Eve Carpenter bahçe yolundan uzaklaşırken Poirot onun arkasından bakıyordu. «Evelyn Hope...»

Maureen yine gürültüyle top gibi odaya girdi. «Makası gördünüz mü? üç makas var, hepsi de kayıp!» Yazı masasına atıldı ve Poirot'nun artık ezberlediği o olay tekrarlandı. Çekmecelerin eşyaları etrafa saçıldı. Neyse Maureen bu sefer aradığını daha çabuk bularak, neşeyle odadan çıktı.

Poirot yine dağılmış olan eşyaları kaldırmaya başladı. Bal mumu, dikiş kutusu, mektuplar, resimler.

Resimler?

Poirot, elinde bir fotoğrafla taş kesilmiş gibi duruyordu şimdi...

Belçikalı detektif, Dr. Rendell'in evine üçe doğru gitti. Shelagh Rendell oturma odasındaydı. Poirot'yu görünce fena halde sarsıldı. Yüzünde o ihtiyat ve korku dolu ifade belirdi. Shelagh'ın rengi daha da uçuktu. Hatta belki zayıflamıştı da.

«Size bir şey soracaktım, Madam. Mrs. Upward öldürüldüğü gece size telefon etti mi?»

Genç kadın hayretle irkildi. Sonra da, «Evet,» der gibi başını salladı.

«Kaçta aradı?»

«Onunla hizmetçim konuştu. Mrs. Upward altıya doğru telefon etti sanırım.»

«Mrs. Upward, hizmetçinize o gece villaya gelmenizi istediğini mi söyledi?»

«Evet. O gece Robin'le Mrs. Oliver tiyatroya gideceklerdi, hizmetçi Janet de izinliydi. Mrs. Upward villada yalnız kalacaktı. Ona gittiğim takdirde çok memnun olacaktı.»

«Villaya kaçta gitmenizi istiyordu?»

«Dokuzdokuz buçukta.»

«Villaya gittiniz m?»

«Gitmeye karar verdim. Ama nedense yemekten sonra birdenbire uykum geldi. Dalmışım. Uyandığım zaman on buçuk olmuştu. Çok geç kaldığıma karar vererek, villaya gitmedim.»

«Ama polise bu davetten söz etmediniz?»

Sheiagh, saf bir çocuk tavrıyla gözlerini iri iri açtı. «Söz etmem gerekiyor muydu? Villaya gitmemiştim, onun için de bu çağrının önemi yoktu.»

Poirot birdenbire, «Neden korkuyorsunuz?» dedi.

Genç kadın fena halde irkildi. «Ben mi? Hiçbir şeyden korkmuyorum.»

Belçikalı Shelagh Rendell'i ısrarla inceliyordu. «Benden korktuğunuzu sanıyorum...»

Sheiagh, cevap vermedi. Sadece, 'Hayır,' der gibi başını salladı. Sanki Poirot'ya meydan okuyordu.

* * *

Spence, «Çıldırmazsam iyi!» diye bağırdı.

Poirot, onu yatıştırmaya çabaladı. «Durum o kadar kötü sayılmaz.»

«Sayılmaz mı? Sayılmaz mı? Öğrendiğimiz her yeni şeyle olay büsbütün içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Bana gelmiş Mrs. Upward'ın öldürüldüğü gece üç kadına telefon ederek, hepsini de villaya davet ettiğini açıklıyorsunuz! Üç kadın! Neden üç kişi? Mrs. Upward, hangisinin Lily Gambol! olduğunu bilmiyor müydü sanki? Yoksa cinayetle Lily'nin bir ilgisi yok mu? Ya o baş sayfasında 'Evelyn Hope' yazılı kitap? Yani Mrs. Upward, Eve Kane miydi?»

«Bentley de Mrs. McGinty'nin aynı şeyi iddia ettiğini düşünüyor.»

«Ha, aklıma gelmişken... Eve Kane, Craig olayından sonra Amerika'ya değil, Avustralya'ya yerieşmiş. Oranın polisine baş vurduk. Bize 'Mrs, Hope'un yirmi yıl önce öldüğünü haber verdi!er.» ,

Poirot, «Bana da söylediler bunu,» dedi. «Şimdi... Bir yanda Avustralya'da clmüş oları Mrs. Hope. Diğer tarafta ise, Mrs. Upward. O kimdi?»

«Kuzeyde yaşayan, çok zengin bir fabrikatörün dul karısıydı; Upward'lar Leeds yakınında bir yerde yaşıyorlardı. Bir çocukları olmuştu. Mr. Upward, oğlu dünyaya geldikten kısa bir süre son ra öldü. Çocuğun ciğerleri zayıftı. Bu yüzden Mrs. Upward, oğlunu hemen Fransa'nın güneyine götürdü. İngiltere'ye pek ender geldi...»

«Mrs. Upward'ın hayatını hangi yıldan itibaren öğrenebildiniz.»

«Tarih, Eve Kane'in İngiltere'den ayrılmasından dört yıi sonrasına rastlıyor. Fabrikatör Upward, karısıyla ingiltere dışında bir yerde tanışmış. Onunla evlenmiş. Sonra karısını Leeds'e getirmiş.»

«Yani Mrs. Upward Eve Kane olabilir... Kadının kızlık soyadı neydi?»

«Galiba Hargrave. Bu önemli mi?»

«Değil her halde. Belki Eve Kane ya da Evelyn Hope, Avustralya'da gerçekten öldü. Belki de kendisi böyle bir 'ölüm' olayı hazırladı. Ve bir süre sonra başka bir memlekette Hargrave adıyla ortaya çıktı. Geçmişini gizleyerek bir milyonerle evlendi.»

Spence, «Evet, bu olabilir,» diye cevap verdi. «Belki de Mrs. Upward gençlik resmini villasında bir yere saklamıştı. Mrs. McGinty de bunu gördü. Yani, gündelikçi kadını Laura Upward öldürdü.»

«Bu akla yakın. Mrs. McGinty'nin öldürüldüğü gece Robin Upward konuşma yapmak için radyo, istasyonuna gitmişti. Sheiagh Rendell villaya uğradı ama ona kapıyı açmadılar. Hizmetçi Janet'in de, Mrs. Sweetiman'a Laura Upward'ın istediği zaman yürüyebildiğim söylemiş olduğunu da unutmayın.»

«Ama Mrs.N Upward'ı da bir fotoğrafı gördüğü ve tanıdığı için öldürdüler. Bunu unutmayın, Mösyö Poirot. Yoksa iki cinayetin birbirleriyle hiçbir ilişkileri olmadığını mı iddia edeceksiniz?»

Poirot, «Hayır,» diye başını salladı. «Böyle bir şeyi iddia edecek değilim. Tersine, o iki cinayetin birbirine bağlı olduğuna inanıyorum.»

«Ah! Aklım büsbütün karıştı.»

«Bence sırrı çözmemizi sağlayacak anahtar Evelyn Hope.»

«Eve Carpenter'dan mı şüpheleniyorsunuz? Yani sizce o Lily Gamboll değil, Eve Kane'in kızı, öyle mi? Ama genç kadın anne sini öldürür müydü?»

«öldürmezdi tabii! Aradığımızın bir ana katili olmadığını söylemeliyim.»

«Niyetiniz beni delirtmek mi, Mösyö Poirot? Çok geçmeden Lily Gamboll ve Eve Kane'den başka Vera Blake'la Janice Courtland'ın da köye yerleşmiş olduklarını iddia edeceksiniz, işte şüpheli dört kişi.»

«Şüphen sayısı dörtten fazla. Eve Kane, Craig'lerde dadılık etmiş. Bunu unutmamalısınız.»

«Yani?»

«Dadıyı, çocuk olduğu için tutarlar. Craig'lerin çocukları ne oldu? Onlar nereye gittiler?»

«Craig'in bir oğluyla bir kızı olmuştu sanırım. Onları yakınlarına teslim ettiler.»

«Gördünüz mü? Şüpheliler listesine iki kişinin daha adını yazmamız gerekiyor. Fotoğrafı üçüncü neden, yani nefret yüzünden saklayan iki kişi.»

Spence haykırdı. «Yeter! Bu kadarı da fazla.»

Poirot, «Bu ihtimal üzerinde de durmamız gerekiyor,» dedi. «Ama ben gerçeği öğrendiğimden eminim. Fakat ben i engelleyen bir tek şey var.»

Müfettiş öfkeyle, «Demek sizi engelleyen bazı şeyler de oluyor?» diye söylendi. «Buna çok sevindiğimi söylemeliyim.»

«Spence, dostum, sinirlenmeyin. Size bir şey sormak isti yorum. Eve Kane, Craig'in idamından önce İngiltere'den ayrıldı değil mi?»

«Evet.»

«Henüz hamileydi sanırım. Yani çocuğunu daha dünyaya getirmemişti.»

«Öyle.»

Poirot, «Tanrım!» diye bağırdı. «Ah ne ahmağım beni Durum açık. Öyle değil mi?»

Bu sözler az kalsın üçüncü bir cinayete yol açacak ve Müfettiş Spence, Poirot'nun boğazını sıkacaktı.

* * *

Hercule Poirot telefonda ısrarla, «Hayır olmaz,» dedi. «Mrs. Oliver'ın kendisiyle görüşmem gerekiyor.»

«Kendisiyle kolay kolay konuşamazsınız. Mrs. Oliver, şu ara çalışıyor. Onu rahatsız edemeyiz.»

Belçikalı bu sözlere aldırmadı. «Lütfen Mrs. Oliver'ı çağırın.»

Sonunda romancı telefonla konuşmaya razı oldu. İyice öfkelenmişti. Kesik kesik nefes alıyordu. «Ne oldu? Beni aramanın sırası mı? Bir mağazada birini öldürmeye hazırlanıyordum. O dükkanda eski moda kadın iç çamaşırları ve uzun kollu biçimsiz fanilalar satılıyordu. O tip çamaşırları biliyorsunuz sanırım.»

Belçikalı, «Bilmiyorum,» dedi. «Konu iç çamaşırlarından da çok daha önemli.»

Mrs. Oliver, «işte bu olamaz!» diye bağırdı. «Kabil değil. Yani kendi açımdan demek istiyorum. Aklıma gelen bir şeyi he men yazmam gerekir. Yoksa bunu unuturum. İlham perisini bilir siniz.»

Ama ilham perileri Poirot'yu hiç ilgilendirmiyordu. Romancının sözünü keserek ona arka arkaya sorular sormaya başladı.

Aklı başka yerde olan kadın da dalgın dalgın, «Evet,» diye mırıldandı. «Evet... Evet... Orası ufak bir tiyatro. Adını ne bileyim? Birinin ismi Cecil 'di sanırım, öbürününki de Michael.»

«Tamam! Benim istediğim de buydu.»

«Ama Michael'la Cecil sizi neden ilgilendiriyor?»

«Siz yine eski moda kadın çamaşırları ve uzun kollu fanilalarla ilgilenin.»

Mrs. Oliver, «Dr. Rendell'i hala tutuklamadınız,» diye homurdandı. «Doğrusu bunun sebebini anlıyamıyorum. Scotland Yard'ın başında ben olsaydım, doktoru çoktan hapse atmıştım.»

«Bundan eminim... Çok teşekkür ederim, Mrs. Oliver. Çamaşırcıdakileri çabucak temizlemenizi dilerim.»

Romancı, «Artık bunu yapamayacağım,» diye yakındı. «Konuyu bana unutturdunuz. Bu suçunuzu nasıl affettireceksiniz bilmem.»

Belçikalı uzun uzun özür diledi.

Sonra telefonu kapayarak Müfettiş Spence'e döndü. Memnun bir tavırla gülüyordu. «Şimdi doğru Cullenquay'e gideceğiz. Oradaki tiyatroda önemsiz rollerde oynayan Michael adlı bir gençle konuşmamız gerekiyor. Onun, aradığımız Michael olduğu nu da umarım.»

Spence derin bir nefes aldı. «Mösyö Poirot, buraya bakın. Bana neler olduğu nu anlatır mısınız? Ben artık işin içindenim» Müfettişin tepesi fena atmıştı.

Poirot onu yatıştırmaya çabaladı. «Fransızların bir deyimi vardır. Bunu biliyor musunuz? 'Kuklanın sırrı' deyimini yani. Bunun ne anlama geldiğini size söyleyen oldu mu?»

Spence büsbütün öfkelendi. «Ah, Fransızca dersinin de tam sırası ya!»

«Dostum, 'Kuklanın sırrı' aslında pek de gizli olmayan bir şeydir. Yani herkesin öğrenebileceği bir sır. Onun için bu sırrı bilmeyenler, bunu hiçbir zaman da öğrenemezler. Çünkü herkes onların bu basit sırrı bildiğini sanır ve onu tekrar açıklamak gereğini de duymaz.»

Müfettiş derin derin nefes aldı. «Mösyö Poirot, sizi şimdiye kadar öldürmemiş olmam gerçekten şaşılacak bir şey!»

* * *

Resmi Soruşturmada jüri, önceden de tahmin edildiği gibi Mrs. Upward'ı bilinmeyen bir katil ya da katillerin öldürmüş olduğuna karar verdi.

Hercule Poirot, soruşturmaya katılanları Uzun Meraya götürdü. Belçikalı büyük salonu derleyip, toplamış, iskemleleri de yarım daire biçiminde dizmişti. Poirot'nun bir nutuk çekmek ni yetinde olduğu da anlaşılıyordu.

Kendisine ayırdığı koltuğa yerleşerek, «Sayın bayanlar ve baylar,» diye söze başladı. «Her şeyi daha iyi anlayabilmemiz için başlangıca Mrs. McGinty'nirı ölümüne dönmemiz gerekiyor. Kati lin James Bentley adında genç bir adam olduğu sanılıyordu. Bentley tutuklandı ve jüri de onu suçlu buldu. Ama araştırmaları yönetmiş olan Müfettiş Spence'in içi rahat değildi. Bütün güçlü kanıtlara rağmen Bentley'in katil olduğuna pek inanamıyordu. Sonunda bana açıldı. Ben de ondan sonra buraya geldim. Mrs. McGinty'nin nasıl ve neden öldürüldüğünü öğrenmeye çalışacaktım.

«Uzun ve karmaşık bir hikaye anlatmak niyetinde değilim. Ama bir şişe mürekkep gibi önemsiz bir şey sayesinde bir gerçeği öğrendim. Mrs. McGinty'nin ölümünden iki gün önce okuduğu Pazar Arkadaşı gazetesinde dört resim yayınlanmıştı. Artık siz bu konuyu öğrendiniz. Yalnız şu noktaya değineceğim: Mrs. McGinty gazetedeki fotoğraflardan birini tanımıştı. Çünkü bunun eşini temizliğe gittiği evlerden birinde görmüştü.

«Mrs. McGinty bu konuyu Bentley'e de açtı ama o kadını pek dinlemedi. Yalnız Mrs. McGinty'nin fotoğrafı Mrs. Upward'ın evinde gördüğünü sandı. Gündelikçinin, 'Ne mal olduğu ortaya çıksaydı, öyle burun yapmazdı,' derken de yine Laura Upward'ı kasdettiğini düşündü. Bentley olayı kesinlikle hatırlıyamıyor. Ama Mrs. McGinty'nin 'burun yapmazdı,' dediği de kesin. Bu tanımlama Mrs. Upward'a uyuyor. Korkarım o kurumlu ve despottu.

«Dört fotoğrafı Sarı Salkım villasında gösterdiğimi hepiniz de hatırlayacaksınız, içinizden bir çoğunuz o sırada oradaydınız. Ben resimleri gösterirken, Mrs. Upward'ın yüzünde büyük bir hayret ifadesinin bel irip kaybolduğunu farkettim. Fotoğraflardan birini

tanıdığı kesindi. 0 zaman kendisini sıkıştırdım. Kaçamaklı konuşamayacağını anlayarak, resimlerden birini gördüğünü söy ledi. Ama bunu nerede gördüğünü hatırlamadığını da iddia etti. Ona hangi fotoğrafı tanıdığını sordum. O zaman Lily Gamboll'un resmini gösterdi. Ama bu doğru değildi! Mrs. Upward bazı nedenlerle gerçeği gizledi. Ve beni kandırdığını sandı.

«Ama birini kandırması imkansızdı. Yani katili. O kimse Mrs. Upward'ın fotoğrafı tanıdığını anlamıştı. Sözünü ettiğim resim Eve

Kane'inkiydi. Yani adı herkesçe bilinen katil Craig.'in kurbanı olduğu iddia edilen kız. Ama aslında o adamın suç ortağıydı. Hatta belki de gerçek katil oydu.

«Ve Mrs. Upward ertesi gece öldürüldü. Cinayetin nedeni

Mrs. McGinty'ninkinin aynıydı. İkisi de bir şeyi görmüş ya da farketmişlerdi.

«Mrs. Upward'ın öldürüldüğü gece, cinayetten önce üç kişiye telefon edildi. Üç hanıma. Yani Mrs. Rendell, Mrs. Carpenter ve Miss Henderson'a. Onları Sarı Salkım villasına çağırdılar. Mrs. Upward, bu hanımlarla başbaşa konuşmak mı istiyordu? Çünkü o gece villada yalnız kalacaktı. Hizmetçi izinliydi. Oğlu Robin ise Mrs. Oliver'la Cullenquay'deki tiyatroya gidecekti.

«Mrs. Upward'ın bu üç hanımı birden çağırmasının sebebi neydi? Yoksa Eve Kane'in fotoğrafını nerede gördüğünü aslında bilmiyor muydu? Üç davetlinin birbirine benzeyen tarafları pek yoktu. Sadece yaşları birbirini tutuyordu. Üçü de otuzundalardı hemen hemen.

«Bilmiyorum, Pazar Arkadaşında çıkan yazıyı okumuş olanınız var mı? Bu dizide yazar Eve Kane'in kızından söz ediliyordu. Hem de pek dokunaklı ve romantik bir uslupla.

«Mrs. Upward'ın villaya çağırdığı hanımların üçünün yaşları da Eve Kane'in kızınınkine uygundu.

«Yani köydeki genç kadınlardan biri katil Craig'le sevgilisi Eve Kane'in kızıydı. O, gerçeğin ortaya çıkmasını istemiyor du. Ve bu uğurda her şeyi yapabilirdi. Hatta iki kişiyi bile soğukkanlılıkla öldürebilirdi. Çünkü Mrs. Upward'ın cesedi bulunduğu zaman masa-

da iki kahve fincanı olduğu görüldü, ikisi de kirliydi bunların. Ancak misafirin fincanında hafif bir dudak boyası izi kalmıştı.

«Mrs. Upward'ın da çağırdığı hanımlara bakalım... Mrs. Carpenter'a uşağı onu villaya çağırdıklarını söyledi. Ama o şimdi Sarı Salkıma gitmediğini iddia ediyor... Mrs. Rendell ise villaya gitmeyi düşündüğünü ama sonra uykuya daldığını anlatıyor. Miss Handerson ise Sarı Salkım villasına gittiği ve evin karanlık olduğunu söylüyor. Kapıyı açan olmadığı için geri döndüğünü açıklıyor.«İşte üç davetlinin iddiaları. Ama bazı kanıtlar bu sözleri yalanlıyor. Mesela, fincanın kenarındaki dudak boyası... O gece sarısın bir kadının villaya girdiğine yemin eden bir tanık. Ve çok belirli bir parfüm. Yani sadece Mrs. Carpenter'ın sürdüğü ağır ve pahalı koku.»

Eve Carpenter, «Bu doğru değil!» diye bağırdı. «Bana iftira attılar. Villaya giden sarışın kadın ben değildim. Guy, sustur onu.»

Öfkesinden sapsarı kesilen Guy Carpenter, «Burada bu kadar tanık var,» diye homurdandı. «Onların önünde karıma iftira atıyorsunuz. Sizi dava edeceğim.»

«İftira mı? Karınızın bir parfümü sürdüğünden ya da onun belli bir dudak boyasını kullandığından söz etmek iftira mı oluyor?»

Eve Carpenter haykırdı. «Laf! Kullandığım parfümden herkes alabilir. Bunu kolaylıkla etrafa da serper.»

Poirot onu ısrarla süzüyordu. «Doğru... Bunu herkes yapabilir.» Gülümsüyordu. «Kati! de öyle yaptı zaten. Bu çok belirli, kaba ve acemice bir hileydi. Durumu hemen anladım tabii. Üstelik aklıma birtakım şeyler de geldi. Bazı ihtimaller...

«Parfüm... Fincandaki dudak boyası. Oysa insan boya izini kolaylıkla, çabucak silebilir. Ya da fincanları alıp hemen yıkar. Ama katil bunlardan hiçbirini yapmamıştı. Üstelik evde kimse de yoktu, işte bu yüzden kendi kendime bunun sebebini sordum. Ama cevap o kadar belliydi ki. Katilin bir kadın olduğu iyice belirtilmeye çalışılmıştı. 'Katil bir kadın! Bir kadın!' demek istenmişti. O zaman telefonla yapılan çağrıları inceledim. Bu üç hanımdan hiçbiri de telefonda doğrudan doğruya Mrs. Upward'la konuşmamıştı. Telefona uşak ya da hizmetçiler cevap vermişti. Yani onları arayanın ve çağıranın

Mrs. Upward olduğu kesin değildi. Belki de o üç hanımı bir kadını cinayet yerine çekmek isteyen biri çağırmıştı. Peki ama neden yapmıştı bunu? Bu sorunun bir tek karşılığı vardı. Katil erkekti! Mrs. Upward'ı bir erkek öldürmüştü.»

Eve Carpenter, «Ah...» diyerek rahat bir nefes aldı. «Sonun da mantıklıca davranmaya başladınız.»

«Böylece şu sonuca vardım. Mrs. Upward'ın katili erkekti. Mrs. McG inty'nin katili de öyle. Nedenler de aynıydı. Bunun o fotoğrafla bir ilgisi olmalıydı. Gazetede çıkan resmin aslı kimdeydi? Bu soru gerçekten önemliydi. Tabii bir soru daha vardı. O insan neden fotoğrafı kimsenin görmesini istemiyordu?

«Bu ikinci soruyu cevaplamak daha kolaydı. Katil için bir hatıraydı o fotoğraf. Yani başlangıçta demek istiyorum. Katil, Mrs. McG'nty'i öldürdükten sonra da fotoğrafı ortadan kaldırmadı. Çünkü kimse durumun farkında değildi. Ama ikinci cinayetten sonra bu durum değişti. Artık cinayetlerin resimle kesin bir ilgisi olduğu biliniyordu. Bu yüzden de kati! için tehlikeli bir belge sayılırdı.

«Ama kati! bu tehlikeye rağmen fotoğrafı yine de ortadan kaldırmadı. Bunu kesinlikle bildiğimi söylemeliyim. Çünkü resmi buldum. Birkaç gün önce, bu evde, şu köşedeki masanın çekmecesinde. işte!» Çiçekleri telefon edecekmiş gibi kulağına doğru kaldırmış olan ve ahmak ahmak gülümseyen kızın fotoğrafını çıkardı. «İşte bu Eve Kane! Resmin arkasına kurşun kalemle bir tek kelime yazılmış olduğunu da söyleyeyim. 'Annem' kelimesi...» Poirot, sanki Maureen Summerhayes'i suçluyormuş gibi genç kadına döndü.

Maureen, şaşkın şaşkın alnına düşen saçlarını geriye iterek, «Ama...» diye mırıldandı. «Ben...»

«Sözlerimi kavrayamadığınızın farkındayım. Fotoğrafın son cinayetten sonra da ortadan kaldırılmamasının iki nedeni olabilir di. Birincisi: Saf bir sevgi, duygusallık... Suçlu olmadığınız için fotoğrafı ortadan kaldırmayı da düşünmediniz. Mrs. Carpenter'ın toplantısında sizi bir ailenin evlad edindiğinden söz ettiniz. Yanılmıyorsam gerçek annenizin kim olduğundan bile haberiniz yok. Ama bunu bilen biri var. Atalarının evinden ayrılmak istemeyen, ailesiyle ve

adıyla öğünen biri. Bu kimse köydekilerin ve özellikle çocuklarının, Maureen Summerhayes'in korkunç katil Craig'le sevgilisi Eve Kane'.in kızı olduğunu öğrenmelerini istemiyordu. Buna dayanamazdı. Bu uğurda ölümü göze alabilirdi. Ama ölümünün bir yararı olmayacaktı. Bu yüzden öldürmeye karar verdi.»

Johnnie Summerhayes yerinden kalkarak sakin sakin, «Saçmalıyorsunuz,» dedi. «Galiba bu tahmin oyunları hoşunuza gidi yor. Karımla ilgili iddialarınız.» Birdenbire patladı. «Seni gidi alçak!» Poirot'ya saldırdı.

Belçikalı detektif geriledi. Müfettiş Spence onunla genç adamın arasına girdi. «Kendinize gelin, Mr. Summerhayes.»

Genç adam durakladı. Omzunu silkerek, «Özür dilerim,» diye mırıldandı. «Tabii bu suçlamalar saçma sapan şeyler. O resmi herhangi bir kimse çekmeye kolaylıkla koyabilirdi.»

Poirot, «Orası öyle,» dedi. «İşin en ilginç yanı nedir biliyor musunuz? Resmin üzerinde parmak izleri olmaması. Mrs. Summerhayes, fotoğrafı masumca, sırf eski bir hatıra diye saklasaydı, üzerinde, de onun parmak izleri olurdu.»

Maureen, «Siz delirdiniz mi kuzum?» diye bağırdı. «Ben bu resmi, ilk ve son defa Mrs. Upward'larda gördüm. Bunu siz gösterdiniz.»

Belçikalı detektif, «Biliyor musunuz,» diye güldü. «Yine de şanslı bir insansınız, Mrs. Summerhayes. Çünkü ben bu sözlerinizin doğru olduğunu biliyorum. Zira bu resim ben onu bulmadan birkaç dakika önce çekmeceye saklandı... Bunu nasıl bildiğimi de söyleyeyim. Bu sabah o çekmecenin içindekiler iki defa yere yuvarlandı. Eşyaları her seferinde de ben topladım. İlk sefer eşyaların arasında bu resim yoktu. İkinci sefer ise fotoğrafı buluverdim. Açıkçası fotoğrafı o iki arada çekmeye sakladıkları belli. Ve ben bunu kimin yaptığının da farkındayım.» Sesi birden bire değişti. Artık onu ufak tefek, saçlarını boyayan, pos bıyıklı, komik bir yabancı saymak imkansızdı. Şimdi karşılarında avının üzerine atılmak üzere olan usta bir avcı vardı. «Katil erkekti. Ve cinayetleri de dünyanın en adi ve basit nedeni uğruna işledi. Yani para yüzünden. Mrs. Upward'ın evinde bu-

lunan bir kitabın baş sahifesinde, ‘Evelyn Hope,’ yazılıydı. Eve Kane ingiltere’den ayrılırken yeni bir ad almıştı. ‘Hope’ adını. Onu ‘Eve’ diye çağırıyorlardı ama aslında bu gerçek adının kısaltılmış şekliydi. Yani ‘Evelyn’in kısası. Tabii kadın çocuğu dünyaya geldiği zaman da ona kendi ismini koydu. Ama şimdi çok önemli bir noktaya geliyoruz. Evelyn sadece kız adı değildir. Erkeklere de bu isim verilir. Biz, Eve Kane’nin bir kızı olduğunu düşünüp durduk? Neden? Çünkü Pazar Arkadaşı öyle diyordu. Ama gazetedeki iddia da kesin bir bilgiye dayanmıyordu. Çünkü Eve Kane, çocuğunu dünyaya getirmeden İngiltere’den ayrılmıştı. Çocuğu kız mı olacaktı, yoksa erkek mi, bunu hiç kimse önceden kestiremezdi.

«işte beni yanıltan nokta da bu. Yazar, o diziyi hazırlarken buna romantikçe bir hava vermeye çalışmış, gerçekleri de hiç dikkate almamıştı.

«Ve Eve Kane İngiltere’den ayrıldıktan sonra bir kız değil, bir erkek çocuk dünyaya getirmişti... Yani Evelyn Hope erkekti. Eve Kane’in oğlu Evelyn Hope sonunda İngiltere’ye geldi. Çok yetenekli olduğu için zengin bir kadının ilgisini uyandırdı. Bu kadın onun kimin nesi olduğunu bilmiyordu. Evelyn Hope ona annesinin genç bir balerin olduğunu ve Paris’te veremden öldüğünü anlattı. Kadın da buna inandı. Aslında yalnızca o kadın. Çok bağlı olduğu oğlu kısa bir süre önce ölmüştü, işte bu yüzden bu sözünü ettiğimiz yetenekli oyun yazarını evlat edindi. Yazar da yasalara uygun bir şekilde kadının soyadını aldı. Ama aslında adınız Evelyn Hope deği mi, Mr. Robin Upward?»

Tiyatro yazarı, «Bunu da nereden çıkardınız?» diye haykırdı. Sesi iyice tizleşmişti. «Neden Evelyn Hope olacakmış? Açıkçası ne demek istediğinizi anlamış da değilim!»«Ah, gerçeği saklayabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Sizi Evely Hope adıyla tanıyan çok. Sonra sözünü ettiğim kitabın baş sahifesinde de bu isim yazılı. Ve yazı sizin. Fotoğrafın arkasında ki ‘Annem’ kelimesini de sizin yazmış olduğunuz kesin... Mrs. McGinty, odanızı temizlerken o fotoğrafı gördü. Pazar Arkadaşı’ndaki o yazı dizisini de okudu. Ve sizinle konuşmaya kalkıştı. Ama durumun pek de farkında değildi. O fotoğraftaki kadının Mrs. Upward olduğunu düşünüyordu. Çünkü onun

asıl anneniz olmadığını bilmiyordu. Ama siz yine de korkuya kapıldınız. Çünkü gündelikçi kadın gevezelik ettiği takdirde, Mrs. Upward dedikoduları duyabilirdi. Her şey sona ererdi o zaman. Çünkü Mrs. Upward'ın kalıtım konusunda kesin fikirleri vardı. Hattâ bayağı fanatikçe şeylerdi bunlar. Aşağılık bir katille onun adi sevgilisinin oğlunu evlat edindiğini öğrendiği zaman çok sarsılacaktı. Tabii uydurduğunuz yalanları düşünecek ve bu durumunuzu daha da kötüleştirecekti.

«Bu yüzden Mrs. McGinty'i susturmaya karar verdiniz. Belki de ona bazı imalarda da bulundunuz. 'Konuşmazsan seni memnun ederim,' gibi lâflar söylediniz. Ona para ya da bir hediye vereceğinizden dem vurdunuz. Ertesi gece radyo istasyonuna giderken Mrs. McGinty'nin evine uğradınız ve kadını öldürdünüz.

Şöyle!» Poirot, bir atılışta önceden rafa koyduğu şeker keserini kaptı. Bunu oyun yazarının başına vuracakmış gibi havaya kaldırdı.

Robin Upward dehşetle bağırdı. «Durun! Durun! Onu öldürmeyi istemedim! Elimden bir kaza çıktıBir kaza!»

Poirot, ««Şeker keseri kanlanmıştı,» dedi. «Bunu yıkadık tan sonra yerine bıraktınız. Buraya. Ama bilimin çok ilerlediğini unuttunuz! Bu gün polis laboratuvarlarında gizli parmak izleri de, kanlar da kolaylıkla bulunuyor.»

«Mrs. McGinty'i öldürmek istemedim! Bir hataydı bu! Zaten beni suçlayamazlar. Ben sorumlu değilim. Bendeki annemle babamdan bana geçmiş olan bir hastalık. Ben suçlu değilim. Beni asamazlar.»

Spence, «Öyle mi?» diye homurdandı; Sonra da resmi bir tavırla ekledi. «Mr. Upward, sizi uyarıyorum. Bundan sonra söyleyecekleriniz kaydedilecek ve...»

* * *

«Mösyö Poirot, Robin Upward'dan şüphelenmenize ne sebep oldu?»

Hercule Poirot, merakla kendisine bakan dinleyicilerine gülümsedi. «Aslında ondan daha önce şüphelenmem gerekirdi.. Neyse... Elimde önemsiz bir ip ucu vardı. Mrs. Maureen

Summerhayes'in partide sorduğu kısa bir soruyla ilgiliydi bu. Söz evlat edinilmekten açılmıştı. Mrs. Summerhayes, 'Bu hiç hoşuma gitmezdi,' diyerek Robin Upward'a baktı. 'Ya sen?' Bu iki kelime işin iç yüzünü anlamam için yeterliydi. 'Ya sen?' Bu soru bir tek anlama gelebilirdi. Yani, Robin'in aslında Mrs. Upward'ın oğlu olmadığı anlamına.

«Mrs. Upward, Robin'in aslında oğlu olmadığının bilinmesini istemiyor, hatta bundan çekiniyordu. Galiba, zengin ve yaşlı kadınların yanına yerleşen yetenekli gençlerle ilgili çirkin hikayeler duymuştu... Gerçeği bilen azdı. Meselâ... Laura Upward'ın Robin' i ilk tanıdığı sırada dostluk ettiği oyuncu grubu. Aslında Mrs. Upward hayatının önemli bir kısmını dışarıda geçirmişti, ingiltere'de yakını yoktu pek. Ayrıca asıl memleketi olan Yorkshire'dan uzaktaki bir yeri seçmiş, yani buraya yerleşmişti. Eski dostlarıyla karşılaştığı zaman da onlar durumdan şüphelenmiyorlardı. Genç yazarın, çocukken gördükleri asıl Robin olduğuna inanıyorlardı. Mrs. Upward da gerçeği söylemiyordu.

«Ama ben daha başlangıçta Sarı Salkım villadaki durumun biraz acaip olduğunu sezdim. Robin annesine adeta tapan, onun tarafından fazla şımartılan bir gence benzemiyordu. Robin'le Mrs. Upward'ın ilişkisi de bir ana _ oğulunkinden çok, bir sanatçıyla, ona yardım eden varlıklı hamisininkini andırıyordu. Robin'in tavırları böyleydi. O 'Madre' sözünü düşünün. Pek yapmacıklı, son derecede sahne kokan bir şeydi bu. Mrs. Upward, Robin'i oğlu yerine koymuştu ve onu seviyordu her halde. Ama kadın yine de farkında olmadan onu aşağı görüyordu. Tavırlarından anlaşılıyordu bu. Robin'i satın aldığı değerli bir 'eşya' sayıyordu.

Ama Robin çok mutluydu yine de. Rahat ve zengin bir hayat sürüyordu. Geleceği garantideydi. Zengin 'Madre' oyunlarının sahneye konulması için para yardımı da yapıyordu. Ama günün birinde Mrs. McGintv her şeyi alt üst etti. Mrs. Upward, Robin'in annesinin Paris'te veremden ölen genç bir balerin olduğuna inanmıştı. Ama McGinty arkasında 'Annem' kelimesi yazılı fotoğrafın kime ait olduğunu anlamıştı. Bunun Eve Kane'in resmi olduğunu biliyordu. Ama gündelikçi kadın fotoğraftaki genç kızın Mrs. Laura Upward

olduğunu sanıyordu. Çünkü, Robin'in onun asıl oğlu olmadığını bilmiyordu. Mrs. McGinty şantajcı değildi. Ama fotoğraftan söz etmemek için de bir şeyler istiyordu. Şöyle ufak bir armağan. Çünkü bu dedikodunun 'herkese burun yapan' Laura Upward'ın hoşuna gitmeyeceğini düşünüyordu.

Ama Robin Upward, sorunu kesinlikle çözümlemek niyetindeydi. Mrs. Summerhayes'in şakayla, 'güzel bir cinayet silahı,' diye tanımladığı şeker keserini usulca aldı. Radyoya gideceği gece, Mrs. McGinty'nin evine de uğradı. Hiçbir şeyden şüphelenmeyen kadın da onu salona götürdü. Robin, keserle gündelikçi kadını öldürdü. Köyde Mrs. McGinty'nin parasını nereye sakladığını bilmeyen yoktu. Olaya hırsızlığın neden olduğunu sanmaları için odayı alt üst etti. Parayı alarak dışarıya sakladı. Sonunda polis James Bentley'i tutukladı. Kurnaz Robin de rahat bir nefes aldı tabii.

«Ama sonra ben köye geldim. Bir gece Sarı Salkım villasın da dört resim çıkardım. Mrs. Upward o zaman fotoğraflardan birini tanıdı. Bu Robin'in balerin annesinin resmine çok benziyor du. Daha doğrusu bunun eşiydi. Kadın, olayı incelemesi gerektiğini düşündü. Çünkü ortaya bir cinayet meselesi çıkmıştı. Kendi kendine, 'Acaba Mrs. McGinty'i Robin mi öldürdü?' diye düşündü. Ama buna da inanamadı.

«Mrs. Upward sonunda neye karar verecekti. Bunu hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Ama Robin işi oluruna bırakacak değildi. Tehlikeye girmeyi de istemiyordu. Planını yaptı Janet'in izinli olduğu gece tiyatroya gitmeye karar verdi. Ve Mrs. Carpenter'ın çantasından dudak boyasını çaldı. Bununla kahve fincanının kenarına iz yapacaktı. Onun kullandığı parfümden satın almayı da unutmadı. Sonra o akşam üç hanımı telefonla aradı. Yani Mrs. Carpenter, Mrs. Rendell ve Miss Handerson'u.

«O gece tiyatroya gidecekleri zaman Mrs. Oliver arabada beklerken, Robin birkaç kere eve girdi. Mrs. Upward'ı çabucak öldürdü. Birkaç saniye içerisinde Sonra da fincanları dizdi. Mrs. Upward'ın büyük serveti ona kalacaktı. Ama polis kendisinden şüphelenmeyecekti. Çünkü katilin bir kadın olduğunu düşünecek ti. Üç kadın da

telefon daveti yüzünden villaya gideceklerdi. Polis de onlardan birinin katil olduğuna karar verecekti.

«Ama Robin bazı ayrıntıları fark etmiyordu. Üstelik kendisi ni de pek beğeniyordu. Bütün katiller gibi. Evde, baş sahifesinde adı yazılı olan bir kitap bulunduğunu unutmuştu. Kendisi için çok tehlikeli olan o fotoğrafı da yırtıp atmamıştı. Oysa bu tedbiri a lsaydı, belki de yakasını kurtarabilirdi. Ama Robin, fotoğrafı şüpheleri bir başkasının üzerine çekmek için kullanmak niyetindeydi.

«Galiba o sıralarda aklına Mrs. Summerhayes geldi. Villa dan ayrılarak, Uzun Mera'ya gelmesinin nedeni bu olabilir. Şeker keseri Mrs. Summerhayes'indi. Onu bir aile büyütmüştü. Yani Mrs. Summerhayes'in, Eve Kane'in kızı olduğuna inanabilirlerdi.

«Sonra Deirdre Henderson cinayet gecesi Sarı Salkım Villasına gittiğini açıkladı. Robin o zaman planlarında bir değişiklik yaptı. Resmi, Deirdre Henderson'un eşyalarının arasına saklama ya karar verdi. Bahçıvanın bıraktığı merdivenden yararlanarak yukarı tırmandı. Ama Mrs. Wetherby'nin sinirleri çok bozulmuştu. Kadın bütün pencerelerin iyice kapatılmasını istiyordu. Robin içeri giremedi. Tekrar buraya döndü ve fotoğrafı çekmeceye attı. Ama benim bir süre önce çekmecedeki eşyaları topladığımı bilmiyordu. Bu işi ikinci defa yaparken, fotoğrafı da buldum. Duru mu hemen anladım. Ayrıca bu zeki insanın kim olduğu da belliydi. Robin Upward'dı bu. 0 sırada güya yukarıda çalışıp duran genç yazarımız.

«Biraz önce de söylediğim gibi başlangıçta Evelyn adı yüzünden yanıldım. Mrs. Carpenter'ın adı da Eve olduğu için on dan şüphelendim... Ama sonra Evelyn'in sadece bir kız adı olmadığını, erkeklere de bu ismin verildiğini hatırladım.

«Mrs. Oliver bana Cullenquay'deki tiyatrodan söz etmişti Bazı tahminlerim vardı Yanılıp yanılmadığımı bana Mrs. Oliver'ın konuştuğu genç oyuncu söyleyebilirdi. Ondan Mrs. Upward'ın Robin'in asıl annesi olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Onun bazı şeyler bildiği belliydi. Ayrıca onun anlattığı bir hikaye de dikkatimi çekmişti. Bu Mrs. Upward'a ailesinin Beyaz Rus olduğuna dair bir masal anlatan bir gençle ilgiliydi.

«Aslında gerçeği çok önceden fark etmem gerekirdi. Büyük bir yanlışlık bunu engelledi. Beni öldürmek için trenin altına yuvarlanmaya çalıştılar. Bunun Mrs. McGinty'nin katilinin işi olduğunu düşündüm. Oysa Robin'in o sırada Kilchester'de olması kabil değildi... Tabi Robin Upward benden korkmuyordu. Çünkü kendisini pek beğeniyor, çok akıllı olduğunu düşünüyordu. Katillerin hemen hepsinde görülür bu.»

Mrs. Oliver birdenbire, «Mösyö Poirot!» diye haykırdı. «Robin, Mrs. Upward'ı ben onu arabada beklerken mi öldürdü? Ve ben hiç şüphelenmedim, öyle mi? Olamaz bu! Aslında Robin'in cinayet işleyecek kadar zamanı olmadı.»

«Olmaz olur mu? Zaman konusunda insanlar her zaman yanılırlar. Sahnede dekorların ne kadar çabuk değiştirildiğini biliyorsunuz. Robin de o gece sahneyi ve dekorları çabucak hazırladı.»

Mrs. Oliver dalgın dalgın, «Tabii...» dedi. «Tiyatronun ruhu.»

«Aslında bu cinayet de tiyatro kokuyordu.»

«Ve ben arabada rahatça onu bekledim! Hiç şüphelenmedim!»

Poirot, «Galiba,» diye cevap verdi, «ön sezileriniz o gece uyku dalardı...»

* * *

Maude Williams, «Emlak bürosuna dönmeyeceğim,» diye açıkladı. «Zaten oradan hiç hoşlanmıyordum.»

«Kilchester'de oturmanız için de bir gerek kalmadı.»

«Anlayamadım, Mösyö Poirot?»

«Buraya gelmenizin sebebi nedir?»

«Ah, her şeyi bildiğinizi sanıyorsunuz. Bu sorunun cevabını da tabii.»

«Bir tahminde bulunabilirim.»

«Sizi dinliyorum.»

Poirot, genç kadının saçlarını düşünceli düşünceli süzdü. «Ben dilimi tutmasını bilirim, Miss Williams. Mrs. Upward'ın öldürüldüğü gece Edna sarışın bir kadının Sarı Salkım Villasına girdiğini gördü. Herkes onun Mrs. Carpenter olduğunu düşündü. Kadının korktuğu

için villaya gitmediğini iddia ettiğine ka rar verdi. Robin Upward'ın katil olduğu anlaşıldıktan sonra da bu olayla ilgilenilmedi. Ama ben Eve Carpenter'in o gece söylediği gibi villaya gitmediğine inanıyorum. Bence villaya siz gittiniz, Miss William. Ve Edna da sizi gördü.»

Maude sert sert, «Bunu da nereden çıkardınız?» dedi.

Belçikalı detektif, «Broadhinny'de sizi ilgilendiren ne var?» diye sordu. «Neden köye gittiniz ve Robin'den imza istediniz? Sizin böyle merakları olan insanlardan olmadığınız belli... Upward'lar konusunda neler öğrendiniz? En önemlisi buraya geliş sebebiniz nedir? Eve Kane'in takma adını ve kadının Avustralya' da öldüğünü size kim söyledi?»

«Tahminlerinizde yanıldığınız olmuyor mu, Mösyö Poirot? Ama neyse... Saklamam gereken bir şeyler olduğunu sanmamalısınız.» Genç kadın çantasından bir kupür çıkardı. Bunun kenarları zamanla yırtılmıştı.

Resimdeki kadını Belçikalı Detektif iyi tanıyordu artık. Bu Eve Kane'in ünlü fotoğrafının bir kopyasıydı. Kupürün yukarısına çocukca bir yazıyla, «Annemi bu kadın öldürdü!» diye yazılmıştı.

Poirot, gazete parçasını genç kadına geri verirken, «Anlamıştım..» diye mırıldandı. «Soyadınız Craig olmalı...»

Maude, «Evet,» diye cevap verdi. «Ben gerçekten iyi kimseler olan akrabalarımın yanında büyüdüm. Olay sırasında küçüktüm ama yine de durumu anlayacak çağdaydım. Başımıza gelen o feci olay hiçbir zaman aklımdan çıkmadı. O felaketi ve Eve Kane adlı o aşağılık kızı hiç unutmadım. O benim dadımdı. Ahlâksız, duygusuz ve zalimdi. Çocuklar böyle şeyleri hemen sezerler, Mösyö Poirot Ben de küçük dadımın iç yüzünü biliyordum. Babam ise... güçlü bir adam değildi. Eve Kane aklını başın dan almıştı. Cinayet öğrenildiği zaman babam suçu hemen yüklendi. Ama ben babamın katil olmadığına inandım her zaman. Zavallı annemi Eve öldürdü. Babam korkunç gerçeği daha sonra öğrendi ve sonunda da suçlunun kendisi olduğunu söyledi. Evet, o Eve'in suçunu paylaşmış oldu. bir bakıma. Ama bu bir cinayet işlemekle aynı mı? Eve Kane'i hiç unutmadım. O ahlâk-

sızın ne olduğunu öğrenmeyi istedim her zaman. Uygun yaşa geldiğim ve çalışmaya başladığım zaman bunu anlamak için detektifler tuttum. Onlar uzun araştırmalar yaptılar. Neden neden sonra Eve Kane'in izini bulabildiler. Avustralya'ya yerleşmiş ve orada ölmüştü. Evelyn Hope adlı bir oğlu vardı.

«Geçmişi unutmamın daha doğru olacağını biliyordum. Ama sonra genç bir aktörle tanıştım. O bir gün bana Evelyn Hope ad lı genç bir tiyatro yazarından söz etti. Lâf arasında yani. Bu Hope İngiltere'ye yerleşmiş ve Upward adını almıştı. O zaman yeniden meraka kapıldım. Ve bir gece Robin Upward'ı uzaktan görmeyi başardım. Annesi de yanındaydı. Çok fena oldum o an. 'Demek Eve ölmemiş,' diye düşündüm. 'Aksine servete konmuş. Şimdi de azametle ortalıkta görünüyor.'

«Danayamayarak burada bir işe girdim. Eve Kane'i yakından görmeye karat vermiştim. Yalnız... buraya sırf merak yüzünden geldiğimi de sanmayın. Eve'den intikam almayı istiyordum. Sonra siz buraya geldiniz ve James Bentley'in katil olmadığını ima ettiniz. O zaman gündelikçi kadın Mrs. Upward'ın öldürdüğüne karar verdim. Eve'in hiçbir zaman değişmeyeceğini, eski oyunlarını sürdürdüğünü düşünüyordum.

«Cinayet gecesi villaya giden de bendim gerçekten. Aktör Michael West bana Robin'le Mrs. Oliver'in tiyatroya gideceklerini söylemişti. Yani Mrs. Upward villada yalnız kalacaktı. 'Onunla konuşacağım,' dedim ama aslında ne yapacağımı kendim de pek bilmiyordum. Eskiciden aldığım tabanca çantamdaydı. Belki Eve'i korkutmayı düşünüyordum, belki de başka bir niyetim vardı. Bunu hala bilmiyorum...

«Villaya eriştiğim zaman ev çok sessizdi. Kapının kitli olmadığını farkederek içeri girdim. Mrs. Upward'ı ne halde bulduğumu siz de biliyorsunuz. Sandalyesindeydi. Hiç kımıldamıyordu. Yüzü şişmiş ve morarmıştı. O zaman ne kadar gülünç şeyler düşündüğümü anladım. Cinayet işlemem imkânsızdı. Polise villaya neden geldiğimi açıklayamazdım. Bu yüzden hemen kaçtım. Hava soğuk olduğu için eldiven giymiştim. Cinayet yerinde parmak izlerim kalmadı. Ama açıkçası birinin beni villaya girerken gördüğünü bilmiyordum... Söy-

leyeceklerim bu kadar, Mösyö Poirot.. Şimdi ne yapmak niyetindesiniz?»

Poirot gülümsedi. «Size başarılar dileyeceğim. Mutluluklar da...»

* * *

SONUÇ

Hercule Poirot'yla Müfettiş Spence, 'Yaşlı Büyükanne' lokantasında nefis bir yemek yemişlerdi.

Garson kahvelerini getirdikten sonra Spence, memnun memnun, «Buranın yemekleri de fena sayılmaz...» dedi.

Poirot, «Bana ilk geldiğiniz gece yine burada yemek yemiş tim,» diye açıkladı.

«Ah... 0 gece ne kadar gerilerde kaldı? Ama büyük adamsınız, Mösyö Poirot. Esrarı yine çözdünüz,» Hafifçe gülümsedi.

«Neyse, şansımız varmış. Robin Upward elimizde fazla kanıt olmadığını bilmiyordu. Bu yüzden her şeyi açıklayıverdi. Evet, şansımız varmış.»

Belçikalı detektifin kaşları çatılıverdi. «Bunun şansla ne ilgisi var? Ben Robin'i mahsus gafil avladım. O ahmak Mis. Summerhayes aleyhindeki kanıtlara inandığımı sandı. Yanıldığını farkedince de iyice şaşaladı, ödleğin biri olduğu için şeker keserine el atınca çok korktu.»

Spence, «İyi ki Mr. Summerhayes'in size saldırmasını önledim,» diye güldü. «E, o sizi affedebildi mi?»

«Tabii. Genç adamla dostuz artık. Maureen Summerhayes'e yemek kitabı hediye ettim ve ayrıca ona omletin nasıl yapılacağını da gösterdim. Ah, o evde çektiğim azabı bilemezsiniz...»

Ama Müfettiş, Belçikalının pansiyonda çektikleriyle hiç ilgilenmiyordu. «Olay pek karmakarışıktı...» dedi. «Herkesin öğrenilmemesini istediği bir sırrı vardır,' derler. Bu çok doğru bir söz. Mrs. Carpenter'ı alalım mesela. Kadın gerçekten şüphe uyandıracak gibi davranıyordu. Bunun Sebebi neymiş biliyor musunuz?»

Poirot meraklanmıştı. «Neymiş?»

«Bilinen hikâyelerden bu. Anlayacağınız kadının geçmişi pek temiz değilmiş. Vaktiyle barda çalışırmış. Türlü sevgilisi olmuş. Köye yerleştiği zaman dul olduğunu ve kocasını bir kazada kaybettiğini anlatmış. Ama hepsi de yalanmış bunların. Guy Carpenter gibi kendisini pek beğenen bir erkek, geçmişi kararı lık bir kadınla evlenmeyi düşünmezdi tabii, işte Eve de bu yüz den birtakım hikâyeler uydurmuş.» Kahvesini yudumladı. «Wetherby'lere gelince... Acaip, loş bir ev. Mutsuz olduğu anlaşılan hantal bir kız... Kin ve nefret dolu bir hava. Bütün bunların nedeni ise basit. Para... Zengin olan Deirdre Henderson. Halasın dan ona pek büyük bir servet kalmış. Mrs. Wetherby'nin kızın evlenmemesi için yapmayacağı şey yok. Mr. Wetherby ise geçimlerini Deirdre sağladığı için kıza düşman. Tabii serveti bildiği gibi harcayamadığı için öfkesinden çıldırıyor. O duygusuz, kalpsiz bir adam. Ayrıca bir işi gücü de yok. Mrs. Wetherby ise üzeri şeker kaplı zehirli bir hapa benziyor.»

«Doğru...» Poirot sevinmişti. «Demek kızın parası var? Bu iyi işte. James Bentley'le evlenmesi böylece daha kolaylaşır.»

Spence şaşırdı. Deirdre mi evlenecek? üstelik James Bentley'le öyle mi?»

«Evet, bunu ben sağlayacağım. Zamanım bol nasıl olsa. Onları evlendireceğim. Deirdre'yle James Bentley henüz bunun farkında değiller. Birbirlerini beğeniyorlar ama yardım görmezlerse bundan bir sonuç da çıkmaz.»

Müfettiş, «Başkalarının işine kolaylıkla karışabiliyorsunuz,» dedi. «Ama bence James Bentley hiçbir işe yaramayacak bir genç.»

«Doğru... Aşılmayacağına da bayağı kızıyor.»

Spence, öfkelendi. «Ahmak ne olacak! Oysa size derin bir minnet duyması gerekir.»

«Bana değil, size karşı. Ama o böyle düşünmüyor.»

«Garip bir insan o.»

«Evet. Ama en az iki kadın onunla ilgileniyor. Buna Doğa Yasası denir.»

«Bentley'i, Maude Williams'la evlendirmeyi düşündüğünüzü sanıyordum.»

Poirot, «Bentley beğendiğini seçsin,» dedi. «Ama onun sonunda Deirdre'yle evleneceğinden eminim. Maude, çok hareketli, hayat dolu bir kız. Bentley onun yanında büsbütün içine kapanabilir.»

«İşiniz zor, dostum. Bentley'e cesaret aşılayacaksınız. Deirdre'yi o ahtapottan farksız olan annesinden kurtaracaksınız. Mrs. Wetherby, sizi engellemek için elinden geleni yapacak.»

«Ama ben kazanacağım. Çünkü güçlüyüm.» Poirot, garson dan konyak istedi.

Spence, «A, sahi,» diye bağırdı. «Rendell'leri unutuyordum. Doktor hakkında araştırma yaptık. Ve o zaman garip bir durum ortaya çıktı. Rendell, daha önce Leeds'de oturuyormuş. ilk karısı ölmüş. Bu olaydan hemen sonra polise imzasız mektuplar yazıl maya başlanmış. Bunlarda doktorun karısını zehirleyerek öldürdüğü imaları varmış. Ama Rendell'in karısına başka bir doktor bakıyormuş ve o kadının ölümünde şüphe uyandıracak bir şey de görmemiş. Ancak Rendell'le karısı bir süre önce hayat sigortası yaptırmışlar. Birinden biri öldüğü takdirde diğerinin eline hatırı sayılacak bir para geçecekmiş. Tabii bu da aslında normal bir şey ama insan yine de şüpheleniyor. Size bu konudaki fikrinizi sora bilir miyim?»

Poirot, Mrs. Rendell'i hatırlamıştı. «Beni gördüğü zaman dehşete kapıldı,» diye düşündü, «imzasız mektuplardan söz etti, onlara inanmadığını açıkladı.» Müfettişe baktı. «0 imzasız mektupları sadece polise yollamadılar sanırım.»

«Mrs. Rendell'e de aynı mektuplardan geldiğini mi söyle mek istiyorsunuz?»

«Evet. Shelagh Rendell köye sırf kocasını araştırmak için gittiğimi düşündü. Bunu belli etmemek için Mrs. McGinty'nin ölümünü neden olarak gösterdiğime karar verdi. Doktor da öyle. Ah, şimdi anladım! 0 akşam beni trenin altına doktor itmeye çalıştı!»

«Dr. Rendell ikinci karısını da öldürecek mi dersiniz?»

Poirot, alayla, «Mrs. Rendell hayat sigortası yaptırırsa,» diye güldü. «O zaman durum belli olmaz. Ama Dr. Rendell polisin gözünün üzerinde olduğunu sezerse, belki karısını öldürmeye kalkışmaz.»

«İyi ya... Biz de şen doktorla yakından ilgilendiğimizi belli ediveririz.»

Poirot, konyak kadehini kaldırarak, «Mrs. Oliver'in şerefine,» diye mırıldandı.

«Allah Allah! Mrs. Oliver da nereden aklınıza geldi?»

Bu sözlerini derin bir sessizlik izledi.

Belçikalı, «ön seziler...» dedi.

Sonra Spence, «Robin Upward önümüzdeki hafta yargılanacak,» diye hatırlattı «Şimdi düşünüyorum da...»Poirot dehşetle bağırdı. «Tanrım! Yoksa bu sefer de Robln Upward'ın katil olduğunu sanmadığınızı mı söyleyeceksiniz? Eğer araştırmaya yeniden başlayacağınızı açıklarsanız, ben de tımarhanelik olurum.»

Spence, bir kahkaha attı. «Yok canım! Robin Upward'ın katil olduğu kesin. Çünkü o kendisini çok beğeniyor.»

SON